

Osmanlica Sozluk

KAYNAKLAR

Published: 2010
Categories(s):
Tag(s): "Dictionary |

A - D

ÂBÂ VÜ ECDAD: Babalar, dedeler, atalar.
ABÂ: Bazı dervişlerin ve ilmiye mensuplarının giydikleri yünden yapılmış bir giysi.
ABD: Kul, köle, mahlûk. Tasavvufta kâmil müslüman.
ABD-İ MEMLUK: Kul, köle.
ABES: Boş, saçma.
ÂB-I HAYAT: Hayat suyu, içene ebedî hayat veren efsanevî su.
ÂBİR-İ SEBÎL: Yolda giden yolcu.
ACÂİB VE GARÂİB: Anlaşılmaz ve tuhaf.
ACÂİB-İ DEKÂİK: Anlaşılmaz hileler, ince oyunlar.
A'CEMÎ: Arap olmayan.
ACÎB: Şaşılacak ve hayret edilecek şey.
ACÛZ: Âcizler, beceriksizler, yaşlı kadın.
ACZ-I BEŞERÎ: İnsanın acizliği, güçsüzlüğü.
ACZ-I KÜLLÎ: Tam güçsüzlük.
A'DÂ: 1. "Adüvv"ün çoğulu. Düşmanlar. 2. Pek zâlim, pek gaddar.
A'DÂD: "Aded"in çoğulu. Sayılar.
ÂDÂT-I CARİYE: Kullanılan âdetler, yaşayan sosyal kurallar.
ADÂVET: Düşmanlık, husumet.
ADEM: Yokluk.
ADEM-İ KÜLLÎ: Tam yokluk.
ADEM-İ MÜSÂVÂT: Eşitsizlik.
ADEMÎ: Yokluğa ait.
ÂDET-İ CÂHİLİYYE: İslâm'dan önceki putperestlik ve müşriklik devrine ait âdet.
ÂDETULLAH: Allah'ın kâinatta câri olan usûl ve kanunu, sünneti.
ÂDİL: Adalet sahibi, doğru adaletli.
ADÎL: Benzer, eş, akran.
ADL: Adalet, çok adaletli.
ÂFÂK: "Ufuk"un çoğulu. Ufuk, yerle göğün birleştiği gibi görünen uzak daire. Âfak, ufuklar, dış âlemler.
ÂFÂKÎ: Havâî, herhangi bir dayanağı olmayan şey. Mekke'ye mikat sınırları dışından gelenler.
ÂFÂT: Âfetin çoğulu, musibetler, büyük felaketler.
ÂFÎF: İffetli, namuslu, terbiyeli, haramdan sakınan, nezih.
AFV Ü GUFRÂN: Bağışlama ve yarlığama.
AFV: Affetme, suçu bağışlama.

ÂGÂH: Uyanık, basiretli haberdar.
AĞNAM: "Ganem"in çoğulu. Davarlar, koyunlar, keçiler.
AĞNİYÂ: "Ganî"nin çoğulu. Zenginler.
AĞRAZ: Maksatlar, arzular, amaçlar.
AĞRAZ-I DÜNYEVİYYE: Dünyevî maksatlar, dünyevî niyetler, amaçlar.
AĞRÂZ-I FÂSİDE: Bozuk maksatlar, bozguncu niyetler.
AĞRAZ-I NEFSÂNİYYE: Nefsanî maksatlar, nefsî arzular.
AĞRAZ-I ŞAHSİYYE: Şahsî maksatlar, ferdî niyetler.
ÂĞÛŞ: Kucak, sığınılacak yer.
AĞYÂR: Başkaları, düşmanlar, yabancılar.
ÂHAD HABER: Bir kişi tarafından rivayet edilen hadis veya rivayetler.
ÂHÂD: "Ehad'in çoğulu. Birler, birden dokuza kadar olan sayılar.
ÂHAR: Başkası, diğeri, yabancı.
AHBÂR: "Haber"in çoğulu. Haberler.
AHBÂR-I SADIKA: Doğru haberler.
AHD U EMÂN: And ve emniyet, korkusuzluk, güvenlik.
AHD U MÎSÂK: Yemin ve anlaşma, kesin söz.
AHD: 1. Söz verme. 2. Yemin, and. 3. Devir, zaman, gün.
AHD-İ HARİCÎ: Daha önceden ismi bilinen kişilere veya şeylere işaret eden Lâm-ı tarif.
ÂHENG: Uygunluk ve düzen.
AHFÂ: Çok gizli, en gizli.
AHFÂD: "Hafîd"in çoğulu. Torunlar.
AHİD: (Bak: AHD).
ÂHİR ZAMAN PEYGAMBERİ: Son zaman Peygamberi Hz. Muhammed (s.a.v.).
ÂHİR ZAMAN: Son zaman, dünyamızın son çağı.
AHİZ: (Bak: AHZ)
AHKÂM: Hükümler, kanunlar.
AHKÂM-I AMELİYYE: Tatbikata ait hükümler, uygulanan kurallar.
AHKÂM-I EZELİYYE: Ezelî hükümler, başlangıcı bilinmeyen hükümler.
AHKÂM-I FER'İYYE: Asla ait olmayan, ikinci derecedeki hükümler.
AHKÂM-I ULUHİYYET: Allahlık hükümleri, ilâhlık hükümleri.
AHKÂM-I UMÛMİYYE: Umûmî hükümler.
AHKEMU'L-HÂKİMİN: Hükümdarların hükümdarı, hâkimlerin hâkimi olan Allah.
AHLÂK-I ZEMÎME: Kötü huylar, çirkin davranışlar.
AHLÂM: "Hulm"ün çoğulu, karışık rüyalar.
AHRÂR: Hürler, esir ve köle olmayanlar.

AHSEN: "Husn"den. En güzel, pek güzel, daha güzel.
AHSEN-İ TAKVÎM: En güzel ve en iyi kıvamda en güzel biçimde.
AHSENÜ'L-KASAS: 1. Kıssaların, hikâyelerin en güzeli. 2. Yusuf Sûresi.
AHZ: 1. Alma, tutma, kabzetme, 2. Kabul etme. 3. Tessellüm. 4. Sorgulama.
AKABE: 1. Sarp ve çıkılması zor yokuş, bâdire. 2. Tehlike. 3. Tehlikeli geçit. 4. Bugün Ürdün sınırları içinde bulunan bir şehir.
AKÂİD: Akîdeler, inançlar, dinin itikadî hükümleri.
AKAR: Gelir, gelir getiren gayr-ı menkuller.
AKD: 1. Anlaşma, sözleşme. 2. Bağlama, düğümleme.
ÂKIBET: Nihayet, sonuç.
ÂKIDEYN: Anlaşma veya sözleşme.
ÂKIL BÂLİĞ: Ergenlik, olgunluk çağına gelen.
ÂKILÂNE: Akıllıca.
AKÎDE: İtikad, iman.
ÂKİF: 1. İbadette devamlı olan kimse. 2. Sebat eden.
AKİKA: Yeni doğan çocuk için Allah'a şükür maksadıyla kesilen kurban.
AKÎM: 1. Beyhude, boş yere. 2. Kısır erkek veya kadın.
AKL-I SELÎM: Doğru düşünen, doğru anlayan, doğru karar veren akıl.
AKLÎ: Akla ait, akla uygun.
AKRÂN: Birbirine benzeyenler, em-sâl, yaşıt, denk.
AKRİBA: Akraba, aralarında soy veya sihriyetçe yakınlık olanlar.
AKSÂ: En uzak, en son.
AKSÜ'L-AMEL: Tepki, istenilen şeyin zıddının hâsıl olması.
AKTAR: Baharatçı.
AKTÂR: Kuturlar, çaplar, dairenin merkezinden geçen hatlar, bölgeler, taraflar. Her taraf.
AKVÂ ve AHZAR: Daha kuvvetli ve daha açık.
AKVÂ: Daha kuvvetli, en kuvvetli.
AKVÂL: "Kavl"in çoğulu. Kaviller, sözler.
AKVÂM: Kavimler, milletler.
AKVÂM-I SÂİRE: Diğer kavimler.
A'LÂ: En yüce.
ALADDERECÂT: Derecelere göre.
ALÂK SÛRESİ: Kur'ân-ı Kerim'in 96. sûresi.
ALAKA: "Alak"dan yapışkan sıvı, embriyo.
ÂLÂM: Elemler, kederler, acılar.
ALÂMET: İşaret, nişan.
ALÂMET-İ FARİKA: Bir şeyi diğerinden ayırıcı işaret. Belirgin özellik.
ÂLÂT: Âletler, vasıtalar.

ÂLÂT-I CİSMANİYYE: Maddî âletler.
A'LÂ-YI İLLİYYÎN: Cennette en yüksek derece, olgun kişilerin Allah katındaki dereceleri.
ALE'L-HUSÛS: Hususiyetle, özellikle.
ALE'L-USÛL: Usûl üzere. Usûle göre, usulen.
ÂLEM: Kâinat, dünya.
ALEMDÂR: Bayraktar, sancaktar.
ÂLEM-İ CİSMANİYYE: Maddî âlem, kâinat, dünya.
ÂLEM-İ EŞBÂH: "Şebah"tan: 1. Cisimler âlemi, varlıklar âlemi. 2. Hayaller âlemi."Şibh ve şebih"den: Misaller âlemi.
ÂLEM-İ KABİR: Kabir âlemi.
ALESSEVİYYE: Aynı seviyede, eşit olarak.
ÂL-İ FİRAVUN: Firavun ailesi. Firavun soyu.
ÂLİŞÂN: Şan ve şerefi yüksek olan.
ALİYYU'L-A'LÂ: Pek iyi. Fevkalâ-de.
ALLAH BES BÂKÎ HEVES: Allah yeter, başkası gelip geçici istektir, hevestir.
ALLÂME: Bilginlerin en bilgilisi.
ALLÂMÜ'L-GUYÛB: Esmâ-i Hüs-nâ'dan biri, bütün gizlileri bilen Allah.
ÂMÂ: Kör.
AMDEN: Kasten, bile bile, isteyerek.
AMELDE İ'TİDÂL: Amelde aşırılıktan uzak, dengeli.
AMEL-İ SALİH: Allah'ın rızasına uygun olan her iş.
AMELİKA: Eskiden Sîna yarımadasında yaşamış olan bir kavim.
AMÎK: Derin. Bahr-i amîk: Derin deniz. Fikr-i amîk: Derin düşünce.
ÂMİL: 1. Sebep. 2. İş yapan. 3. Zekat toplayan memur.
ÂMM: Umumî, genel.
AMR: Bir erkek ismi.
AMÛD: Direkler, sütunlar.
ANÂSIR-I MUHTELİFE: Çeşitli unsurlar.
ANKA-YI MUĞRİB: İsmi var, cismi yok. Ankâ kuşu.
ANVETEN: Cebren, kahren, zorla, sıkıntı ile.
ANYEDİN: Elden.
ÂRÂBÎ: Bedevî. Çölde yaşayan köylü.
A'RÂF: Cennetle cehennem arasında bulunan bir yer.
ARAFAT: Mekke'ye 12 mil yani takriben 20 km. uzaktaki bir yer. Hacca gidenler Zilhicce'nin 9. günü buraya gelerek bir müddet vakfe yaparlar.
ARASAT: Mahşer yeri, haşir ve neşir meydanı.
ARAZ: 1. İşaret, alâmet. 2. Tesadüf. 3. Kaza, felaket. 4. Kendi kendine vücut bulmayıp başka bir cevherle meydana gelen hal ve keyfiyet.

AREFE: Kurban bayramından bir önceki gün.
ARIZÎ: Sonradan hasıl olan şey. Geçici.
ÂRÎ: Temiz, hür, uzak.
ÂRİF: Anlayışlı, bilgili.
ARŞ: 1. Taht. 2. Dokuzuncu gök. 3. Çardak. 4. Cenab-ı Hakk'ın kudret ve azametinin tecelli ettiği yer.
ARZ: yeryüzü, dünya, genişlik.
ARZ-I MUKADDES: Kutsal ülke. Kudüs, Filistin.
ASÂ: Değnek, sopa, baston.
ASABÂT: 1. Baba tarafından olan akrabalar. 2. Şer'an miras alamayan akrabalar.
ASABE: Baba tarafından akraba olanlar.
ASAHH-I RİVÂYET: En doğru olan rivayet.
ÂSÂR: Eserler.
ÂSÂR-I ATÎKA: Eski eserler.
ASÂ-YI MÛSÂ: Hz. Musa'nın sopası.
ASGARİ: En az, en küçük.
ASHAB: Hz. Peygamber'i mümin olarak gören ve o iman üzere ölen kimseler.
ASHÂB-I KEHF: Mağara arkadaşları. Bunlar, zamanlarındaki zalim hükümdarlarının şerrinden mağaraya sığınan ve orada yıllarca uyutulduktan sonra tekrar diriltilen, köpekleri ile birlikte, yedi sekiz kişiydiler.
ASHAB-I MEŞ'EME: Uğursuz, şerli kişiler, kötüler.
ASHAB-I MEYMENE: Uğurlu kişiler, iyi kimseler.
ASHAB-I YEMİN: Uğurlu, meymenetli kimseler.
ÂSIF: Şiddetli rüzgar, fırtına.
ÂSİ: İsyan eden.
ÂSİM: Günah işleyen, günahkâr.
ASNÂM: "Sanem"in çoğulu. Putlar.
ASR: 1. İkindi namazı. 2. İkindi vakti. 3. Yüzyıl, çağ.
AŞR: Kur'ân-ı Kerim'den on âyet miktarı okunan kısım.
ATÂ: İhsan, lütuf, bağışlama.
ATALET: Tembellik, hareketsizlik.
ATF-I BEYAN: Kapalı bir sözü, açıklayan cümle.
ATIF (ATF): 1. Eğme, meyletme, 2. Bağlama.
ÂTİH: Bunak.
ATİYYE: Hediyye, ihsan, bahşiş.
ATTAR: (Bak: AKTAR)
AVÂLÎ: Yüceler, büyükler. Medine etrafındaki semtler.
AVAM: 1. Halk. 2. Soylu veya bilgin olmayanlar.

AVÂMİL: 1. Âmiller, sebepler. 2. Arap nahvine ait ve bu isimdeki kitap.
A'YÂN: 1. İleri gelenler. 2 Gözdeler.
A'YÂN-I SABİTE: Allah'ın ilminde varlıkların değişmez suretleri, öz mahiyetleri.
ÂYÂT: Âyetler.
ÂYÂT-I BEYYİNAT: Açık seçik âyetler.
ÂYÂT-I TEKVİNİYYE VE TEŞRİİYYE: Yaratılışa ve şeriata ait âyetler.
AYIN: Arap alfabesinin 21. harfi. Ebced hesabında sayı değeri 70'dir.
ÂYİN: 1. Tören, âdet. 2. Dinî bazı gösteriler. Mevlevî âyini gibi.
AYN: 1. Göz, 2. Pınar. 3. Eşyanın hakikatı.
AYNE'L-YAKÎN: Müşahede ve keşif ile hâsıl olan ilim.
A'ZÂ: Uzuvlar, organlar, üyeler.
AZÂB: 1. Büyük sıkıntı, şiddetli elem. 2. Dünyada işlenen günahlara karşı ahirette çekilecek ceza.
AZÂB-I NÂR: Cehennem azabı.
ÂZÂDE: Serbest, hür, kayıtlardan kurtulmuş.
AZ'AF-I MUZÂAF: Kat, kat, pekçok.
AZAMET: Büyüklük, kibirlilik.
AZDÂD (EZDÂD): Zıd olan şeyler.
AZHAR: En açık:
AZÎMÜ'Ş-ŞÂN: Şânı büyük.
AZÎZ: 1. Allah'ın isimlerinden biri. Değerli. 2. Ermiş, velî.
BAB: 1. Kapı. 2. Fasıl, bölüm.MİNE'L-BAB İLE'L-MİHRAB: Kapıdan mihraba dek, baştan sona kadar.
BÂDİYE: Kır, ova, sahra, çöl.
BÂGÎ: Âsi, baş kaldırmış, haksızlık eden.
BAĞÇE: Bahçe.
BAĞTETEN: Ansızın, zulüm, isyan.
BAĞY: Azgınlık, zulüm, isyan.
BAHIYRE: Cahiliyye devrinde beş batın doğuran devenin beşinci yavrusu erkek olursa kulağı yarılır ve salıverilirdi. Artık hiç bir işte kullanılmayan bu deveye bu ad verilirdi.
BÂHİL: 1. İşsiz, avare, başı boş. 2. Yularsız deve.
BAHÎL: Cimri, tamahkâr.
BÂHİR: 1. Yalancı, ahmak. 2. Ekin sulayıcı, sulayan. 3. Belli, açık. 4. Işıklı, parlak, güzel.
BÂHİRE: 1. Çok koşan cins deve. 2. Dikenli ağaç.
BAHR Ü BERR: Deniz ve kara.
BAHŞ: Bağış, ihsan.
BÂİN: Dibi geniş kuyu, bostan kuyusu.

BÂİS: 1. Sebep olan, gerektiren. 2. Gönderen. 3. Yeniden yaratan.
BAKAR: Sığır, öküz, manda cinsleri.
BAKARA: 1. Sığır, inek. 2. Kur'ân-ı Kerim'in ikinci sûresi: Bu sûrede yahudilere bir inek kurban etmeleri emredilip bu konuda geniş bilgi verildiğinden, sûre bu adı almıştır.
BAKİYYE: Artan, artık, geri kalan.
BÂLİĞ: 1. Erişmiş, vâsıl olmuş, son mertebeyi bulan. 2. Yekûn.
BÂP: (Bak: BÂB)
BÂR: 1. Allah. 2. Yemiş, meyva. 3. Yük, ağırlık. 4. Yağdıran, serpen, döken.
BÂRİD: 1. Soğuk. 2.Letafetten uzak nâhoş.
BÂRİZ: Açık, belli, âşikâr, zâhir.
BA'S: 1. Gönderme, yollama, gönderilme. 2. Allah'ın bir peygamberi, Hak dinine davete memur buyurması. 3. Dirilme veya diriltme.
BASAR: 1. Görme, görüş, görme yeteneği. 2. Zihnî algı.
BÂSİR: Gören, görüp anlayan, ferasetli, zeki.
BASÎRET: Doğru görüş, gönül gözü ile görme, uyanıklık.
BAST: 1. Yayma, açma. 2. Özellikle hurufilikte cezbe ve tefekkür içinde kendinden geçmeyi ifade eder.
BÂTIN: 1. İç, içyüz, gizli, sır, derunî. 2. Allah'ın isimlerinden.
BATN: Karın, kuşak, nesil.
BÂYİN: Aralayıcı, ayıran, ayırıcı özellik.
BA'Z: Bir şeyin bir bölümü,bir parçası, bazısı.
BED NAZAR: Kötü bakış.
BED: Kötü, çirkin, işe yaramaz.
BEDÂ'-BEDA'AT: Güzellik, yenilik, bediilik.
BEDÂHET: 1. Açıklık, bellilik. 2. Ansızın ortaya çıkma.
BEDÂYİ': İcat edilmiş güzel şeyler. Sanat eserleri.
BEDBAHT: Talihi kötü olan, talihsiz.
BED-BİN: Her şeyi kötü gören, karamsar.
BEDEL: 1. Değer, kıymet. 2. Başkasının parası ile onun yerine hacca giden kimse yerine geçen.
BEDEL-İ BA'Z: Geniş anlamlı bir sözün bir kısmına yapılan açıklama.
BEDEL-İ İŞTİM'ÂL: Geniş ve genel anlamlı bir sözün bir noktasını açıklayan cümle.
BEDEL-İ KÜLL: Kapalı bir söze bütün yönleriyle yapılan açıklama.
BEDEVÎ: Çölde çadırda yaşayan göçebe, çöllü, Arap göçebesi.
BEDİA: 1. Yaratma. 2. Estetik değeri yüksek, sanat eseri, eşine az rastlanan güzel.
BEDİHİ: 1. İspat gerekmeyecek şekilde açık. 2. Akla kendiliğinden gelen.

BEDÎÎ: Güzel, beğenilen, sanatlı söz.
BEDR-BEDİR: 1. Dolunay, ayın ondördü. 2. Mekke ile Medine arasında bulunan Bedir gazasının yapıldığı yer.
BED-TAHRİR: Kötü yazı.
BEHA-BAHA: 1. Güzellik, süs, pırıltı. 2. Kıymet, değer, bedel.
BEHAİM: 1. Dört ayaklı hayvanlar. 2. Suriye'de bir sıradağ.
BEHÇET: Güzellik, güleryüzlülük, sevinç.
BEHİME-İ EN'AM: Deve, sığır, koyun gibi dört ayaklı hayvanlar.
BEHİMÎ: Hayvana yakışır tarzda, hayvanlık.
BEİS-BE'S: 1. Zarar, ziyan. 2. Korku, azap, sıkıntı, fenalık. 3. Kuvvet, kudret.
BEKA: Devam, sebat, evvelki hal üzere kalmak, ölmezlik, ebedilik.
BEKA-YI ERVAH: Ruhların kalıcılığı, devamlılığı.
BEKA-YI RUH: Ruhun kalıcılığı, ölmezliği.
BELAGAT Ü FESAHAT: Tam yerinde açık ve güzel söz söyleme.
BELAGAT: İyi konuşma, sözle inandırma yeteneği ve sanatı, uzdillik.
BELİĞ: 1. Açık, düzgün söz söyleyen. 2. Güzel, sanatlı söz. Belâ-gatli.
BENÂM: Namlı, ünlü, meşhur.
BENAN: Parmak ucu.
BENÎ İSRAİL: İsrailoğulları, yahudiler.
BERAAT: 1. Temizlik, arılık. 2. Olgunluk, güzellik.
BERA'ÂT-I İSTİHLÂL: Söze güzel ve etkili başlangıç.
BEREKÂT: Bolluklar, uğurlar, hayırlar.
BEREKÂT-I KELÂMULLAH: Allah kelâmının verdiği feyizler, bolluklar, uğurlar.
BER-HAYAT: Sağ, diri, yaşayan.
BERÎ: Sâlim, kurtulmuş, temiz arınmış.
BERİ: Yakın mesafe, ötenin zıddı.
BERK: 1. Şimşek, parıltı, kıvılcım. 2. Sert, katı.
BERR: 1. Doğru sözlü, hayır işleyen kimse. 2. Kara, toprak.
BER-TARAF: Bir yana atılan, ortadan kalkan. Bertaraf etmek: Ortadan kaldırmak, yok etmek.
BERZAH ÂLEMİ: Ruhlar âlemi.
BERZAH: 1. İki şey arasındaki mesafe, aralık. 2. Can sıkıcı. 3. İnce uzun kara parçası. 4. Dünya. 5. Ruhların kıyamete kadar bulunacakları yer.
BES: Yeter, yetişir, tamam, kâfi, çok.
BE'S: Zarar, ziyan, azap, şiddet, fenalık.
BEŞÂRET: Müjde, muştu, iyi haber.
BEŞÂRET-ÂVER: Müjdeci, iyi haber getiren.
BEŞER: İnsan, bütün insanlar, Ebu'l-Beşer: İnsanlığın babası, Hz. Âdem.

BEŞERİYYET: 1. İnsanlık. 2. İnsanın yaratılış özellikleri.
BEŞİR: 1. Müjdeci, iyi haber getiren,güleryüzlü. 2. Hıristiyan Araplar'da İncil yazan veya hıristiyanlık akidelerini telkin eden kimse. 3. Peygamberimizin bir vasfı.
BEY': Satma, satılma, satış.
BEYAN İLMİ: Belâgat ilminin,hakikat, mecaz, kinaye, teşbih ve istiare gibi konularından bahseden bölümü.
BEYÂN: Anlatma, açıklama sanatı.
BEYN: Aralık, arasında, arada.
BEYNÛNET: 1. İki şey arasındaki mesafe, aralık. 2. İhtilaf, anlaşmazlık, ara açıklığı.
BEYT: Ev, mesken, oda, oba.
BEYT-İ ATİK: Eski ev, Kâbe.
BEYT-İ MAMUR: Kâbe'nin tam üzerinde yedinci kat gökte bulunan ve melekler tarafından tavaf edilen bir köşk.
BEYTULLAH: Allah'ın evi, Kâbe, insan kalbi.
BEYTÛTET: Geceleme, bir yerde geceyi geçirme.
BEYTÜ'L-MAKDİS: Mukaddes ev, Mescid-i Aksa, Kudüs'teki büyük camii.
BEYYİN: Belli, açık, âşikar.
BEYYİNÂT: Açık, belli şeyler.
BEYYİNE: 1. Delil, şahit. 2. Kur'ân'ın 97. sûresi.
BEYZÂ: 1. Çok beyaz. 2. Demirden savaşçı başlığı. 3. Yumurta.MİLLET-İ BEYZÂ: Beyaz millet, müslümanlar.
BEZL: Bol bol verme.
BÎA-BİYAT: Birinin hakimiyetini kabul etmek, emirlerine uyacağına söz vermek.
BİAT OLUNMAK: Birine itaat edilmek, hükmüne girmek.
BİD'AT: 1. Sonradan ortaya çıkan şey. 2. İslâm'da Peygamberimizden sonra ortaya çıkan değişik âdetler.
BİD'AT-I HASENE: Beğenilebilir, güzel yenilikler.
BİD'AT-I SEYYİE: Kötü yenilikler.
BİDÂYET: Başlama, başlangıç.
BİDAYETEN: Başlangıçta, ilkin.
BİİZN-İ HÜDA: Allah'ın izni ile.
BÎKARAR: 1. Kararsız. 2. Rahatsız.
BİKR: Dokunulmamış, bekâret, bâ-kire.
BİKR-İ FİKR: Hiç söylenmemiş, yeni fikir.
BİLÂ BEDEL: Bedelsiz, karşılıksız.
BİLÂ KAYD Ü ŞART: Kayıtsız şartsız.

BİLÂ: … sız.
BİLAD: Beldeler, şehirler, memleketler, kasabalar.
BİLÂD-İ ARAB: Arab ülkeleri.
BİLAFASILA: Fasılasız, aralıksız.
BİLÂH: Arkaları büyük olan kadınlar.
BİLLUR: 1. Duru, kristal. 2. Necef taşı.
BİN: Oğul.BİN MEHMED: Mehmed'in oğlu.
BİNA: 1. Yapı, ev. 2. Yapma, kurma. 3. Göz, gören, görücü.
BİNAEN ALA ZÂLİK: Bunun üzerine, bundan dolayı.
BİNAEN: … den dolayı, … den ötürü.
BİNÂENALEYH: Ondan dolayı, onun üzerine, şu halde.
BİRR: İyilik, güzellik, hayır, anaya babaya itaat. 2. Dininde ibadetinde kuvvetli olan. 3. Bağışta bulunma.
Bİ'SET: Gönderme.
Bİ'SET-İ MUHAMMEDİYE: Hz. Muhammed (s.a.v.)'in peygamberlikle görevlendirilmesi.
Bİ'SET-İ NEBEVİYYE: Peygamberin, peygamberlikle gönderilişi.
BU'D: Uzaklık, aralık, boyut.
BU'D-İ MESAFE: Gidilen yolun uzaklığı.
BUĞZ: Düşmanlık duyma, nefret, kin.
BUĞZETMEK: Kin gütmek, düşman olmak.
BUHÛL: Cimrilik, tamahkârlık.
BUK'A: 1. Ülke, yer. 2. Büyük bina. 3. Benek, leke.
BURAK: Peygamberimizin mirac gecesi bindiği binek.
BURC: 1. Kale, yüksek bina. 2. Herhangi bir şekli gösteren ve özel ad alan sâbit yıldızlar topluluğu, galaksi. 3. Güneşin girip çıktığı on-iki burçtan her biri: Yengeç, kova, akrep.
BURC-İ ÂBÎ: Suya ait burçlar: Yengeç, akrep, balık.
BURC-İ BÂDÎ: Havaya ait burçlar: İkizler, terazi kova.
BÜHTAN ETMEK: İftira etmek.
BÜHTAN: Yalan, iftira, birine işlemediği suçu yükleme.
BÜLEGA: Belegat sahipleri, düzgün ve güzel konuşanlar, beliğ olanlar.
BÜLEGA'-İ BEŞER: Belegat ilmi mütehassısları.
BÜLEGÂ-İ ULEMÂ: Belagat bilginleri ve âlimler.
BÜLÛĞ: 1. Erginlik, olgunluk çağına girme, yetişme. 2. Yaklaştırma.
BÜNÜVVET: Oğulluk, evlatlık.
BÜNYÂN: Yapı, bina, bir şeyin yapısı.
BÜNYAN-I MERSUS: Birbirine lehimlenmiş, kenetlenmiş yapı.
BÜRHAN: Kesin delil, hüccet.
CÂFÎ: Cefâ çektiren, eziyet eden.

CÂH: İtibar, makam, mevki.
CÂHİLİYYE: Kelime olarak cahilliğe ait mânâsına gelir. Terim olarak İslâmiyetten önceki putperest dönemi ifade eder.
CAHÎM: Cehennem.
CÂİL: "Ceale" kökünden yaratıcı, yapıcı.
CÂİLU'N-NÛR: Nûr'un yaratıcısı.
CÂİZE: Armağan, övücü şiirleri için eskiden şairlere devlet büyükleri veya aşiret büyükleri tarafından verilen para veya mal.
CA'L: Yapma, meydana getirme, yaratma.
CA'LÎ: Sahte, yapmacıklı, düzme.
CÂLİB-İ DİKKAT: Dikkat çekici.
CÂMİ: 1. Toplayan, derleyen. 2. İçerisinde namaz kılınan ve mescidden büyük olan ibadethane.
CÂMİD: 1. Donmuş, hareketsiz. 2. Gelişmeyen, gelişme kabiliyeti olmayan.
CÂNİB: Cihet, yön, taraf, yan.
CÂRİYE: 1. Savaşta gayr-i müslimlerden esir olarak alınan kız ve kadınlar. 2. Hizmetçi kız.
CÂY-İ İŞKÂL: Güçlük, zorluk, müşkülât noktası.
CÂZİBE: Cezbeden, çeken, yer çekimi.
CÂZİBE-İ FÂNİYE: Geçici güzellik, fânî güzellik.
CÂZİBE-İ MUTLAKA: 1. Mutlak çekici kuvvet. 2. Yegane çekici kuvvet. 3. Geçici güzelliğin zıddı olan ebedî güzellik.
CÂZİBE-İ UMÛMİYYE KANUNU: Yerçekimi kanunu.
CEBÂBİRE: Cebredenler, zorbalar, zâlimler.
CEBBÂR: 1. İlâhî isimlerdendir. Dilediğini yapan, kudret ve güç sahibi Allah. 2. Zalim, müstebit kişi. 3. Gökyüzünün güneyinde bulunan bir yıldız kümesi.
CEBBÂRÂNE: Cebbârcasına, zorbalıkla.
CEBEL: Dağ.
CEBR U İKRAH: Zorlama ve baskı yapma.
CEBR-İ MAHZ: Sırf cebir, mutlak cebir.
CEBRİYYE: Cüz'î iradeyi inkâr eden mezhep.
CEDİD: Yeni.
CEHD: Çalışma, çabalama.
CEHELE: Cahiller.
CEHL U DALÂLET: Cehalet ve sapıklık.
CEHL: Bilmezlik, cehalet.
CEHR: Açıktan söyleme, açık olarak okuma.
CELÂDET: Kahramanlık, yiğitlik.

CELÂL: Büyüklük, ululuk. Zü'l-celâl: Celâl sahibi Allah.
CELÂL-İ KİBRİYÂ: Allah'ın büyüklüğü.
CELB-İ MASLAHAT: İyilik, dirlik ve düzeni sağlayıcı, fayda getirici.
CELB-İ MENFAAT: Menfaat celbedici, çekici, fayda sağlayıcı.
CELDE: Kamçı ile vücuda vuruşlardan her bir vuruş. (Fıkhî ıstılah)
CELÎ: Aşikar, belli, parlak, açık.
CEM U TEVFİK: Toplama ve uygunlaştırma, uzlaştırma.
CEMAAT: Topluluk, imam arkasında namaz kılan topluluk.
CEMAAT-I NÂCİYE: 1. Cehennemden kurtulacak ehl-i sünnet cemaatı. 2. Selâmete, kurtuluşa erecek cemaat.
CEMÂDÂT: Cansızlar.
CEMÂL: 1. Allah'ın lütf ve ihsan sıfatıyla tecellisi. 2. Yüz güzelliği.
CEMÂL-İ HAK: Allah'ın güzelliği ki, müminler cennette onu temaşa edeceklerdir.
CEMÂLULLAH: 1. Allah'ın cemâlı, Allah'ın güzelliği. 2. Allah'ın lütfu ihsaniyle tecellisi.
CEMEL: Deve.
CEM'-İ KILLET: Arapça'da türlü vezinlerde cemileri olan isimlerin, bu cemilerinden dokuzdan aşağı mahsus olanları.
CEM'İ MAHLUKÂT: Bütün yaratıklar.
CEMM-İ GAFÎR: Büyük cemaat, insan kalabalığı.
CENÂBET: 1. Gusül abdesti almayı gerektiren durum. 2. Gusül gerektiği halde henüz gusül yapmamış kimse.
CENAH: 1. Yan taraf, cihet. 2. Kol, pazu. 3. Kanat, kuş kanadı.
CENNATU'N-NAÎM: Naîm Cennetleri, nimetlerle dolu olan cennetler.
CERAD: "Cerâde"nin çoğulu. 1. Çekirgeler. 2. Yağmacılar.
CERH: Yaralama, yaralatma, çürütme.
CERİME: "Cürm"ün çoğulu. Suçlar, günahlar.
CESTE CESTE: Bölüm bölüm, yavaş yavaş.
CEVAD-I MUTLAK: Şarta bağlı olmaksızın çok ihsanda bulunan, cömertlik eden Cenab-ı Allah.
CEVAHİR: Cevherler, çok değerli olan şeyler.
CEVÂMİU'L-KELİM: Kelimeler topluluğu.
CEVÂRİH: "Cerh"den yaralayanlar, yırtıcı hayvanlar, yırtıcı kuşlar.
CEVAZ: İzin, müsaade, caiz olma.
CEVELAN: Dolaşma, gezme.
CEVF: 1. Boşluk, oyuk, çukur. 2. Orta yarı.
CEVHER: 1. Varlığı için başkasına muhtaç olmayan. 2. Bir şeyin özü.
CEVR Ü ZULM: Ezâ ve zulüm.
CEVR: Ezâ, eziyet, haksızlık, sitem.

CEYB: Yakanın göğüs üzerindeki açık yeri.
CEYŞ-İ USRET: Güçlük ordusu.
CEYYİD: İyi, güzel, hoş.
CEZÂLET: Rekaketsizlik, peltek kekeme veya pepe olmayış.
CEZÎRETÜ'L-ARAB: Arap yarımadası.
CEZM: 1. Kesin karar, niyet. 2. Kesme, katı.
CİBAYET: Câbîlik, vergi, gelir toplama.
CİBİLLİYET: Huy, yaratılış.
CİBRİL: Dört büyük melekten biri, vahiy meleği olan Cebrail.
CİBT VE TAGUT: Haç ve put. Allah'tan başka canlı cansız mabut edinilmiş şeyler.
CÎD: Boyun.
CİDD: 1. Bir işi gerçekten çalışıp işleme. 2. Ciddilik.
CÎFE: Lâşe, leş.
CİHAD: 1. İslâm için düşmanla yapılan maddî, manevî savaş. 2. Nefisle yapılan her türlü mücadele.
CİHAD-I EKBER: 1. Büyük savaş. 2. Benlikle savaş.
CİHANŞÜMÛL: Cihânı içine alan.
CİHAZ: 1. Çeyiz ve avadanlık. 2. Cenazenin kaldırılması için gerekli olan eşya.
CİHET: Yön, taraf.
CİM SECÂVENDİ: Kur'ân-ı Kerim'deki durma yerlerinden biri. Bu secâvendde durmak veya geçmek caizdir.
CİMA: İnsanların cinsî münasebetleri.
CİNÂS: Münasebet, benzeyiş. Birçok mânâlara yorulabilen söz. İmalı, telmihli söz. Telaffuzu aynı anlamı ayrı olan kelimelerin bir söz içinde kullanılması.
CİNNET: Delilik, çılgınlık.
CİNS-İ KARÎB: Yakın cins.
CİRM: 1. Cisim. 2. Büyüklük, hacim cirmi ne kadardır?
CİSR: Köprü.
CİSR-İ CEHENNEM: Cehennem köprüsü.
CİZYE: Müslüman olmayan teb'a-dan alınan vergi.
CÛD: Cömertlik. Karşılık beklemeden yapılan cömertlik.
CÛDİ: Şırnak şehrinin 6 kilometre güney doğusunda bulunan büyük bir dağ.
CUHÛD: Çıfıt, yahudi.
CUMHÛR: Halk, kalabalık, ahâlî, çoğunluk.
CUMHÛR-İ MÜFESSİRÎN: Müfessirler topluluğu, müfessirlerin çoğunluğu.

CUMHÛR-İ UKALÂ: Akıllılar topluluğu. Akıl sahiplerinin hepsi.
CÜDERÎ: Çiçek hastalığı.
CÜMLE-İ İSMİYYE: İsim cümlesi.
CÜMLE-İ MU'TARIZA: Parantez içinde bulunan cümle, açıklayıcı mahiyetteki cümle. Ara cümlecik.
CÜMLE-İ VECÎZE: Kısa ve öz söz.
CÜNAH: Günah.
CÜND: Asker, asker topluluğu.
CÜNÛD: Askerler.
CÜNÜB: Gusül abdesti gerekmiş kimse.
CÜZ-İ MAKSÛM: Bölünmüş parça.
CÜZ'İ: Az miktar, bir parça.
ÇÂK: 1. Yarık, yırtık. 2. Yırtmaç.
DÂB: 1. Adalet, doğruluk, 2. İhsan, vergi.
DÂBBE: Yük ve binek hayvanı.
DÂBBETÜ'L-ARZ: Kıyâmet alametlerinden olup topraktan çıkan varlık.
DÂD-I HAKK: 1. Allah vergisi. 2. Veriş, satış.
DÂFİ': 1. Def' eden, savan, savuşturan, iten. 2. Cenab-ı Hak.
DÂĞ-DÂR: 1. Kızgın demirle nişanlanmış, dağlanmış. 2. Pek müteessir, çok üzgün.
DÂİN (DÂYİN): Borç veren, alacaklı.
DAKİK: 1. İnce, ufak, nâzik. 2. Toz haline getirilmiş şey, un. 3. Dikkatli ölçülü davranan titiz kimse.
DALÂLÂT-I BEŞERİYYE: İnsanlığın sapıklığı, beşerî sapıklık.
DALÂLET: Hak yoldan sapma, sapıklık, azgınlık.
DALÂL-İ MUBÎN: Apaçık sapıklık.
DÂLL Bİ'L-İŞÂRE: İşaretle delâlet etme. Sözün işaretle mânâya delâlet etmesi.
DÂLL U MUDILLE : Doğru yoldan çıkanlar ve çıkaranlar, sapanlar ve saptıranlar.
DÂLLÎN GÜRÛHU: Sapıklar, azgınlar topluluğu.
DÂLLİN: Doğru yoldan sapmış olanlar, azgınlar.
DÂR: Ev, yer, yurt, dünya.
DARBE-İ AZÂB: Azap darbesi, azap verici vuruş.
DARB-I MESEL: Ata sözü.
DÂREYN: İki dünya: Dünya ve ahiret.
DÂR-I DÜNYA: Dünya.
DÂR-I HARP: Müslümanlarla savaş halinde olan gayri müslim ülke.
DÂR-I İSLÂM: İslâm ülkesi.
DÂR-I KÜFÜR: Gayr-i müslimlerin ülkesi.

DÂR-I SAADET: Mutluluk yeri.
DÂR-I UHRA: Ahiret yurdu.
DARÎRU'L-BASAR: Kör, âmâ.
DÂRU'N-NEDVE: Mekke şehir meclisi.
DÂRU'S-SELÂM: 1.Selamet yurdu, cennet. 2. Bağdat şehrinin ünvanı.
DÂRÜ'L-HİLAFET: İstanbul.
DE'B-İ KADÎM: Eski gelenek, eski usûl, eski âdet.
DEBÛR: Batı rüzgarı, batı taraftan esen yel.
DECCÂL: Kıyametten az önce çıkacak, insanlardan bir kısmını sapıtacak ve daha sonra Hz. İsa tarafından öldürülecek olan şahıs.
DEF': Öteye itme, savma, savulma.
DEF-İ İHTİYAÇ: İhtiyacın giderilmesi, ihtiyacın karşılanması.
DEF-İ MAZARRAT: Zararı giderme.
DEF-İ MEFSEDET: Fesadı ortadan kaldırma.
DEFTER-İ A'MÂL: Amel defteri, insanların dünyadaki hayır ve kötülüklerin kaydedildiği defter.
DEHA: 1. Olağanüstü zeka ve anlayış kabiliyeti. 2. Olağanüstü zeka sahibi kimse.
DEHLİZ: Hol, koridor.
DEHRİ: Dünyanın sonsuzluğuna inanıp ahireti inkâr eden kimse Materyalist.
DELÂLET: Yol gösterme, kılavuzluk etme.
DELÂLET-İ AKLİYYE VE MANTIKIYYE: Akıl ve mantık yardımıyla, akıl ve mantığın yola göstermesiyle.
DELİL: 1. Kılavuz, yol gösterme. 2. Kanıt.
DELİL-İ NAKLÎ: Naklî delil, Kitabî delil. Kur'ân-ı Kerim ve Hadis-i şeriflere istinad eden delil.
DELÎL-İ ŞUÛDÎ: Görgüye dayanan delil.
DEM: 1. Kan, 2. Soluk, nefes. 3. Zaman, an.
DEM': Göz yaşı, göz yaşı dökme, ağlama.
DEM-İ MESFUH: Dökülmüş kan.
DENÂNET: Alçaklık, zillet.
DENÎ: Alçak.
DERMİYÂN: Ortada.
DERPİŞ: Göz önünde, en önde.
DERS-İ İNTİBAH: Uyandırma dersi.
DERÛN: İç taraf, dahil, kalp.
DEVR-İ CÂHİLİYYE: Cahiliyye devri, İslâm'dan önceki devir.
DEVR-İ SABAVET: Çocukluk çağı.
DEYN: Borç.

DEYYÂN: Mükâfatlandıran veya cezalandıran, hâkim. Allah.
DEYYÂR: 1. Manastır sahibi. 2. Biri, bir kimse, fert.
DÎBÂCE: Başlangıç, önsöz, mukaddime.
DİĞERGÂM: Başkalarını düşünen, bencil olmayan.
DİL-ÂVÎZ: Gönül çeken, câzip.
DİL-NİŞÎN: Hoşa giden, kalpte yerleşen.
DÎN U DİYÂNET: Din dindarlık, din ve din duygusu.
DÎNÂR: Bir altın liranın dörtte bir değerinde olan eski bir para.
DÎN-İ HAK: Hak din İslâmiyet.
DİRAYET: Zekâ, iktidar, beceriklilik. Akıl ve ilim yoluyla yapılan çözüm.
DİRHEM: 1. Okkanın dörtyüzde biri olan eski ağırlık ölçüsü. 2. Gümüş para.
DİVAN: Arap şiiri, Divan-ı Arab, Arab'ın şiir külliyatı.
DÛN: 1. Alçak, aşağılık. 2. Aşağı. 3. Altta.
DÜBB-İ ASGAR: Küçük ayı (yedili yıldız grubu).
DÜBB-İ EKBER: Büyük ayı (yedili yıldız grubu).
DÜLDÜL: Hz. Muhammed (s.a.v.)'in Hz. Ali'ye verdiği beyaz at.
DÜSTÛR: Kânun, kaide, kural, esas.

New Section

EAMM: Daha geniş, pek şümullü, en umumî.
EÂZIM: Büyükler, ulu kişiler.
EB: Baba, ata.
EBB: Kuru ot, taze ot. Mera, otlak, çayır.
EBEDÂ: Ebedî olarak, ebediyyen.
EBEDÎ: Devamı, sonu olmayan. Ezelînin zıddı.
EBED-ŞÜMÛL: Ebedî içine alan.
EBEVEYN: Ana-baba.
EBRÂR: İyiler.
EBSÂR: "Basar"ın çoğulu. Gözler, görme hassaları.
EBTER: 1. Eksik, tamamlanmamış. 2. Dölsüz, çocuğu olmayan kimse.
EBU'L-BEŞER: İnsanlığın atası. Hz. Âdem.
EBU'L-HAYR: İyilik babası.
ECÂNÎB: Ecnebîler, yabancılar.
ECEL-İ KAZÂ: Tehlikeye uğramak suretiyle gelen ecel.
ECEL-İ MÜSEMMÂ: Allah tarafından tayin edilmiş ömrün sonunda gelen ecel.
ECİR: 1. Karşılık, ücret. 2. İyi bir amelin karşılığı olarak verilen manevî mükâfat.
ECR U MESUBÂT: Karşılık ve mükâfat. İyi amele karşılık Allah tarafından ahirette verilen sevap.
ECR U SAVÂB: Yapılan bir şeyin karşılığı olarak verilen ücret ve sevab.
ECR: Yapılan bir iş karşılığında verilen ücret.
ECRÂM U ECSÂM: Cansız varlıklar ve cisimler.
ECRÂM-I SEMÂVİYYE: Gök cisimleri, yıldızlar.
ECSÂM-I MUHTELİFE: Muhtelif cisimler.
ECSÂM-I SAKÎLE: Ağır cisimler.
ECSÂM-I SELÂSE NAZARİYESİ: Üç cisim nazariyesi.
ECZÂ: Cüzler. 1. Eczacılıkta kullanılan maddeler. 2. Bir kitabın parçaları. Kur'ân-ı Kerim'in cüzleri.
EDÂ: 1. Ödeme, verme. 2. Zamanında yerine getirme. 3. Tarz, üslûp.
EDÂ-İ EMANET: Emaneti yerine getirme.
EDAT: 1. Kendi kendine anlamı olmayıp isim ve fiillere katılarak anlam gösteren kelime. 2 Âlet.
EDEB-İ KUTSÎ: Kutsî edeb, iyi ahlâk.
EDEB-İ UBUDİYYET: Kulluk edebi.
EDGÂS U AHLÂM: Karışık rüyalar.

EDİLLE: Deliller.
EDİLLE-İ AKLİYYE: Aklî deliller.
EDİLLE-İ HAKK: Hak deliller, gerçek deliller.
EDİLLE-İ KÂTIA: Kesin deliller.
EDİLLE-İ ŞER'İYYE: Şer'î deliller; Kitap, sünnet, icma-ı ümmet ve kıyas-ı fukahadan ibaret dört delil.
EDİLLE-İİ İLMİYYE: İlmî deliler.
EDNÂ: Pek aşağı, en alçak.
EDVÂR: Devirler, çağlar.
EDYÂN-I BÂTILA: Bâtıl dinler. Hak olmayan dinler.
EDYÂN-I MÜNZELE: Allah tarafından gösterilen dinler.
EDYÂN-I SEMAVİYYE: Semavî dinler. Musevîlik, Hıristiyanlık ve İslâm dinleri.
EF'ÂL: Fiiller, işler.
EF'ÂL-i İBÂD: Kulların işleri.
EF'ÂL-İ KULÛB: Kalbin işleri, kalbe doğan çeşitli duygu ve düşünceler. Arapça'da kalbî fiiller (bilmek, görmek gibi)
EFDÂL: Daha faziletli, en faziletli.
EFLÂK: 1. Felekler, gökler. 2. Her gezegene ait gök tabakaları.
EFRADINI CÂMİ AĞYÂRINI MANİ: Kendisine ait olanları toplayan, olmayanları dışarda bırakan.
EFSANE: Masal, destan, mitoloji.
EHAD: Bir, tek. Allah'ın sıfatlarından.
EHÂDÎS-İ ŞERİFE: Hz. Muhammed (s.a.v.)'in söz, hareket ve ikrarlarından meydana gelen hadis-i şerifler.
EHADİYYET: Birlik. Allah'ın her bir şeyde kendilerine ait sıfatı. Her şeyde birliğinin tecellisi.
EHAKK: Çok haklı, daha haklı.
EHASS: 1. En has, en özel. 2. En bayağı.
EHASS-I MAKSAT: En özel maksat.
EHL U İYÂL: Bir kimsenin geçindirmek zorunda olduğu aile efradı ve diğer kimseler.
EHL: 1. Sahip, malik, 2. Maharetli, usta. 3. Bİr yerde oturan. 4. Karıkocadan herbiri.
EHL-İ BEYT: Hz. Muhammed (s.a.v)'in ailesi, hane halkı, (Hz. Ali, Hz. Fatma, Hz. Hasan, Hz. Hüseyin)
EHL-İ BİD'AD: Dinde olmadığı halde sonradan çıkan şeylere uyanlar.
EHL-İ DİRÂYET: Zeka, bilgi, tecrübe ehli.
EHL-İ EHVÂ: Heva ehli, arzu ve isteklerine tabi olanlar.
EHL-İ İCTİHAD: Müctehid olan kişi, içtihad ehli.

EHL-İ İMAN: İman ehli.
EHL-İ İNSÂF: Merhametli, adil olanlar.
EHL-İ KARYE: Köylü, köy halkı.
EHL-İ KİTAP: Allah'ın gönderdiği kitaplara inananlar. Terim olarak yahudiler ve hıristiyanlar.
EHL-İ KÜFR: İnkârcılar.
EHL-İ SALİB: Haçlılar, hıristiyanlar.
EHL-İ SUFFE: Suffe ehli ki bunlar, Medine'deki Mescid-i Nebevî'nin sofasında kalırlar ve burada Hz. Peygamber'den dni öğrenirlerdi.
EHL-İ SÜNNET: Hz Muhammed (s.a.v.)'in yolunda gidenler, sün-nîler.
EHL-İ ZİMMET: İslâm devletinin himaye ve tabiiyyetinde bulunan hıristiyanlar.
EHLULLÂH: Allah'a itaat eden, Allah'ın sevdiği kimse, velî.
EHREMEN: Zerdüştîlerin inandıkları, kötülük ve karanlık tanrısı, şeytan, dev.
EHVEN-İ SIRREYN: İki gizliden en zararsızı.
EHVEN-İ ŞERR: Şerrin en hafif olanı.
EİMME: İmamlar.
EKÂLİM: İklimler, memleketler, ülkeler.
EKALLİYET: Azınlık, azlık.
EKÂNİM-İ SELÂSE: Hıristiyanların baba, oğul ve Ruhu'l-Kudüs'ten oluştuğuna inandıkları Allah. Allah, İsa, Ruhu'l-Kudüs üçlüsü.
EKBER: En büyük.
EKL: Yemek.
EKMEL: En mükemmel, eksiği olmayan, en olgun.
EKREMÜ'L-EKREMÎN: Cömertlerin en cömerdi. Çok kerim, çok cömert olan Allah.
ELFÂZ: Sözler.
ELFÂZ-I GARÎBE: Şaşılacak, tuhaf sözler.
EL-FURKAN: Kur'ân-ı Kerim.
EL-HAKK: 1. Gerçeğin ta kendisi, tam doğrusu. 2. Allah.
ELHÂN: Nağmeler, besteler.
ELHÂN-I TAYYİBE: Güzel nağmeler, güzel sesler.
EL-HÜDÂ: Hidayet, Kur'ân-ı Kerim.
ELVÂH: Levhalar, tablolar.
ELVÂN: Renkler, çeşitler.
EL-YEVM: Bugün.
EMÂN: 1. Eminlik, korkusuzluk. 2. Aman dileme. 3. Şikayet. 4. Rica.
EMÂNET-İ İLÂHİYYE: İlâhî emanetler.
EMİR, EMR: Buyruk.

EMN: Eminlik, korkusuzluk.
EMNİYYET-İ KÂMİLE: Tam güven, tam itimat.
EMR-İ Bİ'L-MA'RÛF VE NEHY-İ ANİ'L-MÜNKER: Dinin iyi gördüğü şeyleri emretmek ve kötü gördüğünden sakındırmak.
EMR-İ Bİ'L-MA'RUF: İyiliği emretmek.
EMSİLE: Misaller, örnekler.
EN'ÂM: Davar, koyun, keçi, sığır ve deve gibi hayvanlar.
ENBİYA: Peygamberler, nebîler.
ENE: Ben, benlik.
ENE'L-HAKK: "Ben hakkım" anlamına gelen ve ilk defa Hallac-ı Mansûr tarafından söylenen söz.
ENFÂL: "Nefel"in çoğulu. Harpte düşmandan alınan mallar, ganimetler. Kur'ân-ı Kerim'in 8. Sûresi.
ENFÜS: "Nefs"in çoğulu. Canlar, ruhlar.
ENFÜSÎ: Nefsî, nefiste meydana gelen, ferdî zihne ait bulunan, subjektif.
ENSÂR: Hz. Muhammed (s.a.v.)'in Medineli arkadaşlarından olan ve muhacirlere yardım eden ashabı.
ENVÂ: Türler, çeşitler.
ENVÂ-I VÂHİDE: Bir çeşitten olma.
ERBÂB-I HALL-U AKD: Halife seçmeye yetkili olan kişiler. Medine halkının ileri gelenleri.
ERBÂB-I HASENAT: İyilik sahipleri.
ERCAH: Daha üstün, en üstün.
ERDÂN: "Beden"in çoğulu. Cisimler, vücutlar, gövdeler.
ERHÂM: 1. Kadınlardaki çocuk yatağı, rahimler. 2. Akrabalar.
ERHAM: Çok merhametli, çok acıyan.
ERKÂN: Rükunlar, esaslar, direkler, üniteler, bölümler.
ERVÂH: Ruhlar.
ERVÂH-I HABÎSE: Kötü ruhlar.
ERZEL-İ ÖMÜR: İhtiyarlığın sonları, bunaklık günleri.
ESAHH: Çok sahih, en doğru.
ESÂTİR: Efsaneler, masallar.
ESATÎR-İ EVVELÎN: Eskilerin masalları.
ESBÂB: Sebepler.
ESFEL-İ SÂFİLÎN: Cehennemin en alt tabakası, aşağının aşağısı.
ESHÂB VE ETBA: Sahabeler ve tabiin.
ESHÂB: Mümin olarak Hz. Muhammed (s.a.v.)'i gören ve mümin olarak ölen müslümanlar. (Bak: ASHAB)
ESHÂB-I EYKE: Şuayb Peygamberin gönderildiği kavim.
ESHÂB-I HİCR: Salih Peygamberin gönderildiği kavim.

ESLÂF: "Selef"in çoğulu. Eskiler, yerlerine geçilmiş kimseler.
ESLÂF-I MÜFESSİRÎN: Eski müfessirler, geçmiş müfessirler.
ESLAH: En salih, en iyi, en uygun.
ESMÂ: Adlar, isimler.
ESMÂÜ'-HÜSNÂ: Allah'ın güzel isim ve sıfatları.
EŞBÂH: Benzeyenler, nazirler.
EŞCÂR: "Şecer"in çoğulu. Ağaçlar.
EŞHURU'L-HAC: Hac ayları. Şevval, Zilkade ve Zilhicce'nin ilk on gününden ibaret olan cem'an 70 gün İslâm'dan önce de Araplar bu günlerde Kâbe'yi ziyaret ederlerdi.
EŞHURU'L-HURUM: Haram aylar. Zilkade, Zilhicce, Muharrem ve Recep ayları. İslâm'dan önce Araplar bu aylarda savaş yapmayı haram sayarlardı.
EŞRÂF: Soylulular, şerefliler.
EŞRÂR: Şerliler, kötüler.
EŞRÂT-I SAAT: Kıyamet alâmet-leri.
ETFÂL: Çocuklar.
EVÂMİR U NEVÂHÎ: Emirler ve yasaklar.
EVÂMİR-İ CİHÂD: Cihad emirleri.
EVÂMİR-İ İLÂHİYYE: İlâhî emirler.
EVÂMİR-İ SÂBIKA: Eski emirler.
EVHÂM: Vehimler ve hayaller. Kuruntular ve gerçek dışı şeyler.
EVLÂ VE EFDÂL: Daha iyi ve daha faziletli.
EVLÂ VE ESLÂH: En iyi ve en uygun.
EVLÂ: Birinci, başta gelen. En iyi.
EVLİYA: "Velî"nin çoğulu. Allah'ın ermiş kulları.
EVLİYÂ-YI UMÛR: İş başında olan kimseler.
EVSÂF U ŞERÂİT: Vasıflar ve şartlar.
EVSAF: Vasıflar, özellikler.
EVSAT: Orta.
EVVEL U ÂHİR: Önce ve sonra.
EVVELEN: Evvelâ, birinci olarak.
EYTÂM VE ERÂMİL: Yetimler ve dullar.
EYYÂM EN MA'LÛMAT: Bilinen günler.
EYYÂM: Günler.
EYYÂM-I MA'DÛDÂT: Sayılı günler; Ramazan ayının bütün günleri.
EYYÂM-I NAHR: Kurban Bayramı'nın ilk üç günü.
EYYÂM-I TEŞRİK (Eyyâmü't-teşrik): Kurban Bayramı'nın ilk gününden sonraki üç gün.
EZELİYET: Başlangıcı olmama. Ezeliyeti Müş'ir: Başlangıcı bildiren.

EZMÂN: Zamanlar, vakitler.
EZMİNE: Zamanlar, çağlar.
EZ-ZİKR: Kur'ân-ı Kerim'in adlarından biri.
FÂCİR: 1. Fücûr sahibi, fena huylu. günahkâr.
FÂDIL-FÂZIL: Faziletli, fazilet sahibi, erdemli.
FADL-FAZL: İyilik, fazilet, erdem.
FAHR: Övgü, şeref, böbürlenme.
FAHR-İ KÂİNAT: Kâinatın övgüsü, şerefi; Hz. Peygamber (s.a.v.)
FAHŞÂ: 1. Meşru olmayan cinsel ilişki, fuhuş. 2. Zekatı az verme, tamahkârlık. 3. Akla ve ahlâka uygun olmayan söz ve iş.
FÂİL: 1. İşleyen, yapan. 2. Te'sirli, etkili.
FÂİL-İ MUHTAR: İstediğini yapmakta serbest olan.
FAKR: Fakirlik, yoksulluk, züğürtlük.
FÂRİĞ: 1. Vazgeçmiş, çekilmiş. 2. Rahat, âsûde. 3. Boş, işini bitirmiş, işsiz.
FARÎZA: 1. Allah'ın emri, farz, vacip, gerek, vazife. 2. Mirasçılardan her birine şer'an düşen hisse, pay.
FART-I İZDİHAM: Fazla kalabalık.
FÂRUK: Haklıyı haksızı ayırmakta pek mahir olan. Hz. Ömer'in sıfatlarından biri.
FARZ: 1. İslâmiyette mazeret olmadıkça yapılması mecburi olan, terkedilmesi günah sayılan Tanrı buyruğu. 2. Zarurî, lüzumlu.
FARZ-I AYN: Kişinin bizzat yapması gereken farz. Herkese farz olan.
FARZ-I KİFÂYE: Bir kısım müslümanların yerine getirmesiyle diğerlerinden sakıt olan farz. Cenaze namazı gibi.
FASÂHAT: Güzel ve açık konuşma, uzdillilik, iyi söz söyleme kabiliyeti.
FÂSIK: Allah'ın emirlerini tanımayan, günah işleyen.
FÂSILA: 1. Aralık, ara, bölme. 2. Ayıran, bölen, Kur'ân-ı Kerim âyetlerinin sonları.
FÂSİD-FÂSİDE: 1. Kötü, fena, yanlış, bozuk. 2. Münafık, fesad çıkaran.
FASL: 1. Ayrıntı, ayırma, kesinti, bölüm. 2. Halletme, neticelendirme, kesip atma.
FÂTIR: Yaratan, yaratıcı.
FAZÂİL: İnsanda iyilik etmeye ve fenalıktan çekinmeye karşı devamlı ve değişmez istidatlar, güzel huylar.
FAZİLET: İnsanda iyilik etmeye ve fenalıktan çekinmeye olan devamlı ve değişmez istidat, güzel vasıf, iyi huy, erdem.
FAZL U İHSÂN: Cömertlik ve bağışta bulunmak.
FAZL U KEREM: Bilginlere, faziletli kişilere yaraşır olgunluk ve cömertlik.

FAZL U RAHMET: Faziletli kişinin lütfu, merhameti ve acıması.
FAZL: 1. Fazla, ziyade, artık, bâki. 2. Fazlalık, üstünlük.
FAZL-I AZÎM: Büyük değer, temelde var olan büyük meziyet.
FEBİHÂ: Ne alâ, ne güzel.
FECR: Fecir; sabaha karşı güneş doğmadan önce, ufkun aydınlığı, tan yerinin ağarması.
FECR-İ SADIK: (Hakiki fecir) şafak sökme.
FEDA: 1. Gözden çıkarma, uğruna verme. 2. Kurban.
FEHVÂ: Mânâ, anlam, mefhum, kavram, hüküm.
FELÂH: Kurtuluş, selâmet, onma, mutluluk, kutluluk.
FELÂK: 1. Tan zamanı. 2. Sabah aydınlığı.
FELÂSİFE: Filozoflar, felsefe ile uğraşanlar, âlimler, bilginler.
FELEK: 1. Gökyüzü, sema. 2. Âlem, dünya. 3. Talih, kader.
FELEKİYYÂT: Gök ve heyet ilmine ait şeyler, astronomik.
FENA: 1. Yok olma, yokluk. "Beka"nın zıddı. (Tasavvufta maddî varlık-tan sıyrılıp hakka ulaşma). 2. İyi olmayan, kötü.
FERÂŞE: Pervane (gece kelebeği).
FERC: 1. Aralık, yarık, çatlak. 2. Dişilerde üreme organı, avret.
FERİK: 1. İnsan topluluğu, cemaat. 2. Askerî kolordu kumandanı. 3. Körpe, buğday tanesinin yarı olgunu, firik.
FERMAN: Emir, buyruk, padişah tarafından verilen yazılı emir.
FERMAN-I İLÂHÎ: Allah buyruğu.
FERŞ: 1. Döşeme, yayma. 2. Yayılan şey. 3. Seccade, hasır, 4. Yeryüzü, kır, sahra.
FESAD: Fenalık, kötülük, arabozuculuk. Kargaşalık, karışıklık.
FESH: Bozma, bozulma, dağıtma, dağılma, yürürlükten kalkma.
FETÂNET: Fatinlik, zihin açıklığı, zihnin yaratılıştan bir şeyi çabuk ve iyi anlamak hususundaki istidadı, zeyreklik.
FETH: 1. Açma, açılma. 2. Bir yeri savaşla ele geçirme.
FETH-İ MÜBİN: Açık ve parlak zafer.
FETİŞ: Sahibine uğur getirdiğine ve tabiatüstü özellikler taşıdığına in-anılan nesne veya hayvan.
FETRET: 1. İki peygamber veya padişah arasında peygambersiz veya padişahsız geçen zaman. 2. İki vakıa arasındaki zaman.
FETTAH: 1. Zafer kazanmış, üstün gelmiş. 2. Fetheden, açan. 3. Kul-larının kapalı işlerini açan, Cenab-ı Hakk.
FETTAN: 1. Fitne ve fesada teşvik eden, ayartan. 2. Cazibeli, gönül alıcı, oynak kadın.
FEVÂHİŞ: 1. Kötülükler. 2. Fahişeler, kahpeler.
FEVÂİD: Faydalar, menfaatler, kârlar, kazançlar.

FEVC: Bölük, takım, cemaat.
FEVERAN: 1. Kaynama, galeyân etme. 2. Damar, vurma, su fışkırtma.
FEVK: Üst, üst taraf, yukarı (maddî-manevî)
FEVKALÂDE: Âdetin üstünde, duyulmadık, görülmedik, olağanüstü.
FEVKA'L-BEŞER: İnsanüstü.
FEVKA'T-TABİA: Tabiatüstü.
FEVREN: Çarçabuk, birden bire.
FEVT: 1. Bir daha ele geçmemek üzere kaybetmek, elden çıkarma, kaçırma, 2. Ölüm.
FEVZ: Galiplik, zafer, üstünlük, selamet, kurtuluş.
FEVZ-İ AZÎM: Büyük kurtuluş, büyük selamet, büyük başarı.
FEY': Savaşta elde edilen mal ve ganimet.
FEY'ÜZ GANÂİM: Savaşta elde edilen mallar ve ganimetler.
FEYYAZ: Feyiz, bereket ve bolluk veren. Allah.
FEYZ: 1. Suyun taşıp akması. 2. Bolluk, fazlalık, gürlük. 3. İlim, irfan.
FEZÂ': Korkma, dayanamama, ümitsizlik.
FEZÂ: Uzay; ucu bucağı bulunmayan boşluk, kâinatın sonsuz genişliği.
FEZÂİL: Faziletler, meziyetler, üstün özellikler.
FEZÂİL-İ MÜTENEVVİA: Türlü hüner, marifet ve meziyetler.
FEZLEKE: Hülâsa, netice, özet.
FIKH-I HANEFİ: Hanefî fıkhı.
FIKH-I İSLÂM: İslâm fıkhı.
FIKIH-FIKH: 1. Bir şeyi anlayıp bilme, 2. Şeriat ilmi, şeriatın usül ve hükümleri, amelî ve şer'î meseleler bilgisi. Hukuk bilgisi.
FIRAK: 1. Tümenler, alaylar, bölükler. 2. Partiler. 3. Takımlar, kalabalıklar, ehl-i sünnet ve cemaatten ayrılan mezhepler.
FIRAK-I İSLÂMİYYE: İslâm fırkaları, mezhepleri.
FIRKA: 1. İnsan kalabalığı grubu. 2. Tümen.
FIRKA-İ NÂCİYYE: Selâmet yolunu bulmuş, müslüman grubu.
FISK U FÜCÛR: Sefahet ve günaha batma.
FISK: 1. Hak yolundan çıkmak, Allah'a karşı isyan etmek. 2. Sefahete dalma, ahlâksızlık, gü-nahkârlık.
FITRA: Fitre: Ramazan'da bölünmeden verilmesi şer'ân vacip olan fıtr, sadaka.
FITRAT: Yaratılış, huy, tabiat, mizaç.
FITRAT-I MUHAMMEDİYE: Hz. Muhammed (s.a.v.)'in huyu, yaratılışı.
FÎ EMRİLLÂH: Allah'ın emrinde.
FÎ SEBİLİLLAH: Allah yolunda, karşılık beklemeksizin.
FÎ: 1. İçinde - de. 2. Tarih bildirir.

FİDÂ: Bir esiri kurtarmak için verilen şey, fidye.
FİDYE: Can kurtarma karşılığı verilen akçe vesaire.
FİİL-Fİ'L: 1. İş, kâr, amel, zamanla ilgili olup mânâya yol açan kelime. 2. Eylem.
FİKR: 1. Fikir, düşünce. 2. İdrak, 3. Zihin, akıl. 4. Hatır.
Fİ'L-İ HAKİKİ: Gerçek eylem, hakiki fiil.
Fİ'L-İ İHTİYÂRİ: Yapılıp yapılmaması insanın kendi seçimine bağlı olan fiil.
Fİ'L-İ KAVLÎ: Kavli fiil, sözle yapılan eylem.
FİRÂK: 1. Ayrılık, ayrılma. 2. Hüzün, keder, sıkıntı.
FİRÂSET: 1. Anlayışlı, çabuk seziş, 2. Binicilik, at yetiştirme bilgisi. 3. Yiğitlik, mertlik.
FİRÂŞ: Döşek, yatak, şilte, hasır, halı.
FİR'AVN: Firavun, eski Mısır hükümdarlarına verilen ünvan. 2. Tanrılık iddiasında bulunduğu için Hz. Musa'nın mücadele ettiği Mısır hükümdarı. 3. Çok kibirli, gururlu ve inat adam, Firavn.
FUAD: Kalp, yürek, gönül.
FUHŞ: 1. Haddini aşma. 2. Kötülük, namusa aykırı hareket.
FUHŞ-U KELÂM: Edep ve terbiye dışı söz.
FUKAHÂ (Fakih): Fakihler, İslâm hukukçuları, Fıkıh âlimleri.
FUKARA: Fakirler, yoksullar.
FUKARA-İ MÜSLİMÎN: Müslüman fakirler.
FUKARA-İ SÂBİRİN: Sabreden, dayanan, oruç açmayan fakirler.
FURKAN: 1. Hak ile batılı ayırmak, iyi ile kötüyü ayırd etmek. 2. Kur'ân-ı Kerim'in adlarından biri.
FUSÛL: 1. Fasıllar, mevsimler. 2. Bölümler, kısımlar.
FÜLÂN: Belirsiz bir şey, filan.
FÜNÛN: 1. Nev'iler, çeşitler, sınıflar, tabakalar. 2. Hünerler, sanatlar, ilimler, fenler.
FÜNÛN-I TABİİYYE: Tabiat ilminin çeşitleri.
FÜRS Ü RÛM: İran ve Anadolu.
FÜRS: 1. Farslılar, Fars milleti. 2. Eski İran.
FÜRÛ': Dallar, budaklar, ayrıntılar.
FÜTUHÂT: Fetihler, zaferler.
FÜTÛR: Zayıflık, gevşeklik, bezginlik, endişe.
GADDÂR: Hain, zalim.
GÂDİR: Gadreden, hıyanet eden, fenalık eden.
GADR: Hainlik, vefasızlık, zulüm, merhametsizlik, haksızlık.
GAFLET: Gafillik, boş bulunma, dalgınlık, ihtiyatsızlık.
GAFÛR: Çok bağışlayan, çok affeden. (Allah'ın adlarından biri)

GAİT: 1. İnsan pisliği, necaset, 2. Çukur yer, düz ve geniş yer.
GALAT: Yanlış, yanılma.
GALEBE-İ İLMİYYE: İlmî üstünlük.
GALÎZ: Çirkin, terbiye dışı, kaba, ağır.
GALLE: 1. Gelir, varidat, küçük kasa. 2. Zahire, mahsul, ekin.
GAMGÜSÂR: Gam ve kederi def eden, teselli veren.
GAMMAZ: "Gamz"dan. İftiracı, fitne koğucu. Birine iftira ederek zarar veren kimse.
GAMZE: 1. Göz kırpma, gözle işaret, Nâz ile bakma, süzgün bakış. 2. Çene veya yanak çukurluğu.
GANÎ: 1. Zengin, 2. Muhtaç olmayan. 3. Bol, fazla.
GANÎMET: Savaşta düşmandan alınan mal.
GÂR: Mağara.
GARAM: Aşk, sevda, şiddetli arzu.
GARANİK OLAYI: (Bak: Necm Sûresi)
GARAZ: Maksat, gaye, niyet.
GÂR-İ HIRA: Hıra mağarası.
GARÎZA: Yaratılıştan olan, huy.
GARK: Batmak, suda boğulmak.
GARÛR: Aldatan, aldatıcı.
GÂSIK: Gece, karanlık.
GAYB: 1. Gizli olan, gözle görülmeyen şey. 2. Belirsiz, bilinmeyen şey.
GAYBET (Gıybet): 1. Kaybolma. 2. Aleyhinde bulunma, arkasından söyleme, çekiştirme dedikodu yapma.
GÂYETÜ'L-GÂYE: En son derecede, hedeflenen son amaç.
GAYR-İ FITRÎ: Fıtrî olmayan. Doğuştan olmayan.
GAYR-İ MUNSARİF: Cerr ve tenvin kabul etmeyen isim.
GAYR-İ MÜSLİM: Müslüman olmayan.
GAYZ U KÎN: Hiddet ve kin.
GAYZ: Hiddet, öfke, hınç.
GAZA: Din uğrunda kâfirlere karşı yapılan savaş, cihad.
GILAF: Kılıç, kın, muhafaza.
GILL U GIŞŞ: Şüphe ve tereddüt, kararsızlık. Kin ve hile. Hiyanet ve düşmanlık.
GILMÂN: Hizmet gören delikanlılar. Köleler, esirler.
GITÂ: Örtü, örtülecek şey.
GİL: Kil, çamur, balçık.
GİRÂN: 1. Ağır, sakil. 2. Fenâ, kokmuş. 3. Bıktırıcı, usandırıcı.
GİRİFTÂR: 1. Tutulmuş, esir, yakalanmış. 2. Düşkün.
GİRİZGÂH: 1. Kaçacak yer, melce, 2. Giriş.

GUBÂR: Toz.
GUBÂR-ÂVER: Toz götüren. Tozkoparan.
GUBÂR-I HÜZÜN: Üzüntü dalgası, üzüntü tozları.
GUFRAN: Mağfiret, bağış.
GULŞEN U GÜLZÂR: Gül bahçesi ve gül tarlası.
GUNNE: Şeddeli "nun" ile şeddeli "mim"in teğanni ile okunması.
GURBET: 1. Gariplik, yabancılık. 2. Yabancı memleket, yabancı diyar, vatan dışı, yâdel.
GURFE: Oda, çadır, çardak, cumba.
GURRE: 1. Parlaklık, aklık. 2. Atın alnındaki beyazlık. 3. Arabi ayın ilk günü.
GURUB: Batma, batış.
GURUB-İ ŞEMS: Güneşin batışı.
GUZÂT: Gâziler. Düşmanla savaşmış İslâm askerleri.
GÜRÛH: Cemaat, bölük, takım, topluluk, çete.
HABÂİS: Kötülükler, kötü şeyler.
HABÂSET: Kötülük, alçaklık, fenalık.
HABB-HABBE: 1. Tane, tohum, 2. Parça.
HABER-İ SÂDIK: 1. Doğru haber. 2. Peygamberimizin sözü, hadis.
HABÎB: Sevgili, dost.
HABİB-İ HÜDÂ: (Hüdâ'nın sevgilisi); Hz. Muhammed (s.a.v.).
HABÎB-İ KİBRİYA: Kibriyanın sevgilisi. Hz. Muhammed (s.a.v.).
HABİBULLAH: (Allah'ın sevgilisi); Hz. Muhammed (s.a.v.).
HABÎS: Kötü, alçak, pis.
HABL: İp, urgan, halat.
HABLÜ'L-METİN: Sağlam ip. İslâ-miyet, Kur'ân-ı Kerim.
HABT: İptal etme, bozma, bozulma.
HACALET: Utanma, utangaçlıkla şaşırma.
HACCAC: 1. Irak valisi olup, müslümanlara zulmeden Yusuf bin Sakifî'nin ünvanı. 2. Delil ile galip olan.
HÂCET: İhtiyaç, gereklilik.DEF-İ HÂCET: Abdest bozma.ARZ-I HÂCET: Eksiğini, isteğini bildirme.
HACR: 1. Men etme, yasak etme. 2. Kucak, oğuş, himaye.
HACR-I TAHRÎM: Haramı yasaklamak.
HADD: 1. Sınır. 2. Gerçek değer. 3. Şeriatçe verilen ceza.
HADD-İ TAM: Tam sınırında, derecesinde, kıvamında.
HADES: 1. Yeni olma, sonradan olma. 2. Abdesti tazelemeyi gerektiren şey, manevî pislik.
HÂDİ: 1. Hud'a yapan, hileci, aldatıcı. 2. Fena, bozuk.
HÂDÎ: Hidayet eden, doğru yolu gösteren, mürşit.

HADİS: Peygamberimizin sözü.
HÂDİSÂT: Yeni olan şeyler, olaylar.
HÂDİSÂT-I ACÎBE: Şaşılacak, garib olaylar.
HÂDİSE: Yeni olan, sonradan olan şey, olay.
HADİS-İ KUDSÎ: Mânâsı Allah tarafından vahyedilen, lafzı Peygamberimize ait hadis.
HAFA: Gizlilik, kapalılık.
HAFAYA: Gizli şeyler, sırlar.
HAFAZA: 1. Muhafızlar, koruyucular, bekçiler. 2. Koruyucu melekler.
HÂK İLE YEKSAN: Toprakla bir yıkık, harap, yerle bir.
HÂK: Toprak.
HAKAİK: Hakikatler, gerçekler.
HAKAİK-İ SÂBİTE: Değişmez hakikatler.
HAKAMEYN: İki hakem: Sıffîn vak'asında Hz. Ali ile Hz. Muaviye arasında hakem seçilen Amr b. Âs ile Ebu Musa el-Eş'arî.
HAKAYIK: Hakikatler, gerçekler.
HAKEM: Bir işte karar vermeye yetkili kişi.
HAKÎKAT: 1. Bir şeyin aslı, mahiyeti. 2. Gerçek, doğru. 3. Sadakat kadirbilirlik. Sözlük anlamıyla söylenen söz.
HAKÎM: 1. Âlim, bilgin. 2. Doktor. 3. Hikmeti bilen, filozof. (Allah'ın isimlerinden)
HÂKİM: Hakim, yargıç, hüküm veren, hükmeden, hükümran olan, üstün olan.
HAKÎM-İ MUTLAK: Allah.KİTAB-I HAKÎM: Kur'ân.
HÂKİMİYET: Hakimlik, üstünlük, egemenlik.
HAKİR: İtibarsız, değersiz, önemsiz.
HAKK: Doğruluk, insaf, hak. (Allah'ın isimlerinden biri)
HAKK-I MÜDAFAA: Savunma hakkı.
HAKK-I MÜKTESEB: Elde edilmiş hak.
HAKK-I ŞİRB: İçme, hayvan veya tarla için su olma hakkı.
HAKKU'L-YAKÎN (HAKKE'L-YAKÎN): Bilgi ve marifet mertebelerinin en yükseği, bizzat yaşayarak elde edilen bilgi, gerçeğin özünü kavramak.
HAKŞİNASLIK: Doğruyu, hakkı tanımak.
HALÂL: 1. Dostluk. 2. İki nesne arası açık olmak.
HALÂS: Kurtulma, kurtuluş.
HALASKÂR: Kurtarıcı.
HALÂVET: 1. Tatlılık, şirinlik. 2. Zevk.
HALEF: Birinden sonra gelip onun yerine geçen kimse, ardıl.
HALET: Hal, suret, keyfiyet.
HALET-İ İHTİZAR: Can çekişme hali, sakınılacak hal.

HALET-İ NEZİ': Ölüm hali, sekarat-ı mevt.
HALF: Yemin etmek.
HALHAL: Kadınların ayak bileklerine taktıkları altın veya gümüş halka, ayak bileziği.
HÂLIK: Yaratan, yaratıcı. (Allah'ın isimlerinden)
HALÎL: 1. Dost. 2. Zevc, koca.
HALÎME: Yumuşak huylu kadın. (Peygamberimizin süt annesinin adı)
HÂLİS: Hilesiz, katkısız, duru.
HALK: Yaratma, yaratılma.
HALK-I CEDÎD: Yeniden yaratılış.
HALK-I DÜ CİHAN: İki cihanın halkı, ölüler ve diriler.
HALT: 1. Karıştırma. 2. Uygunsuz söz söyleme.
HALVET: 1. Yalnız kalma, tenhaya çekilme. 2. Tenha yer, ibadet için tenha hücre.
HÂM: Çiğ, olmamış.
HAM: Eğri, bükülmüş.
HAMD Ü ŞÜKRAN: Allah'ı minnet ve şükranla övme.
HAMD: 1. Övgü, medh. 2. Allah'a şükran hislerini bildirmek.
HAME: 1. Yük. 2. Ana karnındaki çocuk.
HAME: Balçık, çamur
HAMEİN MESNUN: Değişken balçık.
HÂMÎ: Himaye eden, koruyucu.
HAMÎD: Allah'ın adlarından.
HÂMİD: Hamd eden, şükreden. (Hz. Muhammed (s.a.v.)'in lakabı.)
HAMİE: Balçıklı, çamurlu.
HÂMİL: 1. Yüklü. 2. Gebe.
HÂMİLE: Gebe kadın.
HÂMİŞ: Mektubun altına ilave edilen yazı, hâşiye, dipnot.
HAMR: Şarap.
HAMÛLE: 1. Yük. 2. Gemi yükü.
HANEDAN: Kökten asîl ve büyük aile, ocak.
HANİF: İslâmiyetten önce Allah'ın birliğine inanan ve Hz. İbrahim dinine bağlı olan kimse.
HÂRÂBAT: Harabeler, viraneler, meyhaneler. (Ziya Paşa'nın meşhur antolojisi).
HARABE: Şehir ve ev yıkıntısı, virane.
HARBÎ: 1. Harble ilgili. 2. Savaş yerinde bulunan ve müslüman olmayan kimse. 3. Anlaşma yapılmamış düşman. 4. Tüfek doldurma âleti.
HAREC: 1. Darlık, sıkıntı, zorluk. 2. Günah.
HAREM: 1. Girilmesi serbest olmayan yer. 2. İhrama girilen yerden

itibaren Kâbe'ye doğru olan kısım.
HAREM-İ ŞERİF: Kâbe ve civarı.
HARİKULÂDE: Olağanüstü, eşi görülmemiş.
HARS: 1. Tarla sürmek. 2. Yarmak. 3. Ekin, kültür.
HASÂNET: Bir bina veya yapının sağlamlığı.
HASB: Göre, nazaran, gereğince.
HASBE: Kızamık hastalığı.
HASBE'L-ÂDE: Âdet gereği, alışıldığı gibi.
HASBE'L-BEŞERİYE: İnsanlık gereği.
HASBETEN LİLLAH: Allah rızası için.
HASEB: Baba tarafından gelen soyluluk, asalet.
HASED: Haset, kıskançlık, çekememezlik.
HASENÂT: İyilikler, güzel işler.
HASENE: İyilik, güzel iş.
HASF: Yere batma, ışığı sönme.
HÂSIL: Husûle gelen, peyda olan, çıkan, üreyen.
HÂSILA: Bir işten elde edilen sonuç.
HÂSIL-I KELAM: Sözün özeti.
HÂSİD: Haset edilen, kıskanç.
HÂSİR: 1. Hasret çeken, meramına kavuşamayan. 2. Zarar görmüş.
HASÎS: 1. Nekes, cimri. 2. Alçak, değersiz.
HASLET: Tabiat, huy, yaratılış.
HASR: 1. Sıkıştırma. 2. Etrafını çevirme, mahsus kılma, tahsis etme.
HASR-I EVKAT: Bütün vakitlerini o işe verme.
HASR-I NEFS: Kendini o işe adama.
HASSA ORDUSU: Hükümdarın kendine mahsus ordusu.
HÂSSE: Bir şeye mahsus olan kuvvet, duygu.
HAŞERAT: 1. Küçük böcekler; Karınca, akrep, yılan gibi hayvancıklar. 2. Değersiz ve zararlı adamlar.
HAŞÎN: Katı, sert, kırıcı, kaba.
HÂŞİR: Toplayan, bir araya getiren.
HAŞİYE: Dipnot.
HAŞR Ü NEŞR: Toplayıp dağılma, haşir neşir.
HAŞR: 1. Toplama. 2. Ölüleri diriltip mahşere çıkarma. 3. Kur'ân'-ın 59. sûresi.
HAŞYETULLAH: Allah korkusu.
HATA: 1. Yanlış, yanılma. 2. Günah.
HÂTEM: Mühür.
HATEMÜ'L-ENBİYA: Peygamberlerin sonuncusu: Hz. Muhammed (s.a.v.).

HÂTİM: 1. Mühürleyen, mühürleyici. 2. Bitiren, sona erdiren.
HÂTİME: Son, nihayet.
HATT: 1. Çizgi. 2. Satır. 3. Yazı.
HATT-I KUR'ÂN: Kur'ân yazısı.
HAVÂİC: İhtiyaçlar.
HAVÂRİYYÛN: Hz. İsa'nın oniki kişiden ibaret olan ashabı.
HAVASS: 1. Hasseler, duyular. 2. Muhterem ve seçkin kişiler.
HAVASS-I HAMSE: Beş duyu. (Görme, tatma, işitme, dokunma, koklama)
HAVÂYİC-İ ASLİYE: Aslî ihtiyaçlar.
HAVF VE RECA: Korku ve ümit.
HAVF: Korku, korkma.
HÂVİ: İhtiva eden, içine alan, şâmil, içeren.
HÂVİYE: Cehennemin yedinci katı, en şiddetli yeri.
HAVL: 1. Sene, yıl. 2. Etraf, çevre. 3. Kuvvet, kudret.
HAYA: 1. Utanma, sıkılma. 2. Ar, namus, edeb. 3. Günahtan kaçınma.
HAYAT: Dirilik, canlılık.
HAYAT-I BÂKİYE: Ölümsüz hayat.
HAYAT-I BEŞER: İnsan hayatı.
HAYAT-I FÂNİYE: Geçici hayat.
HAYLİ: Oldukça. Epeyce.
HAYR Ü ŞER: İyilik ve kötülük.
HAYR: İyi, faydalı, hayırlı.
HAYRET: Şaşma, şaşırma, ne yapacağını bilmeme.
HAYRHAH: Hayır sahibi.
HAYRÜ'L-BEŞER: İnsanların hayırlısı Hz. Muhammed.
HAYRÜ'N-NÂS: İnsanların hayırlısı.
HAYSİYYET: Şeref, onur, itibar, değer.
HAYSİYYET-İ EBEDİYYE: Edebî itibar.
HAYT: İplik, lif, tel.
HAYT-İ ESVED: Siyah iplik, fecir zamanı yavaş yavaş silinen gecenin karanlığı.
HAYTÜ'L-EBYAZ: Beyaz iplik, fecir zamanı, ufukta bir çizgi şeklinde beliren ve giderek artan sabah ağartısı.
HAYY: 1. Diri, canlı. 2. Allah'ın isimlerinden.
HAYYE ALE'L-FELÂH: Toplanıp felaha gelin, haydin felaha.
HAYYE ALE'S-SALAH: Toplanıp namaza gelin, haydin namaza.
HAYYÜ'L-KAYYÜM: Her an diri olan, yöneten, düzenleyen.
HAYZ VE NİFAS: Aybaşı hali ve lohusalık.
HAYZ: Kadınlarda aybaşı hali akıntısı.

HAZER: Sakınma, kaçınma, korunma, çekinme.
HAZF: Aradan çıkarma, kaldırma, giderme, silme, gizli tutma.
HÂZIRA: 1. Şehirli. 2. Bir yere yerleşmiş. 3. Medeni.
HÂZIRÛN: 1. Meydanda, gözönünde olanlar. 2. Hazır olanlar.
HAZÎNE: Hazine, devlet malının saklandığı yer.
HEBA: 1. Toz, zerre. 2. Boş, nafile.
HEBÂEN MENSÛRA: Boşuna harcanarak.
HEDEF: Maksat, amaç.
HEDER OLAN: Boşa giden.
HEDER: Boşa gitme, yok yere giden şey.
HEDİY: Beytullah için getirilen kurbanlar.
HEDY: Harem-i şerife götürülen kurban.
HELÂK: 1. Mahvolma, ölme. 2. Harcanma. 3. Çok yorulma.
HEMŞİRE: Kız kardeş.
HENDESE: Geometri.
HERC Ü MERC: Alt üst, karmakarışık, allak bullak.
HERDEM: Her zaman, daima.
HEREM: 1. İhtiyarlama, kocama. 2. Mısır ehramlarından biri.
HETK-İ HÜRMET: Saygının ortadan kalkması. Şer'an haram olanın bozulması.
HEVÂ: 1. Heves, istek, arzu, sevgi, hoşlanma. 2. Nefsanî zevklere uyma.
HEVÂ-İ NESÎM: Latif hava. Mâne-vî gıda.
HEVAMM: 1. Böcekler, haşereler. 2. Yılan, pire, akrep gizli zararlı hayvanlar.
HEVÂPEREST: Meşru olmayan lezzet ve heves peşinde olan.
HEVDEC: Kadınların binmesi için deve üzerine yapılan küçük mahfel.
HEY'ET: 1. Şekil, suret. 2. Görünüş. 3. Durum.
HEY'ET-İ İCTİMAİYYE: Toplantı heyeti, sosyal durum.
HEZL: 1. Eğlence, alay, şaka. 2. Latife. 3. Mizah.
HIDK: Öç almak için kin besleme.
HIFZ: Saklama, koruma, ezberleme.
HIFZISSIHHA: Sağlığı koruma.
HIKD: Kin tutma, öç almak için fırsat bekleme.
HINZIR: 1. Domuz 2. Pis ve katı yürekli kimse.
HIRMAN: Mahrumluk, ümitsizlik.
HIRZ: 1. Sığınak. 2. Nazar boncuğu, nazar duası. 3. Tılsım.
HISÂL: Huylar, mizaçlar, karekterler.
HIŞM: Kızgınlık, öfke, gazap.
HITBE: 1. Okunmuş. 2. Söz kesilmiş, nişanlı kız veya kadın.
HIYAR: 1. Bir işi yapıp yapmamakta serbestlik, İslâm hukukunda alış-

veriş hususunda muhayyerlik. 2. Hayırlılar, iyiler.
HİBE: Bağışlama bağış.
HİCAB: 1. Utanma, sıkılma. 2. Perde, hail, engel.
HİCRÂN: 1. Ayrılık. 2. Unutulmaz acı keder.
HİCRET: 1. Memleketten memlekete göç. 2. Hz. Muhammed'in Mekke'den Medine'ye hicreti, Miladın 622. senesi.
HİCRET-İ SENİYYE-HİCRET-İ NEBEVİYYE: Peygamberimizin Mekke'den Medine'ye göçü.
HİCV: Birini şiirle yermek, gülünç hale koymak, alay etmek.
HİCVİYYE: Hicv sözü veya yazısı, taşlama.
HİDAYET: Hak yola, doğru yola erme.
HİDAYET-İ İLÂHİYYE: İlâhî hidayet, Allah'ın doğru yola erdirmesi.
HİKMET: 1. Hakimlik, bilgelik. 2. Sebep. 3. Felsefe.
HİKMET-İ İLÂHİYYE: Allah'ın hikmeti, yalnız O'nun bileceği iş.
HİKMET-İ TEŞRİ: Kanun yapma hikmeti. Allah'ın emir ve yasaklarında gözetilen Rabbanî incelikler.
HİLAF: 1. Karşı, zıt. 2. Yalan.
HİLÂFET: 1. Birinin yerini tutma. 2. Peygamberin vekilliği, halifelik.
HİLÂFETEN: 1. Birinin yerine geçerek. 2. Halife olarak.
HİLAF-I EDEB: Terbiye ve ahlâka aykırı.
HİLÂL: Yeni ay.
HİL'AT: Elbise, kaftan.
HİL'AT-İ RİSALET: Peygamberlik elbisesi.
HİLF: Yardımlaşma, ittifak, sözleşme.
HİLKAT: 1. Yaratılış. 2. Tabiat.
HİLKAT-İ ÂDEM: İlk insanın yaratılışı.
HİLKAT-İ ARZ: Dünyanın yaratılışı.
HİLL: 1. Hilal. 2. Hac zamanında ihrama girilen yerin dışında kalan saha, haremin dışı.
HİLM Ü HAYÂ: Yumuşaklık ve utanma duygusu.
HİLM: Yumuşaklık, insanın tabiatında olan yumuşaklık duygusu.
HÎN: An, zaman, vakit, sıra.
HİRFET: Sanat, meslek.
HİSAB: Hesap, saymak, aritmatik.
HİSAL-HISAL: Huylar, tabiatlar.
HİSAR: 1. Kuşatma, etrafını alma. 2. Etrafı istihkamlı kale, bent.
HİSS: Duyma kuvveti, duygu.
HİSSE: Pay, nasip.
HİSSEDÂR: Pay, hisse sahibi.
HİSS-İ KABLELVUKU: Önsezi.

HİSSÎ: His ile, duygu ile ilgili, duygusal.
HİSSİYYAT: Duygular, sezişler.
HİTAB: Bir veya daha fazla kimselere söz söyleme, nutuk.
HİTAB-I ÂM: Umuma hitap, bir topluluğa söyleme.
HİTAB-I EZELÎ: Başlangıçsız, çok eski söz.
HİTÂM: 1. Son, nihayet. 2. Bitme, tükenme.
HİTÂN: 1. Sünnet, sünnet etme. 2. Duvarlar, engeller.
HİZB-HİZİB: 1. Kısım, bölük. 2. Taraftar. 3. Kur'ân cüzünün dörtte biri.
HOD BE HOD: Kendi kendine, kendi başına.
HOD: 1. Kendi. 2. Baş zırhı.
HODGÂM: Bencil, egoist, kendini beğenmiş.
HUB: Güzel, hoş, iyi.
HUBB: Sevgi, muhabbet.
HUBB-İ DÜNYA: Dünya sevgisi.
HUBS: 1. Pislik. 2. Kötülük.
HUCCÂC: Hacılar.
HUCCET-HÜCCET: 1. Vesika, delil, senet. 2. Tanınmış bilginlere verilen ünvan.
HUD'A: Aldatma, oyun hile.
HUDÂ: Allah, yaratıcı.
HUDDAM: Hizmetçiler.
HUDUD: Sınırlar, hudutlar.
HUDÛS: Sonradan olma.
HUFFAZ: Ezberleyiciler, Kur'ân'ı ezbere bilenler.
HUKUK: 1. Haklar. 2. Hakikatler. 3. Kanunların verdiği hak.
HULASA: Bir şeyin, bir sözün özü, özeti.
HULÂSA-İ KELÂM: Sözün özeti.
HULD AZABI: Ahiratteki ebedî azab.
HULD: 1. Sonu olmayan. 2. Ebedî devamlı.
HULF: Verdiği sözü tutmama, yemininde durmama.
HULK: Huy, tabiat.
HULKUM: Boğaz, gırtlak, ağızdan mideye giden yol.
HULÛD: Ölmezlik, süreklilik, devamlılık.YEVM-İ HULÛD: Kıyamet günü.
HULÛM: 1. Rüyalar, hülyalar. 2. Düş azması.
HULÛS: Halislik, saflık, gönül temizliği.
HULÛS-İ NİYET: Halis, samimi niyet.
HUMS: Beşte bir.
HÛN: 1. Kan, dem. 2. Öldürme, öc.
HUNEFA': "Hanif"in çoğulu. Allah'ın birliğine inananlar, Hz. İbrahim

dininden olanlar.
HURAFAT: Aslı, esası olmayan sözler ve rivayetler, hurafeler.
HURAFE: Uydurma hikâye ve rivayet.
HURDE: Değersiz şey, kırıntı.
HUREMAT - HURMÂT - HURUMAT: Haram olan şeyler, dince yasak olan şeyler.
HURÎ: 1. Cennet kızı. 2. Sevgili.
HURÛC: Çıkma, çıkış, dışarı çıkma.YEVM-İ HURÛC: Kıyamet günü.
HURÛF: Harfler.
HURÛF-İ HECA: Alfabe harfleri.
HURUF-İ MUKATTAA: Bazı surelerin başında bulunan ve ayrı ayrı okunan harfler.
HURUM: Haramlar, dince yasak ,olanlar.
HUSUS: İş, şekil, yol, konu.
HUŞÛ: 1. Gönül alçaklığı, tevazu. 2. Korku ile sevgi arası durum, saygı.
HUTAME: Cehennemin adlarından biri, cehennemin beşinci tabakası.
HUTUT: 1. Çizgiler. 2. Yazılar. 3. Yollar.
HUZUR: 1. Hazır bulunma. 2. Rahat.
HÜCCET: 1. Vesika, delil. 2. Seçkin âlimlere verilen ünvan.
HÜCCETÜ'L-İSLÂM: İmam Gazali'nin lakabı.
HÜCEYRE: 1. Küçük delik, oyuk. 2. Odacık, hücrecik.
HÜCRE: 1. Odacık, göz. 2. Dokuların, organların en küçük parçası, hücre.
HÜDA: 1. Doğru yol gösterme. 2. Hidayet etme. 3. Kur'ân-ı Kerim'in adlarından biri.
HÜKEMA: Hakîmler, bilginler, filozoflar.
HÜKM-HÜKÜM: Yargı, emir, komuta.
HÜNSA: 1. Kendisinde hem erkeklik hem dişilik alâmeti bulunan kimse. 2. Aynı çiçekte erkeklik ve dişiliğin bulunması.
HÜRRE: Cariye veya esir olmayan kadın.
HÜSN Ü KUBUH: Güzellik ve çirkinlik.
HÜSN: Güzel, iyi, güzellik, iyilik.
HÜSNA: En güzel.
HÜSN-İ AKİBET: Netice güzelliği.
HÜSN-İ DİLÂRÂ: Gönül alıcı güzellik.
HÜSRAN: 1. Zarar, ziyan. 2. Beklenilenin elde edilememesinden duyulan acı, mahrumiyet acısı.
HÜVE: 1. O. 2. Allah.
HÜVE'L-BÂKÎ: Bâkî kalan Allah'tır.
HÜZN-HÜZÜN: Gam, keder, sıkıntı.

New Section

ICL: Dana, sığır yavrusu.
IDLÂL: Saptırma, azıtma.
ISLAH: Düzeltme ve imâr etme.
ISLAHAT: Düzeltmeler, tashihler, iyi hale getirme, mükemmelleştirme.
ISTIFÂ: Seçme, ayıklama, süzme.
ITLÂK: 1. Salıverme. 2. Boşama. 3. Soyutlama, söyleme, kullanma.
ITNÂB: Konuşurken fazla tafsilât vermek, sözü gereğinden fazla uzatmak.
IYÂN: Âşikâr, belli.
IZTIRÂRÎ: Mecburiyet altında olan.
İBÂD: Kullar.
İBÂDÜ'R-RAHMÂN: Allah'ın kulları.
İBÂHE: 1. Mübah olmak. 2. Ateş söndürme.
İBDÂ: 1. Meydana getirme. 2. Yaratma.
İBKÂ: "Bekâ"dan: Devamlı kılmak.
İBKÂM: Susturma, bir tartışmada ağız açamıyacak hale getirme.
İBN: Oğul.
İBNULLAH: Allah'ın oğlu. Hıristiyanlar Hz. İsa'ya İbnullah derler.
İBRÂ: Bağışlanma, temize çıkma, aklanma.
İBRET-ENGİZ: İbret verici.
İBTİDÂ: Başlangıç, baş taraf.
İBTİDÂ-İ KIRAAT: İlk okuma. Okumaya başlama.
İBTİLÂ: Belaya uğramak, musibete düşmek, kötü şeye düşkünlük.
İCÂBET: 1. Kabul etme. 2. Muvafakat etme.
İCÂD U İBDÂ: Yapma ve yaratma.
İ'CÂZ: 1. Aciz bırakma. 2. Mucize göstererek muhatabı cevap veremez duruma düşürme. 3. Aciz bırakma.
İCÂZ: 1. Sözü kısa söyleme. 2. Az sözle çok mânâ anlatma.
İCBÂR: Zorlama, cebretme.
İCL: Dana, buzağı.
İCMÂ: Dağınık şeyleri bir araya getirme, toplama.
İCMÂ-I ÜMMET: Büyük fakihlerin dinle ilgili bir konuda görüş birliğinde olmaları.
İCMÂL: Kısaltma, ihtisar, özet.
İCTİMAGÂH: Toplantı yeri.
İCTİNÂB: Çekinme, sakınma.
İDÂRE-İ KELÂM: Sözü mümkün mertebe yürütmek, işi idare etmek.

İDDET: Bekleme süresi. İslâm hukukunda kocasından boşanan bir kadının 100 gün, kocası ölen bir kadının 130 gün bekleme müddeti. Bu müddet geçmeden başkasıyla evlenemez.
İDGÂM: Birbirine benzeyen iki harfi bir yazıp şeddeli okuma.
İDHÂL: Dâhil etme, içine alma.
İDLÂL: Dalâlete sokma, sapıtma.
İDLÂL-İ İLÂHÎ: Allah'ın kulu saptırması.
İDRÂK: 1. Anlayış, akıl edinme. 2. Yetişmek, erişmek. 3. Olgunlaşma çağını bulma.
ÎFÂ: 1. Ödeme, yerine getirme. 2. Bir işi yapma. 3. İş görme.
İFK: İftira, iftira ekmek, Hz. Aişe'ye yapılan iftira.
İFLÂH: Felâha, selâmete kavuşmak.
İFNÂ:: Mahvetmek, yok etmek.
İFRÂT: Haddi aşma, pek ileri gitme.
İFRÂZ: Bütünden parça ayırma. Bölme.
İFRÎT: Çetin cin, öfkeli insan.
İFTİTAH TEKBİRİ: Namaza başlama tekbiri.
İGÂSE: İmdada yetişmek, yardım etmek.
İĞFÂL: Yanıltma ve aldatma.
İĞTİSÂL: Gusletme.
İĞVÂ: Ayartma, baştan çıkarma.
İHÂTA: 1. Kuşatma, etrafını çevirme. 2. Geniş tam bilgi ve ihtisas.
İHDÂS: Ortaya çıkarma.
İHFÂ: Gizleme, saklama.
İHLÂL: "Halel"den bozma, sakatlama, kusurlu hale getirme.
İHLÂS: Samimiyet, doğruluk, riyasızlık. Kur'ân-ı Kerim'in 112. Sûresi.
İHMÂL: Mühlet verme.
İHRÂC: Çıkarmak.
İHRÂM: Hacıların giydikleri dikişsiz elbise.
İHRÂZ: Nail olmak, kazanmak, almak.
İHSÂN: 1. İyilik etme. 2. Bağış, bağışlama. 3. Sağlamlaştırma.
İHTİCÂC: Hüccet, delil göstermek.
İHTİDÂ: Hidayete ermek, İslâm olmak.
İHTİKÂR: 1. Haksız kazanç, aşırı kâr, vurgunculuk. 2. Hakarete katlanmak.
İHTİLAF: Ayrılma, ayrışma, çözülme.
İHTİLAF-I EDYÂN: Dinlerin ayrılıkları, farklı farklı oluşları.
İHTİLÂM: Düş azması, uyurken cenabet olma.
İHTİLÂT: Karışma, karışıp görüşme komplikasyon.
İHTİRAS: Bir şeyi fazla arzulama ve ona fazla düşkünlük.

İHTİRAZ: Sakınma, çekinme.
İHTİRÂZÎ: Çekinme, sakınma ile ilgili.
İHTİSAR: Kısaltma, icmâl etme.
İHTİSAS: Özellik kazanma, uzmanlaşma.
İHTİVA: İçine alma, içinde bulundurma, içerme.
İHTİYAR: Seçme, seçilme.
İHTİZÂZ: 1. Haz duymak, ferahlanmak. 2. Titreşim.
İHVAN: Kardeşler, arkadaşlar, aynı tarikata mensup olanlar.
İHYÂ: Diriltme, hayat verme.
İKÂB: Ceza, azap, cezalandırma.
İKAL: 1. Bağ. 2. Ayak bağı.
İKÂLE: 1. İki tarafın isteğiyle alışverişi bozmak. 2. Dememiş iken "dedim" diye iddia etmek.
İKÂME: Yerleştirmek, iskan etmek, vücuda getirmek.
İKÂMET: İmamlık, halifelik, önderlik.
İKÂNİYYE: Yakînî bilgiye tabi olanlar. Din ve bilginlerce ileri sürülen şeyleri delil aramaksızın doğru sayan anlayış.
İKLÂB: Çevirme, bir halden başka bir hale döndürme.
İKTİBAS: 1. Ödünç almak. 2. Bir kelimeyi, bir cümleyi veya bunların mânâlarını olduğu gibi alma, aktarma.
İKTİDÂ: Uymak, tabi olmak.
İKTİSAB: 1. Kazanma. 2. Tahsil etme. 3. Elde etme.
İKTİSÂD: Ekonomi. Toplumun tutumluluğu.
İKTİZA: 1. Lazım gelme, gerekme. 2. İşe yarama, yararlık.
ÎLÂ: 1. Yemin etmek. 2. Erkeğin, bir müddet karısına yaklaşmaması. için yemin etmesi. 3. Sıkıntı ve derde uğrama.
İLÂF: Ülfet ettirme, ülfet ettirilme, alıştırma, uzlaştırma.
İLÂH: Mabud, tanrı.
İ'LÂ-YI KELİMETULLAH: Allah'ın adını yüce tutmak.
İLHÂD: 1. Dinsizlik, inanç bozukluğu. 2. Allah inancından ayrılış, tevhid inancından ayrılma.
İLLET: Hastalık, sebep, gaye, hedef.
İLLET-İ ÛLÂ: Birinci sebep, ilk sebep.
İLLET-İ VÜCÛD: Varlık sebebi.
İLLİYYET: Sebep ile ilgili, sebeplilik.
İLME'L-YAKÎN: İlmî bilgi. Kesin bilgi.
İLM-İ FERÂİZ: İslâm hukukunda miras taksimi ile ilgili bilim dalı.
İLM-İ HÂL: İslâm dininin her müslüman için bilinmesi gereken temel bilgileri.
İLM-İ HEY'ET: Astronomi ilmi.

İLM-İ HİKMET: Düşünce bilgisi, felsefe.
İLM-İ LEDÜNN: Gayb ilmi, Allah'ın sırlarına ait ilim.
İLM-İ MEÂNÎ: Meânî ilmi, belagat.
İLM-İ TEVHİD: İlm-i kelâm.
İLM-İ USÛL ve AKÂİD: Usûl ve akâid ilmi.
İLM-İ VEHBÎ: Allah tarafından verilen ilim.
İLTİBAS: Benzeyen şeyleri birbirine karıştırma. Şaşırıp yanılma.
İLTİCA: Sığınma.
İLTİZAM: 1. Kendisi için gerekli sayma. 2. Bilerek, isteyerek taraf tutma.
İLZAM: Delil göstererek muhalifi susturmak.
İ'MÂL: Yapma, işleme, iş yapma.
İMÂLE: 1. Bir tarafa meylettirmek, bir tarafa eğmek. 2. Bir heceyi vezne uydurmak için uzatarak okumak.
İMDÎ: Artık, bu halde, böyle olduğu halde.
İMKÂN VE CÜNÛB: Mümkün ve gereklilik.
İMLÂ: Doldurma, yazdırma.
İMSÂK: 1. Oruca başlama zamanı. 2. Kendini tutmak, bir şeyden el çekmek.
İMTİNA: Çekinme, vazgeçip geri durma.
İMTİSÂL: Örnek kabul etme.
İNÂBE: 1. Günahlardan vazgeçip Hak yola dönmek. 2. Bir mürşidden el alıp yerine geçme.
İNADİYYE: Eşyanın hakikatini inkâr etme felsefesine bağlılık.
İN'ÂM: İhsan, nimet verme.
İNÂS: Kadınlar, kızlar.
İNÂYET: 1. Dikkat, gayret, özenme. 2. Lütuf, ihsan, iyilik.
İNDALLAH: Allah yanında.
İNDE'L-CUMHUR: Çoğunluğun yanında, çoğunluğun nazarında.
İNDE'L-HÂCE: İhtiyaç zamanında.
İNDİRAC: İçine konma, arasına sıkışma. Derecelenme.
İNDİYYE: Kendi görüşüne tabi olan.
İNFAK: Nafaka verme, besleme, geçindirme.
İNFİSÂL: 1. Ayrılma, 2. Azledilme, işinden uzaklaşma.
İNFİTÂR: Yarılma, açılma.
İNHİRÂF: Doğru yoldan sapma.
İN'İKÂS: Bir yere çarpıp geri dönme, aksetme.
İNKÂR: Tanımama.
İNKIBÂZ: 1. Büzülüp toplanma, çekilme. 2. Kasvet, keder, sıkıntı. 3. Kabızlık, peklik.
İNKILÂB: Bir halden başka bir hale dönme.

İNKIRAZ: Tükenme, blitme, kırılıp yok olma.
İNKITÂ: Kesilme.
İNKIYÂD: Boyun eğme, mutî olma, itaat etme.
İNKİŞÂF: Gelişme, ilerleme.
İNS U CİN: İnsan ve cin.
İNS: İnsan.
İNŞÂ: Yapma, vücuda getirme.
İNŞİKÂK: İkiye ayrılma, yarılma.
İNŞİRAH: Ferahlamak, sevinç duymak.
İNŞİRAH-I SADR: Vicdan ferahlığı,vicdan huzuru.
İNTAK: Nutka getirmek, söyleme yeteneği olmayanı söyletmek.
İNTİBAK: Uyma, uygun hale gelme. Edebiyatta iki zıd şeyin ortak özelliğini bulup birleştirme.
İNTİFÂ: Fayda sağlama, menfaatlanma.
İNTİŞÂR: Yayılma.
İNZÂL: İndirme, indirilme.
İNZÂL-İ MENÎ: Üreme organından meni çıkması.
İNZÂR: Korkutmak, sakındırmak.
İ'RÂB: 1. Düzgün konuşma ve hakikatı belirtme. 2. Arapça kelimelerin sonundaki harf veya harekenin değişmesi.
İRÂDE-İ CÜZ'İYYE: Allah tarafından insanın yetkisine bırakılan cüz'î irade. İnsan iradesi.
İRÂE: "Rü'yet"ten: Gösterme, tayin etme.
İ'RÂZ: Yüz çevirme, başka tarafa dönme.
İRBE: Kadına ihtiyaç duymayan erkek.
İRCA': Döndürme, geri çevirme.
İRS: 1. Ölen kişinin mirasçılarına kalan mal veya para. 2. Veraset, soya çekim.
İRŞAD: Doğru yolu gösterme.
İRTİCÂ': Gerilik, geriye gitme, eskiyi isteme.
İRTİDÂD: Din değiştirme, dinden çıkma, dinden dönme.
İRTİFÂ': Yükseklik, yükselme.
İRTİHÂL: Vefat etmek, ölmek.
İRTİKÂB: 1. Kötü bir iş işleme. 2. Rüşvet yeme.
İS'ÂF: Birinin isteğini kabul edip yerine getirme.
ÎSÂL: Ulaştırma, vardırma.
İSKÂT: (Sükut'tan) Susturma.
İSKAT: 1. Düşürme, aşağı alma. 2. Hükümsüz bırakma, iptal etme.
İSKAT-I CENİN: Çocuk düşürme.
İSM-İ ÂZAM: Allah Teâlâ'nın en büyük adı.

İSM-İ FAİL: İş yapan kimse.
İSM-İ HÂS: Özel isim.
İSNAD-I MECAZÎ: Mecazî isnad, bir sözün mecaz anlamını tercih etmek.
İSNEYN: 1. Pazartesi günü. 2. İki.
İSRA: Gece yürüyüşü, yürütme.
İSTİÂB: İçine alma, kaplama.
İSTİÂRE: 1. Ödünç alma. 2. Bir kelimenin mânâsını muvakkaten başka bir kelime hakkında kullanma.
İSTİÂRE-İ TEMSİLİYYE: Teşbihin esas unsurlarından biri ile yapılan benzetme.
İSTİÂZE: "Eûzü billâhi mineşşeyta-nirracîm" sözünü söyleyerek Allah'a sığınma, eûzü çekme.
İSTİB'ÂD: Uzaklaşma, uzaklaştırma, akıl dışı sayma.
İSTİ'DÂD: 1. Alışma, ünsiyet. 2. Kabiliyet.
İSTİDLÂL: Bir delile dayanarak bir şeyden netice çıkarmak. Delil getirerek anlamak.
İSTİDRÂC: 1. Derece derece yükselmeyi istemek. 2. Fâsık veya kâfir olduğu belli bir şahsın gösterdiği harika.
İSTİDRÂK: Yetişme, nail olma.
İSTİFA: Memuriyetten azlini istemek.
İSTİFHAM: Anlamaya çalışmak, soru sormak, soru.
İSTİFHAM-I İNKÂRÎ: Olumsuzu pekiştiren soru şekli. "Hiç yapar mı?" ifadesindeki gibi.
İSTİGÂSE: 1. Yağmur isteme, yağmur duası etme. 2. Yardım ve imdad isteme.
İSTİĞFÂR: Af talep etme.
İSTİĞNA: Gönül tokluğu.
İSTİĞRAK: Bir şeyi baştan aşağı kaplamak. Tasavvuf erbabının vecde gelip kendinden geçmesi. İstiğrak lâmı: Bir cinsin bütün bireylerini içine alan belirtme edatı, lâm-ı tarif, diğer adıyla harfi tarif.
İSTİHBÂR: Haber ve bilgi alma.
İSTİHFÂF: Hafife alma, önem vermeme, hor görme.
İSTİHLÂK: Tüketme, kullanarak yok etme.
İSTİHSÂL: Üretmek, hâsıl etmek, çoğaltmak.
İSTİHSÂN: Beğenme, iyi ve güzel bulma.
İSTİHZÂ: Alay etmek.
İSTİKBÂL: 1. Gelecek zaman. 2. Gelen bir kimseyi karşılamak.
İSTİKRÂ: 1. Gezme, dolaşma, âvârelik, konuklama. 2. Bir şey hakkında etraflı bilgi edinme.

İSTİKRÂH: Kerih ve kötü görmek, tiksinmek bir şeyi beğenmemek, bir şeyi zorla yapma.
İSTİLÂ: Bir yeri kuvvet kullanarak ele geçirmek.
İSTİ'LÂM: 1. Selâm vermeyi isteme. 2. Kâbe'yi tavaf esnasında Hacerü'l-Esved'i selâmlamak.
İSTİ'MÂL: Kullanma.
İSTİMDÂD: Yardım isteme.
İSTİMRÂR: Devamlılık.
İSTÎNÂF: 1. Yeniden başlama. 2. Bidayet mahkemesinde verilen bir hükmün bir üst mahkemeye başvurarak feshini isteme.
İSTİNÂFİYYE: 1. Yeniden başlamaya ait. 2. İstinaf mahkemesine ait. 3. Arapça'da bir soruya cevap anlamında bulunan cümle.
İSTİNBÂT: Bir iş veya sözden gizli bir anlam çıkarmak, tahmin etmek.
İSTİNBÂT: Bir söz veya işten gizli bir mânâ çıkarma, zımnen, açık olmayarak, dolayısıyla anlama.
İSTİNKÂF: Kabul etmeme, yüz çevirme, çekimser kalma, reddetme.
İSTİNSÂH: Nüshasını çıkarma, bir sûretini çıkarma, kopye etme.
İSTİSÂL: Kökünden sökmek.
İSTİSHÂB: "Sohbet"den: Yanına alma, yanına alınma.
İSTİSKÂ: 1. Su isteme. 2. Yağmur duasına çıkma. 3. Vücudun bir yerinde su toplanması.
İSTİŞÂRE: Müşavere etme, danışma.
İSTİŞHÂD: 1. Şahid gösterme. Delil getirme, belge. 2. Şehid olma.
İSTİTÂAT: Güç yetirme, kudret.
İSTİTÂR: Örtünmek, kapanmak.
İSTİVÂ: 1. Müsavî olma, denk olma. 2. Düz olma, düzlük. 3. Kaplama, örtme. 4. Ortada ve tam bir derecede bulunma.
İSTÎZÂN: İzin isteme.
İŞ'ÂR: 1. Yazı ile haber verme. 2. Anlatmak, bildirmek.
İŞKİL: Kuşku, zan.
İŞMÂM: "Şemm"den. 1. Koklatma, koklatılma. 2. Tecvid ıstılâhında harfin zamme harekesine işaret etme.
İŞRÂK: "Şark"tan: 1. Güneşin doğması ve etrafı ışıklandırması. 2. Parlama, ışıklandırma.
İŞTİÂL: Alevlenme, tutuşma.
İŞTİBÂH: Şüphelenme, şüpheye düşme.
İŞTİGÂL: Meşguliyet, uğraşma.
İŞTİHÂR: Şöhret bulma, ün kazanma.
İŞTİKÂK: Bir kökten parçalara ayrılmak. Türeme.
İŞTİRA: Satın alma.

İŞTİYAK: Fazla arzu ve şevk. Hasret çekmek, özlemek.
İTÂB: Azarlama, tekdir etme.
İ'TİKÂF: Bir yere çekilip tek başına ibadetle meşgul olmak.
İ'TİNÂ: Çok dikkat etme, özenme.
İ'TİZÂL: 1. Bir tarafa çekilme. 2. İşten çekilme. 3. Vâsıl b. Ata'nın kurduğu Mutezile mezhebini benimseme. 4. Takımdan ayrılma.
İ'TİZÂR: Özür dileme.
İTKAN: 1. Muhkem, sağlam kalma. 2. İnanma, emin olma.
İTLÂF: Telef etmek, ziyan etmek.
İTMÂM: Tamamlama, ikmâl etme.
İTMİ'NÂN: Emin olma, güvenme. Kalbin mutmain olması. Gönülden inanma.
İTTİBÂ: Tâbi olma, uyma, ardısıra gitme.
İTTİHAD: Birlik, beraberlik.
İTTİKÂ: Sakınma. Takva ehlinden olma.
İTTİRAD: Düzenli, uygun biçimde sıra ile birbirini izleyen. Biteviye.
İTTİSÂF: Vasıflanmak, bir sıfat sahibi olmak.
İVAZ: Karşılık olarak verilen şey, bedel.
İVME: Acele etme, koşma.
İZÂFET: 1. İki şey arasındaki ilgi, bağ. 2. İsim tamlaması, isim takımı.
İZÂHÂT: Açıklamalar.
İZÂLE: Giderme, def etme, yok etme.
İZÂN: Zekâ, anlayış.
İZÂR: Belden yukarıya mahsus örtü, peştemal, futa.
İZMÂR: Gizleme, saklama.
İZMİHLÂL: Yok olma, mahvolma.
İZZET: Değer, şeref, saygınlık.
KABİH-KABİHA: Çirkin, yakışıksız, fena, ayıp.
KÂBİL: 1. Kabul eden, kabul edici. 2. Olan, olabilir.
KABİLİYET: Anlama, anlayış, kabul edebilirlik, alabilirlik.
KABİR: Mezar, ölünün gömüldüğü yer.
KABZ: 1. El ile tutma, avuç içine alma, kavrama. 2. Bir malı teslim alma. 3. Peklik, kabız.
KABZA: 1. Tutacak, tutanak yeri, sap. 2. Bir avuç, bir tutam, bir el dolusu şey. 3. Pençe.
KADEM: 1. Ayak, adım. 2. Yarım arşın uzunluğunda bir ölçü. 3. Uğur.
KADER: Cenab-ı Hakk'ın kâinatta mevcut her şeyin bütün özelliklerini ezelden bilip takdir etmesidir.
KADÎM: 1. Eski. 2. Öncesini bilir kimse bulunmayan, öncesi bilinmeyen şey. Başlangıcı olmayan, ötedenberi mevcut bulunan.

KADİR-İ MUTLAK: Mutlak güçlü (Allah).
KADİR-U KAYYUM: Kadir ve Kayyum (Allah).
KADR: 1. Değer, itibar, onur, haysiyet, meziyet. 2. Rütbe, derece.
KÂFÎ: Elveren, yetişen, yeter.
KÂFİR: 1. Hakk'ı tanımayan, bilmeyen, 2. Allah'ın varlığına ve birliğine inanmayan. 3. Küfreden, küfredici. 4. İyilik bilmeyen, nankör.
KAHHÂR: 1. Ziyadesiyle kahreden, kahredici, yok edici, batırıcı. 2. Allah'ın isimlerinden biri.
KAHIR: 1. Aşırı üzüntü, acı, keder. 2. Ezici davranış, zulüm. 3. Baskı ile iş gördürme, zorlama.
KÂHİN: 1. Gaipden haber verme iddiasında bulunan kimse, falcı. 2. İlkel dinlerin ruhani reisleri.
KÂHİR: 1. Kahreden, zorlayan. 2. Üstün gelen, ezen, ezici. 3. Yok eden, ortadan kaldıran.
KAHR: 1. Zorlama, zorla bir iş gördürme. 2. Üstün gelerek mahvetme, batırma, ezme. 3. Çok kederlenme, çok üzüntü duyma.
KAİDE: 1. Esas, temel. 2. Usul, nizam, kural. 3. Taban. 4. Ayaklık. 5. Yaprakların köke birleştiği yer.
KAİDE-İ KÜLLİYYE: Açık, sarih olan hükümler, genel kurallar.
KAİL: 1. Söyleyen, diyen. 2. Razı olmuş, boyun eğmiş.
KAL': Koparma, koparılma, sökme, sökülme, çıkarılma, temelinden çekip atma.
KALBEDEN: Değiştiren, çeviren.
KALP: 1. Yürek. 2. Yürek hastalığı. 3. Gönül. 4. Her şeyin ortası, ehemmiyetli, alıcı noktası, değiştirme, çevirme.
KÂM: 1. Meram, arzu, istek, amel. 2. Lezzet, zevk.
KAMER: Ay.
KÂMİL: 1. Bütün, eksiksiz, tam. 2. Kemale ermiş, olgun. 3. Geniş bilgili, kültürlü, bilgin.
KANÛN: Devletin yasama kuvveti tarafından herkesçe uyulmak üzere konulan her türlü nizam, kaide.
KARÂBET: Soyca yakınlık, hısımlık, akrabalık.
KÂRBÂN: Kervan.
KÂRHÂNE: 1. İş yeri, iş yapılan yer, dükkan.
KÂRİ': 1. Kıraat eden, okuyan, okuyucu. 2. Kur'ân'ı usulünce okuyan.
KÂRİA: 1. Pek şiddetli rüzgâr, 2. Ansızın gelen büyük belâ. 3. Kıyamet. 4. Belâdan kurtulmak üzere okunan "el-Kariâtü" sûresi.
KARÎB: Yakın, yakın olan, uzak olmayan, soyca yakın.
KARÎN: 1. Yakın. 2. Bir şeye sahip olan, bir şeye nail olan. 3. Hısım, komşu, arkadaş gibi yakın.

KARÎNE: Karışık bir iş veya meselenin anlaşılmasına yarayan hal, ipucu.
KARÎNE-İ MANİA: Kelimenin gerçek anlamında alınmasına engel olan ipucu.
KARN: 1. Boynuz. 2. Yüz yıllık zaman. 3. Vakit, zaman. 4. Yaşıt, bir yaşta olan.
KARÛN: 1. İsrailoğullarında zenginliği ile meşhur olan bir insan. Krezüs. 2. Çok zengin.
KARYE: Köy.
KARZ: 1. Ödünç verme, ödünç alma. 2. Ödünç verilen veya alınan şey, borç.
KARZ-I HASEN: Faizsiz verilen borç.
KASEM: Yemin, and.
KASIR: 1. Kısa. 2. Küsur.
KÂSİB: Kesbeden, kazanan, kazanmak için çalışan, kazanç sahibi.
KASÎDE: Onbeş beyitten aşağı olmamak, bütün beyitlerin ikinci mısraları en başta bulunan mısra ile kafiyeli bulunmak ve daha çok büyükleri övmek üzere yazılan nazım. Koçaklama.
KASR: 1. Kısa kesme, kısaltma, kısma. 2. Azaltma, kesme, eksiklik. 3. Köşk, saray, 4. Tahsis. 5. Kıraatte uzatmadan okumak.
KASR-I SALÂT: Seferde olan bir kimsenin dört rekatlı namazı ikişer rekat kılmakla namazı kısaltması.
KASVET: 1. Katılık, sertlik. 2. Merhametsizlik, acımasızlık. 3. Sıkıntı, gönül darlığı.
KÂŞİF: Keşfeden, bulan, meydana çıkaran.
KAT': 1. Kesme, biçme. 2. Halletme, karar verme, sona erdirme, bitirme.
KATİL: 1. Katleden, öldüren. 2. Adam öldüren kimse.
KATL: Öldürme.
KATL-İ ÂM: Halkı bütünüyle kılıçtan geçirme.
KAVÂİD: Kaideler, usüller, kurallar.
KAVÂİD-İ KÜLLİYYE: Genel kaideler, kurallar.
KAVÎ: 1. Kuvvetli, güçlü. 2. Güvenilir, sağlam.
KAVL (Kavil): Lakırdı, söz, söz atma.
KAVL-İ İLÂHÎ: İlâhî söz.
KAVLÎ: Söz ile ilgili, söz olarak, sözde.
KAVM: 1. İnsan topluluğu. 2. Bir peygamberin gönderildiği topluluk.
KAYD: 1. Bağlanma, bağlayacak şey. 2. Bir yere yazma. 3. Sınırlama, belirtme. 4. Önem verme, unsurlama.
KAYD-İ HAYAT: Yaşadığı sürece, ölene dek.
KAYLULE: Öğle uykusu.
KAYSER: Eski Roma ve Bizans imparatorlarının lakabı, hükümdar.

KAYYUMİYET: Kendiliğinden eze-lî ve ebedî olarak var olmak.
KAZÂ: 1. Allah'ın ezeldeki hükmü 2. Kadılık (ilçe) merkezi. 3. Kadılık etme işi, mahkemenin kararı, hükmü. 4. Yapma, yapılma, işleme. 5. İstemeden yapılmış bir kötülük.
KAZAYA: Kaziyeler, önermeler, işler, meseleler.
KAZF: İftira etmek, isnat etmek, kadına zina isnat etmek.
KÂZİF: Bir kadına zina suçu isnat eden.
KAZİYYE: 1. İş, mesele, dava. 2. Önerme.
KAZİYYE-İ BEDİHİYYE: Bedîhî kaziyye, isbata muhtaç olmayan açık hüküm.
KAZİYYE-İ MUHKEME: Kesin hüküm, değişmez ilke.
KEBAİR: Büyük günahlar.
KEBÎRE: Büyük günah.
KEBÎRU'L-MÜTEÂL: Açık ve gizli her şeyi bilen, büyük ve yüce olan. Allah Teâlâ.
KEF: Köpük.
KEFARET-KEFFARET: İşlenen bir günaha, bir yeminin bozulmasına karşılık verilen sadaka.
KEFERE: Kâfirler, inanmayanlar.
KEHANET: Kâhinlik, gaipten haber verme, falcılık.
KEHLE: Bit.
KELÂLE: 1. Akrabalığı uzaktan olma. 2. Yorulma, tükenme. 3. Bıçak kör olma.
KELAM: 1. Söz, söyleyiş, nutuk. 2. Dil, lehçe. 3. Kelâm ilmi, İslâmî inanç meselelerinden bahseden ilim.
KELÂM-I NEFSÎ: İçten kendi kendine konuşma. Cenab-ı Hakk'ın harf, ses ve söz olmaksızın zatî kelamı.
KELÂMÎ: 1. Sözle ilgili, söze ait. 2. Kelamcılar yolu.
KELAMULLAH: Allah sözü, Kur'-ân-ı Kerim.
KELB: Köpek.
KELB-İ AKUR: Salar, azgın, ısırıcı köpek.
KELB-İ MUALLEM: Ava alıştırılmış köpek.
KELEPİR: Zahmetsiz, ücretsiz, çok ucuz ele geçen.
KEMAL: 1. Olgunluk, olma. 2. Eksiksizlik, tamlık. 3. Değer, baha. 4. Bilgi, fazilet.
KEMALAT: Faziletler, olgunluklar, insanın bilgi ve güzel ahlâkça tam ve olgun olması.
KEMMİYET: 1. Sayı. 2. Nicelik. 3. Tekillik veya çoğulluk.
KERAHET: 1. İğrenme, istemeyerek zor altında yapma. 2. Şeriatin yasaklamadığı fakat harama yakın olma ihtimali olan ve çekinilmesi gereken

husus.
KERAMAT: Kerametler, velilerin olağanüstü işleri.
KERH: İğrenme, tiksinme, istemeyerek zor altında yapma.
KERHEN: İstemeyerek, tiksinerek, zor altında kalarak yapma.
KERİH: İğrenç, tiksindirici, pis kokan.
KERÎM: Kerem sahibi, cömert, ulu, büyük.
KERR Ü FER: Muharebede geri çekilerek tekrar hücuma geçme.
KERR: Çekilme ve yeniden hücum etme.
KESAD: 1. Kıtlık, yokluk. 2. Sürümsüzlük, alış-veriş durgunluğu.
KESAFET: 1. Sıkılık, tokluk. 2. Kalınlık, yoğunluk. 3. Saydam olmama. 4. Koyuluk. 5. Kalabalık.
KESB: 1. Kazanma, kazanç, edinme. 2. Geçimi sağlama için kullanılan â-let veya iş.
KESBÎ: Sonradan, kazanılarak olan.
KESRET: 1. Çokluk, bolluk, ziyadelik. 2. Kalabalık.
KEŞF: 1. Açma, meydana çıkarma, gizli bir şeyi bulma, bir sırrı öğrenme. 2. Allah tarafından ermişlere ilham edilen gizliyi bilme yetisi.
KEŞİŞ: Karabaş, evlenmez rahip, manastır rahibi.
KETM: Gizleme, sır tutma, söylememe.
KEYFEMAYEŞA: Nasıl isterse.
KEYFEMETTEFAK: Rastgele, her nasıl rastlarsa.
KEYFİYET: 1. Nitelik, bir şeyin nasıl olması. 2. Bir olayın geçişi. 3. Madde, iş.
KEZA: Böyle, böylece, bu dahi böyle.
KEZALİK: Keza, bu da öyle, böylece.
KEZZAB: Çok yalancı, çok yalan söyleyen.
KIBLE: Namazda yönelinen taraf, Kâbe'nin bulunduğu taraf.
KILADE: Gerdanlık.
KILLET: Azlık, kıtlık.
KIRAAT-İ ÂSIM: Âsım kırâeti, bizim kırâetimiz.
KIRÂET: Okuma, ibare sökme, düzgün ve sürekli okuma. Kur'ân okuma.
KIRÂET-İ AŞERE: Kur'ân'ın on kırâet üzere okunması. Kırâet imamları şunlardır: Nafi, İbn Kesir, Ebu Amr, İbn Amir, Asım, Hamza, Kisaî, Ebu Cafer, Yakub ve Halef.
KIRAN: 1. Yakınlık. 2. İki gezegenin bir burçta bulunması.
KIRTAS: Kâğıt.
KISAS: Kıssalar.
KISAS: Öldürmenin öldürme, yaralamanın yaralama ile cezalandırılması: Göze göz, dişe diş gibi.

KISAS-I ENBİYA: Peygamberlerin kıssaları.
KISM: Parçalara ayrılmış şeyin her parçası, çeşit.
KISSA: Anlatılan gerçek veya uydurma olay, hikâye.
KISSÎS: Keşiş.
KIST: Ölçü ve tartıda doğru davranma. 2. Pay, parça. 3. Parça parça verilen bir şeyin bir defada ödenmesi.
KISTAS: Terazi, ölçü, ölçü birimi.
KIT'A: En az iki beyitten meydana gelmiş olan nazım parçası.
KITAL: Vuruşma, savaş.
KIYAM: 1. Kalkma, ayakta durma, ayağa kalkma. 2. Namazın ayakta kılınan kısmı. 3. Bir işe kalkışma. 4. Karşı koyma, ayaklanma.
KIYAMET: Ölümden sonra dirilme, kıyamet günü.
KIYAS MAA'L-FÂRIK: Birbirine benzemeyen şeyler arasında yapılan kıyas.
KIYAS: 1. Bir şeyi bir şeye benzeterek veya ona göre tutarak hüküm verme. 2. Benzetme, genel kurala uydurma. 3. Hakkında âyet ve hadis olan benzerlerine göre hükmetme.
KIYAS-I CELÎ: Açık ve belirli olan kıyas.
KIYAS-I FÂSİDE: Yanlış, bozuk, geçersiz kıyas.
KIYAS-I HAFİ: Gizli, belirsiz kıyam.
KIYASÎ: Kıyasan uygun olan.
KIYMET: Değer, tutar, bedel, itibar, onur.
KİBR: Büyüklük, büyük olma, büyüklük taslama, yüksekten bakma.
KİBRİYA: 1. Büyüklük, ululuk. 2. Allah.
KİFAF-KEFAF: 1. Bir şeyin misli, miktarı. 2. İhtiyaca yetecek kadar rızık, yiyecek.
KİLAB: Köpekler.
KİNÂYE: Doğrudan doğruya değil, dolaylı anlam taşıyan söz.
KİSRA: Eski İran hükümdarlarının lakabı.
KİSVE: Elbise, özel kıyafet, kisbet.
KİTABET: Yazmak, kâtiplik.
KİTAB-I EKMEL: En mükemmel kitap, Kur'ân.
KİTAB-I MÜBİN: Açık, hak ile batılı ayıran kitap, Kur'ân-ı Kerim.
KİTAB-I MÜNİR: Nurlu kitap, Kur'ân-ı Kerim.
KİTABULLAH: Allah kitabı, Kur'-ân-ı Kerim.
KİTMAN: Sır saklama, kimseye sır açmama hali, sır tutarlık.
KUBH: Çirkinlik, çirkin iş.
KUBUR: Mezarlar, kabirler.
KUDRET: 1. Güç. 2. Allah'ın bütün varlıkları kuşatmış olan gücü. 3. Varlık, zenginlik. 4. Ehliyet, becerebilme.

KUDRET-İ BÂLİGA: Kemal bulmuş güç.
KUDSÎ: Kutsal, melekut ve lâhut âlemine mahsus.
KUDUM: 1. Uzak bir yerden, uzun bir yoldan gelme. 2. Ayak basma.Teşrif etme.
KULUB: Kalpler, gönüller.
KURBET: 1. Yakınlık, Allah'a yakınlık. 2. Hısımlık, akrabalık.
KURUN: Zamanlar, devirler, büyük tarih bölümleri.
KURUN-İ ÂHİRE: Son asırlar.
KURUN-İ KADİME: Eski çağlar.
KURUN-İ SÂLİFE: Geçmiş asırlar.
KURUN-İ ULÂ: İlk çağlar.
KURUN-İ VUSTA: Orta çağlar.
KUUD: Oturma, namazın oturarak kılınan kısmı.
KUVVE: 1. Kuvvet, güç. 2. Fikir, niyet. 3. Yeti. 4. Nitelik. 5. Duyu.
KUVVET: Güç, takat, kudret.
KÜFFAR: Kâfirler, inkârcılar.
KÜFR: 1. Allah'a inanmama ve ona ortak koşma. 2. Dinsizlik, imansızlık, kâfirlik. 3. Nankörlük. 4. Kaba, ayıp söz söyleme, sövme.
KÜFRAN: Görülen bir iyiliği unutma.
KÜFRAN-I NİMET: Nankörlük.
KÜHULET: Orta yaşlılık, olgunluk çağı.
KÜLFET: Zahmet, zor iş.
KÜLLÎ: Genel, bütün, çok, tümel.
KÜLLİYAT: Bütün hepsi, bir yazarın bütün eserleri.
KÜLLİYET: Genellik, bütünlük, çokluk.
KÜNH: Bir şeyin aslı, temeli, dip, kök, öz.
KÜNYE: Künye, kişinin kimliğinin yazılı olduğu kâğıt veya levha.
KÜRRE: Küre, yuvarlak, top.
KÜRRE-İ ARZ: Yerküre, dünya, yeryüzü.
KÜRSÎ: 1. Oturulacak yüksekçe yer, taht, makam. 2. Arş-ı a'lâ'nın altında bulunan, yer ve gökleri kuşatan alan.
KÜSUF: Güneş tutulması.
KÜTÜB: Kitaplar.
KÜTÜB-İ EHADİS: İlâhî kitaplar: Tevrat, Zebur, İncil, Kur'ân-ı Kerim.
KÜTÜB-İ MÜNZELE: Allah tarafından indirilmiş olan kutsal kitaplar.
KÜTÜB-İ SÂLİFE: Geçmiş, eski kitaplar.
KÜTÜB-İ SİTTE: Altı hadis kitabı: Buhârî, Müslim, İbn Mâce, Ebu Davud, Tirmizî, Nesaî.

New Section

LÂBÜD: 1. Çok gerekli, mutlaka, 2. Ayrılık yok.
LÂEDRİYYE: Şüphecilerle alakalı. Şüphecilik üzerine kurulu felsefe ekolü.
LAFZÎ: Sözlü.
LAĞV: 1. Faydasız, boş şey. 2. İptal etmek. 3. Hata etmek. 4. Hükümsüz kılmak.
LÂHIK: 1. Yetişen, ulaşan, erişen. 2. Namaz başlangıcında imama uymuşken ayrılarak tekrar namaz bitmeden imama uyan kimse.
LÂHİN: Kur'ân-ı Kerim'i okurken telaffuzunda yanlışlık yapan.
LÂHUTÎ: Uluhiyet âlemiyle ilgili.
LÂHÜT: İlâhî âlem, ulûhiyet âlemi.
LAHZA: En kısa zaman, an.
LÂİN: Lânet eden.
LAÎN: Lânetlenmiş.
LÂMEKÂN: Yersiz, yurtsuz, mekansız.
LÂM-I TARİF: İsimlerin başına getirilen belirleme edatı.
LÂYEZÂL: Zevâl bulmaz, yok olmaz.
LEBBEYK: Buyurunuz, emrediniz.
LEDÜNNİYAT: Allah'ın sırlarına ait bilgi, mecazen bir şeyin iç yüzü.
LEFF-Ü NEŞR: Sarıp bağlama ve çözüp yayma. Birkaç isim yazdıktan sonra onların her birine ait özellik veya görevleri ayrıca sıralama. Bu sıralama isimlerin sırasına uygun sırada olursa "mürettep" adını alır. Olmazsa "müşevveş" adını alır.
LEMYEZEL: Yok olmayan.
LETÂİF: Lâtifeler, incelikler.
LEVH-İ MAHFÛZ: Allah yanında her şeyin yazılı bulunduğu manevî levha.
LEVM: Çekiştirme, kötü söyleme, kınama.
LEYL Ü NEHÂR: Gece ve gündüz.
LEYL: Gece.
LEYLE-İ AKABE: Nübüvvetin 11. yılında Mekke dışında Akabe denilen yerde Medine halkından bir topluluğun Hz. Muhammed (s.a.v.) ile konuşup İslâm'ı kabul ettikleri gece.
LEYLE-İ Mİ'RÂC: Mi'râc gecesi.
LİAN: Lânetleşmek. İki kişinin birbirini lânetlemesi.
LİAYNİHÎ: Aynı, kendisi, bizzat, kendisinden dolayı.
LİBAS: Elbise.

LİVÂTA: Erkekler arasındaki cinsî münasebet, cinsel sapıklık.
LİVÂÜ'L-HAMD: Hz. Muhammed (s.a.v.)'in ahiretteki sancağı.
LİVECHİLLAH: Allah adına.
LİZÂTİHÎ: Kendisi, bizzat.
LUTF-İ İLÂHÎ: Allah'ın ihsanı.
LÜBB: 1. İç, öz. 2. Akıl. 3. İçli şeyin içi.
LÜMEZE: Herkesi ayıplama.
MAA: Beraber, birlikte.
MAAD: 1. Dönüp gidilecek yer. 2. Ahiret. 3. Dönüş, geri gidiş. 4.Dünya'dan sonraki hayat. 5. Gaye, amaç, ulaşılacak yer.
MAA-HÂZA: Bununla beraber, bununla birlikte
MAAMÂFİH: Bununla beraber.
MAASÎ: Âsilikler, isyanlar, günahlar.
MAAZALLAH: Allah korusun, Allah saklasın.
MABA'D-TABİA: Fizikötesi, metafizik.
MA'BUD: Kendine ibadet olunan, tapılan, Allah.
MÂCİN: Hileyi, hile yolunu öğreten.
MADDE: 1. Madde. 2. Maya, cevher. 3. Cisim.
MADDE-İ ÛLÂ: İlk cevher.
MADDİYET: Gözle görülür, elle tutulur şey.
MADDİYYAT: Gözle görülür, elle tutulur şeyler.
MADDİYYUN: Maddenin ezelî ve ebedî olduğuna inananlar, materyalistler.
MA'DUM: Yok olan, mevcut olmayan.
MÂDÛN: Alt, aşağı, alt derece, emir altında bulunan.
MAFEVK: Üst, yukarı, üst derecede bulunan kimse, âmir.
MA'FÜVV: 1. Suçu bağışlanmış, affolunmuş. 2. Muaf tutulan, istisna edilen.
MAĞFUR: Günahları bağışlanmış, ölmüş kimse, rahmetli olmuş.
MAĞRİB: Batı, garb, batı tarafında olan yerler.
MAĞRİBÎ: Batılı, mağribli.
MAĞRİFET: Allah'ın kullarını bağışlaması, yarlıgaması.
MAĞŞUŞ: Karışık, katışık, saf olmayan.SİKKE-İ MAĞŞUŞ: Karışık, hileli madenî para.
MAHALL: Yer.
MAHARET: Ustalık, beceriklilik.
MAHBUB: Sevilmiş, sevilen, sevgili.
MAHFÎ: Gizli, saklı.
MAHFUZ: 1. Saklanmış, korunmuş. 2. Ezberlenmiş.LEVHİ MAHFUZ: Allah tarafından takdir edilenlerin ezelde yazılı bulunduğu levha.

MÂHİR: Maharetli, hünerli, becerikli.
MAHİYET: Bir şeyin aslı, esası, içyüzü, özü.
MAHKEME: Davaların görülüp karara bağlandığı yer.
MAHKEME-İ KÜBRA: Âhirette Allah huzurunda kurulacak büyük mahkeme.
MAHKÛM: 1. Hükmolunan, birinin hükmü altında bulunan 2. Hüküm giymiş. 3. Katlanma, zorunda olma.
MAHLAS: 1. Kurtulacak yer. 2. Bir kimsenin takma adı, mahlası.
MAHLÛK: Yaratılmış, yaratık.
MAHMUD: 1. Hamd olunmuş, övülmüş, övülmeye layık. 2. Ebrehe'nin Kâbe'yi yıkmak için getirdiği filin adı.
MAHMUL: 1. Yüklenmiş. 2. Bir şeyin üzerine kurulmuş.
MAHREC: 1. Dışarı çıkacak, çıkılacak kapı. 2. Ağızdan harflerin çıktığı yer.
MAHREK: 1. Hareketli bir noktanın takip ettiği yol. 2. Bir gezegenin bir devrede üzerinden gittiği farzolunan dairevî hat, yörünge.
MAHSUSÂT: Gözle görülür şeyler.
MA'HUD: 1. Ahdolunmuş, bilinen, sözleşilen. 2. Sözü geçen.
MAHV: 1. Yok etme, ortadan kaldırma. 2. Beşerî noksanlardan kurtulma hali.
MAHZUF: Silinmiş, kaldırılmış, gizli tutulmuş.
MAHZUR: Sakınılacak, korkulacak şey, engel, sakınca.
MÂİ': 1. Men eden, alıkoyan, engel olan. 2. Engel, özür.
MAİDE: 1. Yemek yenilen sofra, yemek, ziyafet. 2. Kur'ân-ı Kerim'in 5. sûresi.
MAİŞET: Yaşama, yaşayış, geçinme, geçinmek için lüzumlu şey.
MAİYYET: Beraberlik, arkadaşlık, bir büyük memurun emrinde bulunma.
MAKAM: 1. Durulan, durulacak yer. 2. Memuriyet, memurluk yeri.
MAKAM-I İBRAHİM: Kâbe'de bulunan ve Hz. İbrahim'in ayak izi olduğu söylenen taş.
MAKAM-I MAHMUD: Peygamberimizin cennetteki makamı, şefaat makamı.
MAKARR: Durulan yer, karargâh,ocak, merkez, başkent, payitaht.
MAKBUZ: 1. Alınmış, alındı belgesi. 2. Sıkılmış, daraltılmış.
MAKLÛB: Altı üstüne getirilmiş, ters çevrilmiş, başka şekle sokulmuş.
MAKSUD: Kastolunan, istenilen şey, emel.
MAKSURE: Camilere etrafı parmaklıklı yüksekçe yer.
MAKTUL: Vurulmuş, öldürülmüş, katledilmiş.
MA'KUL: Akla uygun, akıllıca iş gören, anlayışlı, mantıklı.

MAL: Varlık, para, kıymetli eşya.
MÂLİK: Sahip, bir şeyi olan, bir şeye sahip olan.
MÂLİKÜ'L-MÜLK: Mülkün sahibi, Allah.
MA'LUL: İlletli, hastalıklı, sakat.
MA'LÛM: Bilinen, belli.
MA'LUMAT: Bilinen şeyler, biliş, bilgi.
MAMÛRE: İnsan bulunan, bayındır, şenlikli yer, şehir, kasaba.
MÂNÂ: 1. Anlam. 2. İçyüz. 3. Akla yakın sebep. 4. Rüya, düş.
MÂNEVİYE: İyilik ve kötülük ilâhı diye iki ilâha inanmaktan ibaret batıl bir mezhep olup zerdüştlerden alınmıştır.
MANEVİYYAT: Maddî olmayan, manevî olan hususlar.
MANSUB: Nasbolunmuş, konmuş dikilmiş, nesne.
MANTIK: 1. Söz. 2. Mantık ilmi, vasıta ve delil arasında tutarlılık.
MANTIKU'T-TAYR: Kuş dili, Feridüddin Attar'ın meşhur eseri.
MANTUK: Söylenmiş, denilmiş, söz, kelam, nutuk, mefhum.
MARAZ: Hastalık, illet.
MA'RİFE: Mânâ ve mefhumu belirtilmiş olan söz, belirli.
MA'RİFET: 1. Herkesin yapamadığı ustalık, ustalıkla yapılmış olan şey. 2. Bilme, biliş, bilgelik.
MA'RİFETULLAH: Allah'ı tanıma, bilme.
MARUF: 1. Bilinen, tanınan, meşhur ünlü. 2. Şeriatin emrettiği, uygun gördüğü.
MASARİF: Sarfolunanlar, harcananlar.
MASDAR: 1. Bir şeyin çıktığı yer, temel, kaynak. 2. Fiil kökü.
MASHARA: Maskara, soytarı.
MÂSİVA: 1. Bir şeyden başka olanların hepsi. 2. Dünya ile ilgili olan şeyler. 3. Allah'tan başka her şey.
MASİVALLAH: Allah'tan başka her şey.
MA'SİYET: İsyan, günah, âsilik.
MASLAHAT: 1. İş, emir, madde, keyfiyet, önemli iş. 2. Barış, dirlik-düzenlik.
MASLAHAT-I ÂMME: Kamu işler.
MASRİF: Sarfetme, harcama mahalli.
MASRUF: 1. Sarfedilmiş, harcanmış. 2. Çevrilmiş, döndürülmüş.
MA'ŞUK: Sevilen, sevilmiş.
MATBU': 1. Tabolunmuş, basılmış. 2. Hoş, latif, makbul.
MATBUAT: Matbaada basılmış şeyler.
MATLA': Doğacak yer, güneş vasair yıldızların doğması, kaside veya gazelin ilk beyti.
MATLAB: 1. İstenilen şey, istek. 2. Bahis, mesele, kazıyye, önerme.

MATLUB: İstenilen, aranılan şey.
MA'TUF: 1. Eğilmiş, bir tarafa doğru çevrilmiş. 2. Birine isnat olunmuş, yöneltilmiş.
MÂUN: 1. Malın zekatı. 2. Kendisinden faydalanılacak şey, eve gerekli olan şeyler.
MÂVERÂ: Art, geri, bir şeyin ötesinde bulunan.
MÂYE: 1. Maya, asıl, esas. 2. Para, mal. 3. İktidar, güç, 4. Bilgi. 5. Dişi deve.
MÂYİ': Sıvı, akıcı.
MAZÎ: Geçen, geçmiş olan, geçmiş zaman.
MEAL: Anlam, kavram.
MEBADİ: Başlangıçlar, ilkeler.
MEBAHİS: Arama, araştırma yerleri, araştırma veya münakaşa konuları.
MEBANÎ: Yapılar, binalar, temeller.
MEBDE ve MEAD: Başlangıç ve dönüş, ruhun dünyaya gelişi ve dönüşü, dünya ve ahiret.
MEBDE': 1. Başlangıç. 2. Kaynak, kök. 3. Bilgilerin ilk kısımları. 4. İlke. 5. Tasavvufta sâlikin ilk başlangıcı.
MEBDE-İ KÜBRA: Büyük başlangıç.
MEBDE-İ ÜMİD: Ümidin kaynağı.
MEBİ': Satılmış şey, satılan mal.
MEBNA: Yapı, bina, yapı yeri, bina yeri.
MEBNÎ: 1. Yapılmış kurulmuş. 2. Bir şeye dayanan. 3… .den dolayı.
MEB'US: 1. Gönderilmiş, 2. Peygamber olarak gönderilmiş kimse. 3. Öldükten sonra diriltilmiş kimse. 4. Halk tarafından seçilerek parlementoda yer alan kimse, millet vekili.
MECAZ: 1. Yol, geçecek yer. 2. Gerçeğin zıddı. 3. Kendi öz mânâsıyla kullanılmayıp benzetme yolu ile başka mânâda kullanılan söz.
MECAZ-I AKLÎ: Akla uygun olan mecaz, akılla bilinen mecaz, bir şeyi asıl sebebinin dışında başka bir sebebe isnad etmek.
MECAZ-I LÜGAVÎ: Mecaz-ı müsrseldir.
MECAZ-I MÜRSEL: Benzetme dışında başka bir ilişki sebebiyle kullanılan mecaz: Meselâ: "O köye sor" demek, "o köyden birine sor" demektir.
MECRUR: çekilmiş, sürüklenmiş, sonu kesre olan isim.
MEC'ÛL: Meydana çıkarılmış, yapılmış olan, yapmacık, uydurma.
ME'CUR: 1. Ecir veya sevabı verilmiş olan. 2. Kiraya verilen.
MECUSİ: Ateşe tapanlara verilen ad.
MECZUM: Kesin karar verilmiş. Sonu cezimli olan kelime.

MEDAİN: Şehirler.
MEDAR: 1. Bir şeyin döneceği yer, etrafında hareket edilen nokta. 2. Yörünge, gezegenin güneş etrafında dönerken çizdiği daire.
MEDAYİN: Şehirler.
MEDD: 1. Uzatma, çekme. 2. Yayma, döşeme.
MEDENÎ: 1. Şehirli. 2. Medine'li. 3. Terbiyeli, kibar, nazik, 4. Medine'de nazil olan sûre veya âyet.
MEDHAL: 1. Girecek yer, kapı, giriş. 2. Başlangıç.
MEDİNE: 1. Şehir. 2. Eski adı Yesrib olan ve Peygamberimizin türbesi bulunan Hicaz şehirlerinden.
MEDLUL: 1. Delil getirilmiş şey. 2. Delalet olunan, gösterilen. 3. Bir kelimeden veya bir işaretten anlaşılan.
MEDYUN: Borçlu, verecekli.
MEFAZE: Çöl, sahra.
MEFHUM: 1. Anlaşılmış. 2. Sözden çıkarılan mânâ, kavram.
MEFHUM-İ MUHALİF: Bir sözden çıkarılan zıt mânâ.
MEFKUD: 1. Yok olmayan, bilinmeyen. 2. Ölü veya diri olduğu bilinmeyen kayıp kimse.
MEFKURECİ: Ülkücü, idealist.
MEFTUH: 1. Fethedilmiş, açılmış, açık. 2. Zaptedilmiş, ele geçirilmiş. Sonu üstün ile harekeli isim.
MEFTÛN: 1. Sihirlenmiş, fitneye düşmüş. 2. Gönül vermiş, tutkun, vurgun. 3. Hayran olmuş, şaşmış.
MEF'UL: 1. İşlenmiş, yapılmış, kılınmış. 2. Tümleç.
MEHABET: Azamet, ululuk, korkunçluk.
MEHÂFETULLAH: Allah korkusu.
ME'HAZ: Bir şeyin alındığı, çıkarıldığı yer, kaynak.
ME'HUZ: 1. Alınmış, çıkarılmış, tutulmuş. 2. Ödünç olarak başka bir yerden alınmış.
MEKÂN: 1. Yer, mahal. 2. Ev, oturma yeri, konut.
MEKÂRİM: Cömertlikler, elaçıklıklar, iyilikler.
MEKÂRİM-İ AHLÂK: İyi huy, güzel ahlâk. Peygamberimizin ahlâ-kı.
MEKKÎ: Mekke ile ilgili, Mekkeli, Mekke'de nazil olmuş âyetler veya sûreler.
MEKR: 1. Hile, oyun, düzen. 2. Hile ile aldatma, maksadından vazgeçirme.
MEKRUH: 1. İğrenç, tiksinti veren. 2. Haram olmayan ve zaruret olmadıkça yapılması uygun görülmeyen iş.
MELÂİKE: Melekler.
MELÂİKE-İ MUKARREBÎN: Allah'a yakın olan melekler.

MELCE': Sığınacak yer, sığınak.
MELE': 1. Doldurma, dolma, doluluk. 2. Kalabalık, topluluk.
MELE'-İ A'LÂ: Büyük meleklerin toplandığı yer.
MELE'-İ FİRAVN: Firavun'un cemaati.
MELEKE: Alışkanlık, yetenek, maharet, iktidar.
MELEKÛT: 1. Hükümdarlık, azamet. 2. Alem-i melekût: Ruhlar ve melekler âlemi.
MELHÛZ: Mülahaza edilen, düşünülebilen, hatıra gelen.
MELİK: 1. Padişah, hükümdar. 2. Allah'ın adlarından.
MEMAT: Ölüm.
MEMLÛK: 1. Birinin malı olan. 2. Kul, köle.
ME'MUR: Emir almış, bir işle vazifelendirilmiş kimse, emrolunan.
MENÂKIB: Menkıbeler, övünülecek vasıflar.
MENÂM: 1. Uyunacak yer, yatak odası. 2. Uyku, düş, rüya.
MENÂR: 1. Nur, ışık yeri. 2. Yol işaretleri. 3. Fener kulesi.
MENÂSİK: İbadet yerleri, görevleri.
MENÂSİK-İ HACC: Hac ibadeti için ziyaret edilecek yerler, görevler.
MENAT: Cahiliye devrinde Kâbe'de bulunan bir putun adı.
MENDUB: 1. İyilikleri sayılarak arkasından ağlanan ölü. 2. Şeriatçe yapılıp yapılmamasında bir sakınca olmayan ama uygun görülen işler.
MENEND: Eş, benzer.
MENFİ: 1. Sürgün edilmiş, sürgün. 2. Bir şeyin tersini ileri süren. 3. Olumsuz.
MENHİ: Yapılması şer'an yasaklanmış, haram olmuş.MENHİYYAT: Şeriatin yasak ettiği şeyler.
MENKÛL: 1. Nakledilmiş, taşınmış. 2. Ağızdan ağıza geçmiş söz.
MENSUH: Hükmü kaldırılmış, nesholunmuş, yürürlükten kaldırılmış.
MENŞE': 1. Bir şeyin çıktığı yer, esas, kök. 2. Yetişilen yer, bitirilen mektep.
MENZİL: 1. Yollardaki konak yeri. 2. Ev. 3. Bir günlük yol, konak. 4. Mesafe.
MERCİ: 1. Dönülecek yer. 2. Müracaat olunacak, baş vurulacak yer kimse.
MERCUH: 1. Başka bir şeyin kendisine üstün tutulduğu şey. 2. Hasmından önce iddiasını ispata selahiyeti olmayan kişi.
MERFU': 1. Kaldırılmış, yükseltilmiş. 2. Sonu ötre ile okunan kelime. 3. Merfû Hadis; senedi kuvvetli olsun veya olmasın Hz. Peygamber'e isnad olunan hadistir.
MER'Î: 1. Riayet edilen, saygı gösterilen. 2. Yürürlükte olan, gözle görülen.

MERTEBE: 1. Derece, basamak. 2. Pâye, rütbe. 3. Miktar.
MERVÎ: Rivayet olunan, birinden işiterek söylenen.
MESABE: Derece, rütbe, kadar.
MESAFİH: 1. Sahife haline getirilmiş şeyler, kitaplar. 2. Mushaflar, Kur'ânlar.
MESAĞ: İzin, ruhsat, cevaz, müsade.
MESAİ: Çalışmalar.
MESALİH: Maslahatlar, işler.
MESBÛK: 1. Geçmiş, arkada kalmış. 2. Önde bulunan, ondan evvel geçmiş. 3. Önce namaza durmuş, sonra imama uymuş.
MESEL: 1. Örnek, benzer, nümune. 2. Dokunaklı ve mânâlı söz. 3. Yararlı hikâye. 4. Delil, hüccet.
MESELE: 1. Sorulup karşılığı istenen problem. 2. Önemli iş.
MESH: 1. Silme, sığama. 2. Bir şeyi el ile sığama. 3. Abdest alırken ıslak eti başın dörtte birine sürme, mest üzerine sürme.
MESH: Şeklini değiştirerek çirkin bir hale koyma.
MESKEN: Oturulacak yer, oturulan ev.
MESNEVÎ: 1. Her beyti kendi arasında kafiyeli ve baştan sona aynı vezinle yazılmış manzume. 2. Mevlânâ'nın ünlü eseri.
MESNÛN: 1. Bilenmiş. 2. Sünnete uygun olan. 3. Yıllanmış şey.
MESRUR: Memnun, sevinçli, meramına ermiş.
ME'SÛR: Esir edilmiş, tutsak, yolu kesilmiş. Dinî geleneklere uygun olan, rivayete dayanan.
MEŞÂİR: 1. Hacı olmadan önce durulması gereken önemli yerler. 2. Hasseler, duygular.
MEŞAKKAT: Zahmet, güçlük, zorluk, sıkıntı.
MEŞ'AR: 1. Hacı olmadan önce durulması gereken yerlerden her biri. 2. Duygu, hasse.
MEŞ'AR-İ HARAM: Müzdelife'de şimdi üzerinde mescit bulunan yer.
MEŞAYİH: Şeyhler, ihtiyarlar.
MEŞHED: 1. Şehit olunan veya şehidin gömüldüğü yer. 2. İran'da bir şehrin adı. 3. Hz. Hüseyin'in Kerbela'da şehit düştüğü yer.
MEŞHUR: Şöhret kazanmış, tanınmış.
MEŞİYYET: 1. İrade, arzu, istek. 2. Yürüyüş, yürütme.
MEŞREB: 1. Mizaç, huy, ahlâk. 2. İçecek yer.
MEŞRIK: Doğu, güneşin doğduğu taraf.
MEŞRU: Şer'an caiz olan, şeriate ve kanuna uygun olan.
META: 1. Satılacak mal, eşya. 2. Sermaye.
METALİ: 1. Doğacak yerler. 2. Güneş ay ve yıldızların doğdukları yerler.
METBÛ: 1. Kendisine tabi olunan, uyulan. 2. Hükümdar.

METİN: Sağlam, dayanıklı.
METRUK: Terkedilmiş, bırakılmış, kullanılmaktan vazgeçilmiş, metruk hadis; amel edilmeyecek derecede zayıf.
MEVÂŞİ: Davar ve mal gibi hayvanlar (koyun, keçi, öküz, inek…)
MEVEDDET: Sevme, sevgi, dostluk.
MEVHİBE: Bahşiş, ihsan, bağış.
MEV'İZA: Öğüt, nasihat, vaaz.
MEVKİ: Yer.
MEVLÂ: 1. Efendi, sahip. 2. Allah. 3. Kul, köle, azat eden. 4. Velî, veliyeti olan. 5. Şanlı, şerefli. 6. Yardımcı. 7. Mürebbi, terbiye eden.
MEVRİD-İ NASS: Hakkında kesin delil olan husus.
MEVSUF: Vasfolunmuş, vasıflanan, belirtilen.
MEVT: Ölüm.
MEVTÂ: Ölüler, ölmüşler.
MEVZİ: Yer.
MEVZU: 1. Konulmuş. 2. Konu. 3. Doğru olmayan, uydurma.
MEYL: 1. Eğilme, eğiklik, akıntı. 2.Sevme, tutulma, gönül akışı.
MEYTE: Hayvan leşi, kendi kendine ölen hayvan.
MEYYİT: Ölmüş, ölü.
MEZAHİB: Mezhepler, tutulan yollar.
MEZAHİB-İ ERBAA: Dört mezhep: Hanefî, Şafiî Malikî, Hanbelî.
MEZC: Katma, karıştırma.
MEZHEB: 1. Gidilen, tutulan yol. 2. Mezhep.
MEZHEB-İ HANEFÎ: Hanefî mezhebi.
MEZİYY: Mezi, idrardan önce gelen beyazımsı sıvı.
MEZMUM: Yerilmiş, beğenilmemiş ayıplanmış.
MEZNİYYE: Zorla cinsî ilişkide bulunulan kadın.
MEZRAA: Ziraat olunacak, ekilecek tarla, yer, çiftlik.
ME'ZUN: İzinli, izin almış, bir işi yapmaya izin alan.
MISRÎ: Mısırlı, Mısır ülkesiyle ilgili.
MÎKAT: 1. Bir iş için belirtilen zaman veya yer. 2. Mekke yolu üzerinde hacıların ihrama girdikleri yer.
MİLEL: 1. Milletler, uluslar. 2. Bir dinde veya mezhebde olan topluluklar.
MİLK: Birinin tasarrufunda bulunan şey veya yer.
MİLK-İ YEMİN: Köle, cariye.
MİNVAL: Tarz, yol, suret, şekil, usül.
MÎRAC: 1. Merdiven. 2. Göğe çıkma.
MÎRAC-I NEBÎ: Peygamberimizin mirac mucizesi.
MİR'AT: 1. Ayna. 2. Bir cins lale.

MİSAK: Sözleşme, anlaşma.
MİSAL: 1. Örnek, benzer. 2. Masal. 3. Rüya, düş.
MİSKAL: Yirmidört kıratlık bir ağırlık ölçüsü. (Ondört kırat bir şer'î dirhem karşılığıdır).
MİSKİN: 1. Aciz, zavallı, beceriksiz, hareketsiz. 2. Cüzzamlı. 3. Mal ve mülkü olmayan, kendini idareden âciz, yoksul.
MİSL: 1. Benzer. 2. Misilleme. 3. Miktar. 4. Kat.
MİYAR: Ölçü, ayıraç, bir şeyin halislik derecesini anlamaya yarayan âlet.
MÎZAN: 1. Terazi, ölçü âleti, tartı, ölçü. 2. Mahşerde amellerin tartılmasını yapacak olan şey.
MUADİL: Eşit, denk, eşdeğer.
MUÂHEDE: Karşılıklı and içme, antlaşma.
MUAHEZE: Azarlama, paylama, çıkışma, tenkit.
MUAHİD: 1. Antlaşma yapanlardan her biri. 2. İslâm hükümetine bir para ödeyerek kendini himaye ettiren hıristiyan veya bir başka dinden kimse.
MUALLAKAT: İslâm'dan önce Arap şairlerinin Kâbe duvarına asılan meşhur kasideleri.
MUALLİM: Öğreten, talim eden, öğretmen.
MUAMELAT: 1. İnsanların birbirine karşı tutum ve davranışları. 2. Resmî dairelerde yapılan evrak kayıt ve işlemleri.
MUAMELE: 1. Davranma, davranış. 2. Yol, iz. 3. Dairede yapılan kayıt vesaire. 4. Alışveriş, sarraflık, para işleri.
MUAMMA: Bilmece, anlaşılmaz ve karışık iş.
MUATTAL: 1. Kullanılmış, bırakılmış. 2. Boş, işsiz.
MUAYYEN: Belli, belirli, tayin edilmiş, kararlaştırılmış.
MUAZZEB: Azapta bulunan, çok sıkıntı gören, eziyet çeken.
MUCİD: İcat eden, yeni bir şey meydana getiren, fikir ve mânâ yaratan.
MUCİZE: Allah'ın izniyle peygamberler tarafından gösterilen olağanüstü şey.
MUDAREBE: 1. Dövüşme, vuruşma. 2. Sermaye ve emek konarak kurulan şirket.
MUFASSAL: Tafsilatla, uzun uzun anlatılan, ayrıntılı.
MUGALATA: Yanıltmak için, yanıltacak yolda söz söyleme, demogoji.
MUGAYYEBAT: Gizli, görünmez şeyler.
MUHABBET: Sevgi, sohbet.
MUHABBETULLAH: Allah sevgisi.
MUHACİRİN: Hicret edenler.
MUHACİRİN-İ EVVELÎN: Mekke'den ilk hicret eden müslümanlar.
MUHAFIZ: Muhafaza eden, saklayan, koruyan, bekçi.

MUHAKKIKÎN: Hakikati, gerçeği bulup meydana çıkaranlar, araştırıcılar.
MUHAL: Mümkün olmayan, olamaz, imkansız, olanaksız.
MUHARREMAT: Haram ve yasak olan şeyler.
MUHARRER: Yazılmış, yazılı.
MUHAVVEL: 1. Değiştirilmiş. 2. Havale edilmiş, gönderilmiş, ısmarlanmış.
MUHAYYER: Seçilmesi serbest olan seçmece, beğenmece.
MUHBİR: 1. Haber veren, haberci. 2. Bir gazete için haber taşıyıp ulaştıran.
MUHİT: 1. İhata eden, kuşatan. 2. Çevre. 3. Okyanus. 4. Allah'ın isimlerinden.
MUHKEM ÂYET: Tevil ve tefsir gerektirmeyen mânâsı ve lafzı açık âyet.
MUHKEM: Sağlam, sağlamlaştırılmış, kuvvetli.
MUHKEMAT: İçinde hüküm bulunan, mânâsı açık olan âyetler.
MUHLİS: Halis, katkısız, dosdoğru, her hali içten ve gönülden olan, ihlâs sahipleri, samimi ve doğru olanlar.
MUHSANE: Namuslu kadın.
MUHTAR: 1. Seçilmiş, seçkin. 2. Hareketinde serbest olan, istediği gibi davranan. 3. Peygamberimizin isimlerinden.
MUHTEMEL: Umulur, olabilir, olası.
MUKADDER: 1. Kıymeti biçilmiş, kadri, değeri bilinmiş. 2. Alın yazısı.
MUKADDİME: Başlangıç, başlama, giriş.
MUKARENET: Bitişiklik, yaklaşma, kavuşma, uygunluk, cinsel yaklaşma.
MUKATELE: Birbirini öldürme, vuruşma, savaş.
MUKATTAA: Kesilmiş, kesik, ayrı.
MUKAVELE: Sözleşme, yazılı sözleşme.
MUKAYESE: Kıyas etme, karşılaştırma.
MUKAYYED: 1. Kayıtlı, bağlı, bağlanmış. 2. Bir işe önem veren. 3. Kaybolmuş, deftere geçmiş.
MUKTEZA: 1. İktiza etmiş, lâzım gelmiş. 2. Kanun gereğince yazılmış yazı, derkenar.
MULLAKAT-I SEB'A: İslâm'dan önce Kâbe duvarına asılmış olan yedi kaside.
MURAKIB: 1. Murakabe eden, koruyan. 2. Allah'a bağlanmış.
MUSALAHA: Barışma, uzlaşma, barış, güvenlik.
MUSALLA: Namaz kılmaya mahsus açık yer. Cami veya mezarlık civarında cenaze namazı kılınan yer.

MUSHAF: 1. Sahife halinde yazılmış kitap. 2. Kur'ân.
MUSİBET: Felâket, ansızın gelen belâ, uğursuz.
MUT'A: 1. Geçici kazanç. 2. Şiilere mahsus süresi belirlenmiş nikah.
MUTABIK: Birbirine uyan, uygun.
MU'TAD: Âdet olunmuş, alışılmış.
MU'TEZİLE: Aklı ön plâna alan ve "kul kendi fiillerinin yaratıcısıdır" diyerek, ehl-i sünnetten ayrılan fırka. Bunlara kaderiyeciler de denir, önderleri Vâsıl b. Ata'dır.
MUTMAİN: Gönlü kanmış, içi rahat, emin.
MUTTALİ': Öğrenmiş, haber almış, bilgili.
MUTTARİD: Bir düzeye giden, sıralı, düzgün, muntazam.
MUTTASIF: Vasıflanan, kendisinde bir hal, bir sıfat, bir vasıf bulunan.
MUTTASIL: Bitişik, istisna-i muttasıl, aynı cinsten alanlar arasında yapılan istisnadır. Ayrı cinsten olursa "munkatı" denilir.
MUVAHHİD: Allah'ın birliğine inanan.
MUVALAT: Dostluk, karşılıklı sevgi, koruma, yardım.
MUZAF: Katılmış, bağlanmış, bağlı.
MUZAFÜN İLEYH: Muzafın bağlı bulunduğu isim.
MUZARİ: Şimdiki zaman veya geniş zaman kipi.
MUZMER: Gizli, örtülü, saklı, dışarıya vurulmamış, içte gizli.
MÜBADELE: Bir şeyin başka bir şeyle değiştirilmesi, değiş-tokuş, trampa, takas.
MÜBAHELE: Birine beddua etme, ilenme, birinden nefret etme.
MÜBAH-MUBAH: Yapılıp yapılmamasında şer'an bir sakınca olmayan.
MÜBALAĞA: Bir şeyi çok büyütme, abartma, küçük bir şeyi büyük gösterme.
MÜBAREZE: Cenk, kavga, uğraşma.
MÜBİN: 1. Hayrı şerri, kötüyü iyiyi ayıran. 2. Açık, besbelli.DİN-İ MÜBİN: İslâm dini.
MÜBTEDÂ: İsim cümlesinde özne.
MÜBTEDİ: Bir işe yeni başlayan, çaylak, acemi.
MÜCAMEAT: 1. Karşılıklı iyi ilişkiler kurmak. 2. Cinsî münasebette bulunmak.
MÜCAZAT: 1. Karşılık. 2. Bir suça verilen ceza.
MÜCERRED: 1. Tecrit edilmiş, soyulmuş.. 2. Soyut.
MÜCMEL: Kısa ve az sözle anlatılmış, öz. Kapalı ifade. (Çoğulu) Mücmelat.
MÜDDET: Zaman, vakit, bir şeyin uzayıp sürdüğü zaman.
MÜDÎR: İdare eden, çeviren, idareden anlayan, direktör.
MÜECCEL: Tecil edilmiş, ileriye bırakılmış, ileride yapılmak üzere vakti

belirtilen, ertelenmiş.
MÜEKKED: 1. Sağlamlaştırılmış. 2. Tekrar edilmiş, pekiştirilmiş.
MÜELLEFE-İ KULÜB: Peygamberimiz zamanında kalpleri İslâm'a ısındırılmak için iltifat görmüş olanlar.
MÜELLİF: 1. Telif eden, kitap yazan. 2. İmtizaç ettiren, kaynaştıran.
MÜENNES: 1. Dişi, 2. Hakiki itibarıyla ve söyleniş itibarıyla dişi olan kelime.
MÜESSİR: 1. Tesir eden, etki, iz bırakan. 2. İşleyen, hükmünü yürüten. 3. Çok hissedilen, içe işleyen. 4. Dokunan, dokunaklı. 5. Eser sahibi. Allah Teâlâ.
MÜFESSER: Tefsir edilmiş, açıklanmış.
MÜFRED: Tek, yalnız, basit, tekil.
MÜFREDAT: 1. Basit şeyler. 2. Toptan bilinen şeylerin ayrıntıları.
MÜFREZE: Ayrılmış, ordudan ayrılmış birkaç müfreze.
MÜFSİD: 1. İfsat eden, bozan. 2. Fesatlık eden, ara açan.
MÜKALEME: Konuşma, müzakere, muhavere.
MÜKÂTEBE: Yazışma, mektuplaşma, birbirine yazma, köle ile yapılan azatlık sözleşmesi.
MÜKEVVENAT: Yaratıkların hepsi, kâinat mevcûdat.
MÜKREH: Zorlanan kimse.
MÜLAANE: Karşılıklı beddua etme, ilenme, lânet etme.
MÜLÂBESE: 1. Benzer şeylerin ayırt edilemiyerek birbirine karıştırılması. 2. Münasebet, yakınlık.
MÜLAHAZA: 1. Dikkatle bakma, 2. İyice düşünme, düşünce.
MÜMARESE: Alışma, alışıklık, yatkınlık, meleke.
MÜMEYYİZ: 1. Seçen, ayıran. 2. Dairedeki yazıları temize çeken kâtip. 3. İmtihanda ayırtman.
MÜMTAZ: İmtiyazlı, seçkin, üstün tutulmuş.
MÜNÂCAT: 1. Dua etme, yalvarma. 2. Divan edebiyatında Allah'a dua için yazılan manzume çeşidi.
MÜNADİ: Nida eden, müezzin, tellal.
MÜNAFIK: 1. Nifak sokan, iki yüzlü. 2. Kâfir olduğu halde kendisini müslüman gösteren.
MÜNECCİM: Yıldız falına bakan, astroloji ile uğraşan.
MÜNEZZEH: Tenzih edilmiş, temiz, arı, noksanlıklardan uzak.
MÜNFERİD: Yalnız olan, tek, ayrı, kendi başına.
MÜNHASIRAN: Hususi olarak, sadece, yalnız olarak, özellikle.
MÜNKATİ': Kesilen, kesik arkası gelmeyen, son bulan, süreksiz.
MÜNKERÂT: Şeriatçe yapılması yasaklanmış şeyler.
MÜNKİR: 1. İnkâr eden, kabul etmeyen. 2. Mezarda sual soracak iki

melekten biri. Münkir-Nekir.
MÜRAÎ: İki yüzlü kimse.
MÜREBBİ: 1. Terbiye eden, Pedegog, çocuk terbiye eden. 2. Besleyen.
MÜREKKEB: İki veya daha çok şeyin karışmasından meydana gelen, bileşik.
MÜRSEL HADİS: Tabiînin, sahabeyi atlayarak rivayet ettiği hadis, yani sahabeden değil tabiînden gelen hadis.
MÜRTEDD: İslâm dininden dönen kimse.
MÜSAMAHA: Hoş görü, tolerans, görmemezlikten gelme, göz yumma.
MÜSAVAT: Eşitlik, aynı halde ve derecede olma.
MÜSAVÎ: Eşit, denk, aynı halde ve derecede bulunan.
MÜSBET: 1. Tesbit edilmiş, adil gösterilmiş. 2. Olumlu, pozitif.
MÜSEBBİB: 1. Sebep olan. 2. İcab eden.
MÜSELLEM: 1. Teslim edilmiş, verilmiş. 2. Doğruluğu herkesçe kabul edilmiş.
MÜSEMMA: 1. Bir ismi olan, adlandırılmış, adlı. 2. Muayyen, belirli zaman.
MÜSKİR: Sarhoş eden, sarhoşluk veren.
MÜSKİRÂT: Sarhoşluk veren şeyler.
MÜSNED: İsnad edilmiş, senede bağlanmış. "Müsned Hadis" senedi kesintisiz olarak Hz. Peygamber'e ulaşan hadistir.
MÜSTAĞNÎ: 1. Doygun, yönlü, tek. 2. Çekingen, nazlı davranan. 3. Gerekli bulmayan.
MÜSTAĞRAK: Batmış, dolmuş.
MÜSTAHSİL: Yetiştiren, yetiştirici, üretici.
MÜSTAMEL: Kullanılmış, eski, köhne.
MÜSTEAR: Takma ad, iğreti olarak duruş.
MÜSTECAB: Dileği, duası kabul olunmuş.
MÜSTEHABB: 1. Sevilen, beğenilen. 2. Farz ve vacip olmayıp da yapılması sevap olan iş, hareket.
MÜSTEHAK: Hak edilmiş, yiyip içilerek bitirilmiş, bitirilen, tüketilen.
MÜSTETİR: Gizlenen, gizli, saklanan, saklı.
MÜŞAKELE: Benzeme, uygunluk, şekilce bir olma.
MÜŞÂREKET: Ortaklık, ortak olma.
MÜŞAVERE: Danışma, bir iş üzerinde konuşma.
MÜŞEBBEH: Benzeyen.
MÜŞEBBEHÜN BÎN: Kendisine benzetilen.
MÜŞKİL: Anlamı kapalı olan ve ancak bir ipucu sayesinde anlaşılabilen âyet.
MÜŞKİLÂT: Güçlükler, zorluklar.

MÜŞRİF: 1. Yükselen, çıkan. 2. Ölüme pek yakın bulunan. 3. Etrafa bakan, etrafı gören. 4. Vakıf malı koruyan kimse.
MÜŞRİK: Allah'a şirk koşan.
MÜŞTAKK: Başka bir kelimeden çıkmış, türemiş.
MÜŞTEREK LAFIZ: Sözlük anlamıyla birden fazla anlama gelen kelime. Meselâ: "Yüz" gibi.
MÜTAREKE: İki tarafın geçici bir zaman için savaşı durdurması, ateşkes.
MÜTEADDİ: 1. Zulmeden, saldıran. 2. Geçişli fiil.
MÜTEADDİD: Bir çok, çoğalan, türlü türlü, tekrar.
MÜTEAHHİRÎN: Sonradan gelenler, yetişenler, son devir âlimleri.
MÜTEALLAK: Bağlanılan yer, taalluk edilen yer, harfi cerin dayandığı, bağlandığı kelime.
MÜTEALLİK: 1. Asılı, bağlı. 2. Taalluk eden, ilgili, ilişiği olan.
MÜTEAZZİR: 1. Özürlü, özürü bulunan. 2. Mümkün olmayan, güç, zor.
MÜTEDEYYİN: Dindar, dinine bağlı.
MÜTEHASSIS: İhtisas sahibi, uzman.
MÜTEHASSİS: Çok hislenen, duygulanan.
MÜTEKELLİM: Kelamcılar.
MÜTENASİB: Münasib, birbirine uygun, benzer, denk.
MÜTENEVVİ: Çeşitlenen, türlü türlü olan, muhtelif olan.
MÜTESELSİL: Zincirleme, birbirini izleyen, zincir gibi birbirine bağlı olan.
MÜTEŞABİH: 1. Birbirine benzeyen. 2. Kur'ân-ı Kerim'de mânâ ve lafız bakımından tevile elverişli olan âyetler. Muhkem olmayan âyet.
MÜTEŞABİHAT: 1. Birbirine benzeyenler. 2. Lafız ve mânâ bakımından tevile elverişli âyetler.
MÜTEVATİR: Yalan üzere anlaşmaları mümkün olmayan cemaatler tarafından rivayet olunan haber.
MÜTEVECCİH: 1. Bir tarafa yönelen, bir tarafa gitmeye kalkan. 2. Birine karşı sevgisi ve iyi düşünceleri olan.
MÜTEYAKKIZ: Uyanık bulunan,tetikte gözü açık olan.
MÜTTAKİ: Günahtan sakınan, çekinen, takva sahibi.
MÜVEKKİL: Vekil eden, vekil tayin eden.
MÜVERRİH: 1. Tarihçi, tarih yazan. 2. Ebced hesabına göre tarih düşüren şair.
MÜZDELİFE: Arafat ile Mina arasında bulunan yer.
MÜZEKKER: 1. Erkek, er. 2. Eril, müzekker kelime.
NÂÇÂR: Çaresiz, elinden iş gelmeyen, mecbur kalmış olan.
NÂDİM: Nedamet etmiş, pişman olmuş.

NÂDİR: Ender bulunur.
NAFAKA: Yiyecek parası, geçim için gerekli olan şey.
NÂFİ: 1. Faydalı, şifalı. 2. Esma-ı hüsnadan bir ad.
NÂFİLE: Yapılması farz ve vacip olmayan ibadetler.
NÂİB: Birinin yerine geçen, vekil.
NAKÎB: 1. Vekil, bir kavim veya kabilenin başkanı veya vekili. 2. Halkın hayırlısı. 3. Müfettiş.
NAKL: 1. Bir yerden bir yere götürme. Taşıma. 2. Ev ya da yer değiştirme. Taşınma. 3. Duyduğu bir şeyi başkasına anlatmak, rivayet etmek. 4. Bir dilden başka dile çevirmek.
NAKLÎ: 1. Nakle dayanan, kitap ve sünnete dayalı olan. 2. Taşıma ile ilgili.
NAKZ: Bozmak, çözmek, kırmak, bir sözleşmeyi yok saymak.
NÂMAHREM: Aralarında dinen evlenmeye engel bulunmayan erkek ve kadınlar.
NÂMÎ: "Nümüvv"den: Yerden biten, yetişen, büyüyen artan.
NÂR: 1. Ateş. 2. Cehennem. 3. Yakıcı şey.
NASB: Dikme, bir rütbe alma, bir memurluğa atama. Bazı Arapça kelimelerin sonunun üstünlü olma durumu.
NASÎB: Pay, hisse, kısmet.
NÂSİH: Battal eden, hükümsüz bırakan. Daha önceki hükmü kaldıran.
NASS: 1. Açıklık, açık hüküm. 2. Kur'ân-ı Kerim'de veya hadiste bir iş hakkında olan açık söz, âyet.
NASS-I KUR'ÂN: Kur'ân-ı Kerim'in açık ve kesin hükmü.
NÂTIK: Konuşan, söz eden, söyleyen, beyan eden. bildiren.
NAZARİYE: Yalnız görüş ve düşünce halinde olup uygulanmamış bilgi.
NÂZİL: 1. Yukarıdan aşağıya inen. 2. Bir yere konan, konaklayan.
NAZM: Kur'ân-ı Kerim'in yazısı. Manzume, ölçü ve kâfiyeli yazı.
NAZM-I CELİL: Kur'ân-ı Kerim.
NAZM-I KUR'ÂN: Kur'ân-ı Kerim'in tertibi.
NAZM-I MECÎD: 1. Kur'ân-ı Kerim'in âyetleri. 2. Kur'ân-ı Kerim'in tertibi, düzeni.
NEBÎ: Peygamber, kendisinden önce gelmiş olan resulün şeriatı üzerine amel eden Peygamber.
NECÂSET: Dinen pis sayılan maddî pislik.
NECÂT: Kurtulma, kurtuluş.
NECM: Yıldız, ahter, kevkeb, ülker yıldızı.
NECS: Pis, murdar olan, şer'an pis olup gözle görülen şey.
NEDVE: Konuşma, bir iş hakkında konuşma, istişare.
NEFÎ: Giderici, yok eden, olumsuz yapan.

NEFÎR: Topluluk, cemaat, savaş için seferber olan topluluk.
NEFÎR-İ ÂMM: Cemaatı toplama, halkı askere sürme.
NEFİS: 1. Pek beğenilen, pek güzel, pek iyi. 2. Can, kişi, kendi, öz varlık. 3. Bir şeyin zatı olan kendisi.
NEFRET: 1. Ürküp kaçma. 2. İğrenç bulup tiksinme.
NEFS: 1. Üfürmek, üflemek. 2. Can, kişi, kendi, özvarlık. 3. Bir şeyin zatı olan kendisi.
NEFSANİYET: 1. Kendini çok beğenmişlik. 2. Gizli düşmanlık, garez, kin.
NEFSÜ'L-EMR: İşin temeli, esası.
NEKRE: Belirsiz olan, harfi tarifsiz kelime.
NEMÎME: Söz götürme, taşıma, kişi aleyhindeki sözleri ona eriştirme, koğuculuk etme.
NEMMÂM: İfsad için söz taşıyıcılık, dedikoduculuk ve koğuculuk eden.
NEMRUD: Zalim ve gaddar olarak tanınmış ve Allah'a karşı isyan etmiş, büyüklük taslamış bir kral. Hz. İbrahim zamanında yaşamıştır.
NESEB: Sülâle, hısımlık, karabet, soy, baba soyu, atalar zinciri.
NESH: 1. Şer'î bir hükmü yine şer'î bir emirle kaldırma. 2. Bir şeyin aynını kopya etmek, aynını çoğaltmak.
NESİ': Tehir etmek, ertelemek, geciktirmek.
NESİKE: Kurban.
NESÎM: Hoş esen yel.
NESİR: 1. Saçma, serpme. 2. Vezinsiz, ölçüsüz söz.
NEŞ'ET: 1. Hâsıl olma, vücuda gelme, yetişme. 2. İleri gelme, sebep olma.
NEŞ'ET-İ SÂNİYYE: İkinci defa vücuda gelme.
NEŞ'ET-İ UHRÂ: Mahşerde yeniden dirilme.
NEŞ'ET-İ ULÂ: İlk defa vücuda gelme.
NEŞRİYAT: Yayım.
NEŞV Ü NEMÂ: Yetişip, büyüme, gelişme.
NEŞVE: 1. Sevinç. 2. Büyümek ve yetişmek. 3. Mest ve sarhoş olmak.
NEVÂ: 1. Ses, sadâ, makam, âhenk. 2. Refah. 3. Levazım, kuvvet, zenginlik. 4. Nasip. 5. Türk musikisinde eski makamlardan biri.
NEV'-İ BEŞER: İnsan türü, cinsî.
NEZÂHET: 1. Ahlâk temizliği, temizlik. 2. İncelik, rikkat.
NEZD: 1. Yan. 2. Göre, fikrince.
NEZD-İ HAK: Allah yanında.
NİDÂ: 1. Çağırma, seslenme, ses verme. 2. Ünlem.
NİKAB: 1. Peçe, yüz örtüsü. 2. Perde, örtü.
NİKMET: Şiddetli ceza, hoşlanmayan muamelelerle olan mücazat.

NİSÂ: Kadınlar.
NİSYÂN: Unutma, unutuş.
NİYAZ: 1. Yalvarma, yakarma, dua. 2. Rağbet ve istek. 3. Hacet, ihtiyaç, gereksinme.
NİZA: Çekişme, kavga, anlaşmazlık.
NUKÛD: Paralar, nakidler.
NUTFE: Bel suyu, meni, insan ve hayvan tohumu.
NUTUK: 1. Nutk. 2. Söz. 3. Söyleyiş, söyleme yetkisi.
NÜBÜVVET: Peygamberlik.
NÜKTE: 1. Dolayısıyla anlaşılan ince mânâ, bir söz ve ibareden anlaşılan şey. 2. İyi düşünülmüş, ince anlamlı zarif söz.
NÜMÂYİŞ: 1. Gösteriş, görünüş, miting. 2. Yalandan gösteriş, göz boyama.
NÜMUNE: Örnek.
NÜMUNE-İ İMTİSAL: Uyulacak örnek. Örnek alınacak model.
NÜŞÛZ: Kadının kocasına kafa tutup isyan edici bir durum almasıdır. Güya kendisini yüksek sayıp itaatını kaldırmış olur.
NÜZUL: 1. Aşağı inme. 2. Konaklama. Kur'ân sûrelerinin inişi, vahyin gelişi.

R - Z

RABB: 1. Efendi, sahip. 2. Terbiye eden, besleyen. 3. Rab, Allah.
RABBANİYYUN: Kendilerini tamamıyla Allah yoluna vermiş olanlar.
RABITA: 1. İki şeyi birbirine bağlayan nesne. 2. İlgi, münasebet, bağlılık, mensupluk. 3. Düzen, tertip.
RÂBIT-RABITA: 1. Bağlayıcı, bitiştirici. 2. Nefsini ezip kendini Allah'a bağlamış.
RÂCİ: 1. Geri dönen. 2. Dokunan, ilgisi bulunan.
RACİH-RACİHA: Değerlerinden üstün, daha önce, tercihli.
RA'D: Gök gürültüsü.
RADIYELLAHU ANH: Allah ondan razı olsun.
RADIYELLAHU ANHÜMA: Allah o ikisinden razı olsun.
RADIYELLAHÜ ANHÜM: Allah onlardan razı olsun.
RAFİZÎ: Râfizi fırkasından olan, Hz. Ebubekir, Ömer ve Osman'ın halifeliğini kabul etmeyenlerden olan.
RAĞMEN: Zıddına, inadına davranma, körlük ve nisbet.
RAHAT: Dinlenme, sıkıntısızlık, dinçlik.
RÂHİB: Manastırda oturan hıristiyan din adamı, keşiş.
RÂHİLE: 1. Yük hayvanı. 2. Kervan, yolcular sürüsü.
RAHİM: 1. Dölyatağı, rahim. 2. Akrabalık.
RAHÎM: Esirgeyen, acıyan, merhamet eden.
RAHMET: 1. Esirgeme, merhamet. 2. Yağmur.
RAİYYE: 1. Otlatılan hayvan sürüsü. 2. Bir hükümdar idaresinde bulunan ve vergi veren halklar.
RAKİB: 1. Başka biri ile aynı şeyi isteyen. 2. Bir işte çalışanlarla yarış ederek ileri geçmek isteyenlerden her biri. 3. Murakabe eden, kontrol eden.
RASAD: 1. Gözleme, gözetme, gözlem. 2. Pusu tutma.
RAÛF: 1. Pek esirgeyici, çok acıyıcı Allah'ın isimlerinden.
RÂVİ: Rivayet eden, haber veren.
RÂYİHÂ: Koku.
RÂZI: Rıza gösteren, kabul eden.
RECA: Umma, dileme, isteme, arzu.
RECEZ: Müstef'ilün müstef'ilün, müstef'ilün müstef'ilün vezninin bahri.
RECÎM: Taşlanmış.
RECM: Taşa tutma, taşlama, birine atılan taş.
RECMETME: Taşlayarak öldürme.
REFAH: Bolluk, rahatlık.

REFREF: 1. İnce, yumuşak kumaş. 2. Kemer saçağı. 3. Döşek, döşeme. 4. Kuşu çok çimenlik. 5. Dalları salkım salkım ağaç.
REHBER: Yol gösteren, kılavuz.
REÎS: Başta bulunan kimse, başkan.
REKABET: 1. Gözleme, gözetleme. 2. Kendi işini yürütmeye çalışma. 3. Benzerleriyle yarışa çıkma.
REK'AT: Namazın birimlerinden her biri.
REKİK: 1. Kusurlu, tutuk. 2. Peltek, dili tutuk.
REML-REMİL: Remil, kum falı: bazı işaretlerle gaipten haber verme.
RE'SEN: Kimseye danışmadan, kendi başına, doğrudan doğruya.
RESUL: 1. Elçi, haberci. 2. Kendisine kitap ve şeriat verilen peygamber.
RESUL-İ ZİŞAN: Şanlı peygamber, Hz. Muhammed (s.a.v.).
RESULÜ'S-SAKALEYN: İnsanların ve cinlerin peygamberi, Hz. Muhammed (s.a.s.)
REVÂ: Layık uygun, caiz.
REVAC: Sürüm, geçerlik, itibarda olma, herkesçe aranılma.
REVNAK: Parlaklık, güzellik, tazelik, süs.
RE'Y: 1. Görme, görüş. 2. Fikir, bir iş hakkında söylenen söz, oy.
REYHAN: Fesleğen, hoş ve güzel koku.
REZZAK: Bütün yaratıkların rızkını veren Allah.
RIDVAN: 1. Cennet kapıcısı olan melek. 2. Razılık, hoşnutluk.
RIZA: 1. Hoşnutluk, memnunluk, razı olma, peki deme. 2. İstek, kendi isteği. 3. Allah'ın yazdığına boyun eğme.
RIZK: 1. Yiyecek içecek şey, azık, kut. 2. Allah'ın herkese nasip kıldığı nimet.
RİBA: Faiz.
RİBAT: 1. Bağ, bazı sinirler. 2. Sağlam yapı. 3. Han vesaire gibi konaklanacak yer.
RİCA (RECA): Umma, dileme.
RİCAL: 1. Erkekler, adamlar. 2. Yaya olanlar. 3. Rütbeli, mevki sahibi kimseler, hadis ravileri.
RİC'AT: 1. Geri dönme, vazgeçme. 2. Erkeğin, boşadığı kadını, iddet süresi bitmeden tekrar nikahlaması.
RİDA': Örtü, belden yukarıya örtülen örtü.
RİKKAT: 1. İncelik, yufkalık. 2. Acıma, yürek etkilenmesi.
RİSALET: 1. Elçilik, habercilik. 2. Peygamberlik.
RİSALETPENAH: Peygamberimiz.
RİŞVET (RÜŞVET): Bir iş gördürmek, haksızı haklı göstermek gibi maksatlarla bir görevliye verilen para, mal veya sağlanan menfaat.
RİVAYAT: Rivayetler, Hz. Peygam-ber'den veya ashabından gelen

haberler.
RİYAZAT: Nefsi terbiye için az yiyip az uyuyarak dünya lezzetlerinden kurtulma.
RİYAZET: Nefsi kırma, dünya lezzetlerinden uzaklaşmaya çalışma.
RİYAZİ-RİYAZİYYE: Matematikle ilgili.
RİYAZİYYAT: Matematik bilgisi.
RUHANÎ: Ruha ait, ruhla ilgili, gözle görülemeyen, cismi olmayan.
RUHBAN: Rahipler.
RUKYE: Afsun, büyücü ve üfürükçülerin okuduğu şeyler, nefes, üfürük, okuyup üfleme.
RÜCU': Geri dönme, cayma, fikrini değiştirme.
RÜKN: 1. Bir şeyin en sağlam tarafı, temeli, direği. 2. Kolon, direk. 3. Önemli kimse.
RÜKÛ: Namazda elleri dizlere dayayarak eğilme hareketi, aşırı saygı gösterme.
RÜSUH: İlmin derinliğine inmek, dalmak, ilimde ileri gitmek.
RÜSVA (RÜSVAY): Rezil, maskara, ayıpları ortaya çıkarılmış.
RÜŞD: 1. Erginlik. 2. Doğru yola gitme.İSBAT-I RÜŞD: Erginliğini ispat etme.
RÜTBE: 1. Sıra, basamak. 2. Nicelik, derece.
RÜ'YET: 1. Görme, bakma. 2. İdare etme, çevirme.
RÜ'YET-İ HİLÂL: Ayı görme.
SÂ': 1040 dirhemlik hububat ölçeği.
SABA: Gün doğuşundan esen hoş ve lâtif rüzgar.
SABİ: 1. Henüz süt emen çocuk. 2. Büluğ çağına gelmemiş olan çocuk. 3. Üç yaşını doldurmayan erkek çocuk.
SABİÎN (SÂBİE): Yıldıza tapanlar.
SADAKA: Allah rızası için fakirlere verilen şey veya para.
SÂDAT: Seyyidler, Hz. Peygamber'in soyundan gelenler.
SADDETMEK: Bir şeyin gediğini kapamak, tıkamak, engel olmak.
SÂDIK: Doğru, dürüst, sadakatli.
SÂDIR: Sudur eden, çıkan, meydana gelen.
SADR: Her şeyin öncesi ve başlangıcının en iyisi. Kalp, göğüs, ön.Başkan… Baş. Oturulacak yerlerin en iyisi.
SAFA ile MERVE: Mekke-i Mükerreme'de iki tepenin adları. Sa'yin iki ucu.
SAFÂ: Mekke'de bir tepe adı. Sa'yin başlangıç noktası.
SAFHA: Aşama, değişen durum ve hallerden her biri.
SAFÎR: Islık.
SAFSATA: Yalan, uydurma, görünüşte doğru gerçekte yalan ve yanlış

olan kıyas.
SAGÎRE: Küçük günah.
SAHİH: 1. Gerçek. 2. Sağ, sağlam. 3. Tam, eksiksiz.
SÂHİR: Büyücü, büyü eden, sihirbaz.
SAKALEYN: İnsanlar ve cinler.
SAKAR: Cehennemin adlarından biri.
SAKÎ: Kırağı, şebnem, çiğ.
SÂKÎ: Sulayan, içecek su veren, kadeh sunan.
SALÂH: İyilik, bir şeyin iyi ve istenen şekilde bulunması, dindarlık, barış.
SALÂT: Namaz, belli vakitlerde yapılan ibadet, dua.
SALÎB: Haç.
SÂLİH AMEL: İyi, haklı, dini emirlere uygun ibadet ve iş.
SÂLİK: Bir yola bağlı olan, bir yolu takip eden, bir tarikata girip hidayet yolunu takip eden, mürid.
SAMED: Allah'ın adlarından biri, pek yüksek, daim.
SANEM: Kâfirlerin önünde ibadet ettikleri heykel, put, put severlerin ilâhı, çok güzel kadın.
SÂNİ': Sanatkârca yapan, yaratan, sanat eseri olarak meydana getiren. (Allah)
SAR'A: İnsanın kendini kaybederek düşmesine sebep olan sinir hastalığı.
SARAHAT: Açıklık. Açık anlatım.
SARF-I NAZAR: Bir şeyden vazgeçme, cayma.
SAVM: Oruç.
SAVM'AA: Tepesi sivri yüksek bina. (Minarelere de verilen addır). İslâmiyetten önce hıristiyanların manastırlarına ve sabiaların zaviyeler-ine verilen ad.
SA'Y: Çalışma, gayret sarf etme. Hac veya umrede Safa ile Merve arasında usulüne uygun olarak yedi defa gelip gitmek.
SEBEB-İ NÜZUL: İndiriliş sebebi.
SEBÎL: Açık ve büyük yol, büyük cadde, Allah rızası için su dağıtılan yer.
SEBİLULLAH: Allah yolu, din.
SECÂVEND: Kur'ân-ı Kerim'i doğru okumak için yapılan işaretler.
SECDE: Namazda yüzünü yere koyma, yere kapanma.
SECDEGÂH: Namaz kılınıp secde edilecek yer, ibadet yapılacak yer.
SEDD: 1. Tıkamak, engel olmak. 2.Baraj. 3. Perde. Engel. 4.Rıhtım. 5. Set, tümsek.
SEFER: Yolculuk, seyahat, gezi. Savaşa gitme. Savaş, muharebe.

SEFÎH: Zevk ve eğlenceye düşkün, sefahata düşmüş, malını düşünmeden harcayan.
SEHM: Ok, hisse, pay, nasib, kısım, hazine geliri, korku, dehşet.
SEHV: Yanılma, hata, yanlış.
SEKÎNE: Sükun ve imtinan, temkin. Kalp rahatlığı, kalp huzuru veren bir duanın adı.
SEKİNET: Sükun ve imtinan. Temkin. Nefisteki telaşın kesilmesi ile hasıl olan kalp huzuru ve sükuneti.
SEKİR (SEKR): Sarhoşluk.
SEKT: Susma, bir anlık susma.
SEKTE: Susmak, kesilme, ara verme, bozulma.
SELBETMEK: 1. Red, inkâr etmek. 2. Kapmak, zorla almak.
SELEEF-İ SALİHİN: Önceki salihler. İslâmın ilk devirlerinde yaşamış olan iyi müslümanlar.
SELEF: 1. Eskiden olan, önce bulunmuş olan. 2. Yerine geçirilen. 3. Önde olmak, ileri geçmek.
SELEM: Peşin para ödeyip, malı daha sonra almak üzere yapılan bir alış veriş akdi.
SELÎM: Sağlam, kusursuz, refah ve selamet üzere bulunan.
SEMA: 1. İşitme. 2. Mevlevî âyin dönüşü.
SEMÂ: Gökyüzü, asuman, gök.
SEMAVÎ KİTAPLAR: Gökle ilgili kitaplar, Kur'ân-ı Kerim, Tevrat, İncil, Zebur.
SEMEN: Para, kıymet, değer, bedel.
SEMÎ: İşiten, duyan.
SER: Baş, tepe, uç, gaye, zirve, başkan, reis.
SERAB: Çölde, sıcak ve ışığın tesiriyle ilerde veya ufukta su ve yeşillik var gibi görünme olayı. Şaşkın hale gelme.
SERHAD (SERHAT): Sınırbaşı, iki devlet arasındaki sınır boyu.
SERÎ: Çabuk, süratli.
SERÎR: Taht. Üzerinde oturulacak yüksek yer. Tahta karyola.
SERİYYE: Düşman üzerine gönderilen süvari müfrezesi.
SERKEŞ: Baş kaldıran, inatçı, dikbaşlı, itaatsiz.
SERTAÇ: Baş tacı olan, çok sevilen.
SERVER: Önde giden, baş çeken, önder, başbuğ.
SERVET: Zenginlik, maddî varlık.
SEVAB: Hayır, hayırlı iş, Allah tarafından mükâfatlandırılacak doğruluk ve iyilik karşılığı.
SEVAP: İyi bir davranışa karşı Allah tarafından verilen mükâfat.
SEVKİTABİÎ: Hayvanlarda düşünmeyerek, tabiatın sevki ve

zorlamasıyla yapılan hareket, içgüdü.
SEYYARE: Güneş etrafında dolaşan gezegen.
SEYYİDÜ'L-BEŞER: İnsanların efendisi, Hz. Muhammed.
SIBYAN: Çocuklar, sabiler.
SIDDIK: Çok samimi. Doğru, inançlı, sadakatli.
SIDDIK-I ÂZAM: Ebu Bekir Sıddık.
SIDK: 1. Doğruluk, gerçeklik, hakikat. 2. İyi niyet.
SILA: 1. Ulaşma. 2. Yurdu, hısım akrabayı gidip görme.
SILA-İ RAHİM: Akrabaları ziyaret.
SILA-İ RAHİM: Gurbette bulunanın memleketine gelip akrabasına kavuşması.
SIRAT: Yol, cadde.
SIRAT-I MÜSTAKİM: En doğru yol, İslâmiyet, Hak yol.
SİBAK: 1. Bir şeyin üst tarafı, geçmişi. 2. Bağ, bağlantı, sözün gelişi.
SİDRETÜ'L-MÜNTEHA (SİDRE-İ MÜNTEHA): Peygamber'in ulaştığı en son makam.
SİGA: Fiilin çekiminden meydana gelen çeşitli şekillerden her biri.
SİHİRBÂZ: Büyücü, büyü yapan, gözbağcı, sahir.
SİKA: İnanç, güven, itimat, emniyet, güvenilir inanılır kimse.
SİKKE: Basılmış madeni para.
SİLLE: El ayasıyla vurulan tokat.
SİMA: Beniz, çehre.
SİRET: 1. Bir kimsenin iç hâli, hareketi, ahlâkı. 2. İnsanın tutmuş olduğu manevî yol.
SİRKAT: Hırsızlık.
SİRR: Sır.
SİYAK: 1. Sözün gelişi. 2. Tarz, üslup.
SOFESTAİ: Septisizme mensup, şüpheci, inkârcı.
SUAL: Soru, sorulan. Şey, isteme, istek. Dilencilik.
SUDÛR: 1. Olma, meydana gelme. 2. Göğüsler, sadırlar.
SUĞRÂ: Daha küçük, pek küçük.
SÛ-İ EDEB: Kötü terbiye.
SÛ-İ KASD: Kötü kasd, cinayet işlemek, adam öldürmeyi tasarlamak.
SULB: Katı, taş gibi olan, sülâle, zürriyet, bel.
SULH: 1. Barış. 2. Rahatlık. 3. Uyuşma. Uzlaşma.
SÛR: Kale duvarı. Kıyamet günü İsrafil (a.s.)'in çalacağı boru.
SÛRE: Kur'ân-ı Kerim'in 114 bölümünden her biri.
SURÎ: Surete ait, görünüşe ait. gerçek dışı, ciddi ve samimi olmayan.
SÜBHAN: Allah (c.c.).
SÜCÛD: Secdeye varmak, secdeler.

SÜFLÎ: Aşağıda bulunan, alçak, âdi, bayağı, kılıksız, kıyafetsiz.
SÜFLİYYAT: Kötü işler, bayağı işler.
SÜHÛLET: Kolaylık, kolaylık aracı, yavaşlık, nazik muamele, elverişli, kullanışlı, paraca kolaylık.
SÜKÛN: Durgunluk, hareketsizlik. Durmak, kesilmek.
SÜLÂLE: Soy, sop, bir kimsenin soyu.
SÜLÂSÎ: Üçlü, üçe mensup.
SÜLÛK: 1. Bir yola girme, bir sıraya dizilme. 2. Tasavvuf yoluna girme.
SÜLÜS: Üçte bir, üç parçadan biri. Bir yazı çeşidi.
SÜLÜSÂN: Üçte iki, üçte iki kısım.
SÜREYYA: Ülker yıldızı.
SÜRÛR: 1. Sevinç, neşeli olmak. 2. Tahtlar, yatacak yerler.
SÜTRE: Perde, örtü. Namaz kılarken ön tarafa konulan engel.
ŞAİBE: 1. Leke, kir, pislik, süprüntü. 2. Eksiklik, noksanlık, hata.
ŞAKÎ: 1. Haydut, yol kesen. 2. Her türlü günahı işleyecek bahtsız, haylaz, habis.
ŞÂKÎ: Şikayetçi, şikâyet eden.
ŞAKİK: 1. İkiye bölünmüş bir şeyin yarısı. 2. Ana baba bir erkek kardeş.
ŞAKİKA: 1. Ana baba bir kız kardeş. 2. Yarım başağrısı.
ŞÂMİL: Kaplayan, çevreleyen, içine alan, genel.
ŞA'ŞAA: 1. Parlaklık, parlama. 2. Gösteriş, dış süs, yaldız.
ŞAZ: Kural dışı, kurala uymayan, genel düzenden ayrılmış olan.
ŞEBEKE: Ağ, kafes, örgüt.
ŞECERE: 1. Tek ağaç, kütük. 2. Bir soyun bütün fertlerini gösterir cetvel, soy kütüğü.
ŞEFAAT: 1. Bağışlanmasını dileme, birine arka olma. 2. Peygamberlerin ve velilerin kıyamette günah-kâr müminlerin bağışlanması için Allah katında dilekte bulunmaları.
ŞEFEVÎ: Dudağa ait, dudakla ilgili.
ŞEFFAF: Saydam, bakıldığı zaman arkasındaki cisim görülen.
ŞEFİ': 1. Şefaat eden. 2. Satılacak bir mal için satın almada üstünlük hakkı olan.
ŞEHADET: 1. Şahitlik, tanıklık. 2. Bir şeyin gerçekliğine inanma. 3. Din uğrunda şehit olma.
ŞEHİD: Din uğrunda savaşarak ölen müslüman.
ŞEHR: Ay. 30 günlük süre.
ŞEHRÜ'L-HARAM: Kan dökmek ve savaş yapmak haram olan ay: Muharrem, Recep, Şaban, Ramazan ayları.
ŞEHVET: 1. Bir şeyi sevip çok isteme, arzulama. 2. Nefis. 3. Cinsî arzu.
ŞEKK: Şüphe kuşku, sanı, zan.

ŞEKKETMEK: Kuşkulanmak, şüphelenmek.
ŞEKL: 1. Şekil, biçim, benzer, taslak. 2. Tür, çeşit. 3. Beniz, çehre.
ŞEMS: Güneş.
ŞENİ': Kötü, fena, utanılacak ayıp.
ŞERAYİN: Atardamarlar.
ŞERH: Açıklama ve tefsir, bir kitabı bütün ayrıntılarıyla anlatma.
ŞERH: Açma, yayma, açıklama, açık açık anlatma.
ŞERİK: Ortak, arkadaş.
ŞERR: 1. Kötülük. 2. Kavga gürültü, 3. Dinin yasak kıldığı iş.
ŞEVKET: Haşmet, ululuk.
ŞIKK: 1. İkiye bölünmüş bir şeyin bir parçası. 2. Bir işin iki yönünden her biri.
ŞİA: 1. Taraflılar, yardımcılar. 2. Hazreti Ali taraflıları, aleviler, şiiler.
ŞİRK: Allah'a ortak koşma.
ŞUA: Güneşten veya bir ışık kaynağından uzanan ışık telleri, ışın.
ŞUARA: Şairler, ozanlar.
ŞURA: Müzakere, konuşma yeri, meclis, divan.
ŞÜHUDÎ: Görünmeye dair, görünebilir olanla ilgili.
TAABBÜD: İbadet, kulluk etmek.
TAACCÜB: Şaşma, hayret etme, tahayyür.
TAADDÎ: 1. Geçme, öteye geçme, saldırma. 2. Zulmetme, adaletsizlik. 3. Örf, âdet ve kanunların sınırını aşma. 4. Arapça'da lâzım bir fiili müteaddî yapmak.
TAADDÜD: Çoğalma, birden fazla olma, tekessür etme.
TAAM: Yemek, yenen şey.
TAAT: İbadet etmek, Allah'ın emirlerini yerine getirmek, itaat etmek.
TABABET: Hekimlik, tıp doktorluğu.
TABASBUS: Yaltaklanma, alçakça yalvarma.
TÂBİ: Birinin arkasından giden, ona uyan, boyun eğen.
TÂBİÎN: Hz. Muhammed'i görmüş olanlara yetişmiş olanlar, sahabeden sonraki nesil.
TA'BÎR: İfade, anlatım, anlamı olan söz, deyim, rüya yorma.
TÂBUT: Sandık. Ölü taşımaya mahsus sandık. Hz. Musa'ya inen on emrin konduğu sandık.
TAC: Hükümdarların başlarına giydikleri değerli taşlarla işlenmiş giyecek.
TA'DÂD: 1. Sayma. 2. Birer birer söyleme, sayıp dökme.
TA'DİL: Aslına zarar vermeden değiştirmek, tadil etmek, tebdil etmek, hafifletmek, doğrulaştırmak.
TADİLAT: Değişiklikler, doğrultmalar, değiştirmeler, tebdil etmeler.

TA'DİYE: Tecavüz ettirmek, geçirmek. Bir eylemi müteaddi hali koymak. (Gramer terimi)
TAGLÎB: Bir ilgiden dolayı kelimeyi başka bir anlamı da içine alacak şekilde kullanma.
TAĞLÎZ: Katılaştırma, kalınlaştırma, sertleştirme.
TAĞUT: Allah'tan başka tapınılan her şey.
TAHAMMÜL: 1. Yüklenmek, yükü üstüne almak, kaldırmak. 2. Sabretmek, katlanmak.
TAHARET: Temizlik, nezafet, temizlenmek.
TAHDÎS: Söylemek, rivayet etmek. Görülen iyiliği herkese söylemek.
TÂHİR: Temiz, pâk, özürsüz.
TAHİYYE: Selâmlar, dualar, hayır duaları, mülk, beka ve devamlılık, namazın iki ve dört rekâtı sonunda okunan Ettahiyyat duası.
TAHLİL: 1. Bir şeyi incelemek üzere parçalarına ayırma. 2. Analiz.
TAHMİD: Hamd etmek, övmek.
TAHRİC: 1. Çıkartma. Meydana koyma. 2. Müctehidlerin naslara, kaidelere, asıllara uyarak şer'î hükümleri ortaya koymaları.
TAHRİF: 1. Bir yazıdaki cümlenin anlamını değiştirme. 2. Bir yazıdaki adın veya cümlenin yerini değiştirme, bozma.
TAHRİFAT: Bir yazıdaki cümlelerin anlamlarını karıştırma, değiştirmeler.
TAHRİK: Azdırma, kışkırtma, kımıldatma, yerinden oynatma, hareket ettirme, yola çıkarma.
TAHRÎM: Haram kılma, yasak etme. Mahrum bırakma.
TAHRİME: Namaza başlanırken söylenen tekbir. Hacıların ihrama bürünmeleri.
TAHSİS: Bir şeyi birine mahsus kılma, ona özel yapma.
TAHVİL: 1. Bir halden başka bir hale getirmek. Değiştirmek. 2. Borç senedi.
TAHYÎL: Akla getirme, zihinde canlandırma.
TAHZİR: 1. Yasaklama, sakındırma, önleme. 2. Hazırlama.
TÂİFE: Cemaat, grup, kavm, kabile, takım.
TAKADDÜM: 1. Önce gelme. 2. İleri geçme.
TAKBÎH: Çirkin görmek, beğenmemek, kabahatli bulmak, kötü gördüğünü bildirmek.
TAKDÎR-İ İLÂHÎ: Allah'ın takdiri.
TAKIYYE: 1. Sakınmak, kendini koruyup, çekinmek. 2. Birinin bağlı olduğu mezhebi gizlemesi.
TAKİP: Gözetmek, yolunda gitmek, peşinden yürümek, suçlunun suçunu araştırmak, izlemek.

TAKVÂ: "Vikâye"den. Allah'ın emirlerini tutup, yasaklarından kaçınmak.
TALÂK: 1. Boşamak, boşanmak. 2. Bağlı olan bir şeyi çözmek, ayırmak. 3. Nikâhlı karısını bırakmak.
TALÂK-I BÂYİN: Zevcenin iddet müddeti (üç temizlenme vakti) bitmeden tekrar kocasına dönmehakkı bulunmayan talâk.
TALÂK-I RİC'Î: Erkeğin karısını boşadıktan sonra tekrar karısına dönmesini mümkün kılan boşanma şekli.
TÂLÎ: İkinci derecede, sonradan gelen.
TÂLİB: İsteyen, istekli, talebe, öğrenci.
TA'LİK: Asmak, geciktirmek, bağlamak, bir zamana bırakmak, Arap yazısının bir çeşidi.
TA'LİM: Öğretmek, yetiştirmek, alıştırmak, belli etmek, idman.
TALLAHİ: Anlamı kuvvetlendirme için vallahi ve billahiden sonra söylenen yemin sözü.
TALTİF: Lütfetme, bir iyilik ederek gönlünü alma, iltifat etmek.
TAMA': Aç gözlülük, şiddetli arzu.
TA'MİM: Umumileştirme, herkese bildirme, genelge.
TA'N: 1. Hoş görmemek, kötülemek. 2. Birisinin ayıp ve kusurlarını söylemek. 3. Küfretmek. 4. Muhalifin iddialarını çürütmek.
TANTANA: Çok lüks içinde olmak. Gösteriş, gürültü patırdı.
TARAFEYN: İki taraf, davada, karşılıklı iki hasım, her iki taraf.
TARASSUD: Bir şeyi çok dikkat ederek gözetleme.
TARFETÜ'L-AYN: Göz kapağının açılıp kapanışı kadar geçen kısa zaman.
TARÎK: Yol. Meslek, tarz.
TARİKAT: Maneviyat yolu.
TA'RİZ: Dokunaklı söz söylemek, kapalıca yapılan sitem, kinaye ile söylemek.
TASADDUK: Sadaka vermek, doğru olduğu ortaya çıkmak.
TASARRUF: İdare ile kullanmak.
TASAVVUF: Dinin ruhsal hayatla ilgili yönünü konu edinen bilim veya meslek.
TASHİF: Yanlış yazma, hem anlamı, hem de kelimeyi değiştirme. Yanılıp yanlış kelime yazma.
TASNİF: 1. Sınıf sınıf etme, sıralama. 2. Kitap yazma. 3. Sınıflama.
TASVİR: 1. Bir şeyin şeklini çıkarma, resmini yapma. 2. Resim yaparcasına güzel tarif etme, tanımlama.
TATBİK: Yakıştırmak. Yerine getirmek. Bir kanun hükmünü, kaide veya emri yerine getirmek. Kıyas ve tahmin etmek.

TATHÎR U TEZHÎB: Temizlemek ve süslemek.
TATHİR: Temizlemek, yıkayıp pak etmek.
TATİL: Çalışmaya ara vermek, izine başlamak, kesmek, Allah'ın sıfatlarını inkâr eden felsefecilerin mesleği.
TATLÎK: Boşamak, nikahı fesh etmek.
TÂUN: Tehlikeli ve bulaşıcı veba hastalığı.
TAVAF: Ziyaret etmek, ziyaret maksadıyla etrafını dolaşmak, hacıların Kâbe etrafında yedi kez dolaşmaları.
TAV'AN: İsteyerek, zorlamadan, kendi isteğiyle.
TAVSİYE: 1. Vasiyet bırakma. 2. Ismarlama, sipariş etme. 3. Birini iyi tanıtma, işinin olmasını dileme.
TAVZİH: Açıklamak, açık olarak bildirmek.
TAYYİBAT: Temiz olan şeyler.
TAZAMMUN: 1. Başka şeyler arasında bir şeyi daha içine alma. 2. Kefil olma.
TAZARRU': 1. Bir şeye gizlice yakarma. 2. Kendi kusurlarını bilip kibirden vazgeçip tevazu ile yalvarmak, ağlayıp, sızlamak.
TA'ZÎM: 1. Büyükleme, ululama, büyük sayma. 2. İkram etme, saygı gösterme.
TA'ZÎR: 1. İslâm hukukunda hakkında belli bir ceza olmayan suçlardan dolayı uygulanan cezalar. 2. Red, icbar, tedib.
TEÂMÜL: 1. İş, muamele. 2. Bir yerde insanlar arasında olağan muamele.
TEÂRUZ: 1. İki kişi arasındaki zıddıyet. Karşıtlık. 2. Çatışma.
TEBAA (TEBEA): Bir devletin hükmünde bulunan (Türkiye Devletinin tebaası gibi).
TEBDÎL: Değiştirme. Başka kılığa koyma.
TEBENNÎ: Evlat edinme.
TEBERRÜK: Bir şeyi bereket veya saadet vesilesi sayarak almak veya vermek. Uğur ve bereket saymak.
TEBEYYÜN: Belli olmak, açığa çıkmak, görülüp anlaşılmak.
TEB'IZ: Bölmek, bölük bölük etmek, bir kısma ait etmek, parçalamak.
TECEZZÎ: Parçalara ayrılma ve bölünme, ufalanma.
TECHÎZ ve TEKFÎN: Ölünün kefenlenmesi.
TECHÎZ: Gerekli şeyleri tamamlama, donatım.
TECİL: Başka zamana bırakma, tehir, erteleme.
TECRİD: 1. Soyma, soyutlama. 2. Bir tarafta tutma, ayırma.
TECVİD: Kur'ân-ı Kerim'i okuma kaidelerini (kurallarını) öğreten bilim.
TEDÂHÜL: İç içe olmak, birbiri içine girmek.
TEDRÎC: Derece derece ilerleme, ilerletme. Azar azar hareket.

TEDRİCEN: Yavaş yavaş, azar azar, derece derece.
TEDVİR: İdare etmek, yönetmek, döndürmek, çevirmek, devrettirmek. Kur'ân kırâetinde orta süratle okuma tarzı.
TEEHHÜL: Evlenme, ehlileşme, ülfet ve ünsiyet eyleme.
TEEMMÜL: Etraflıca düşünme.
TEFEKKÜR: Fikretmek. Düşünmek. Düşünceyi harekete geçirmek. Akıl yormak.
TEFENNÜN: Fen öğrenme. Birçok şeyler bilme, çeşitli şekilde gösterme.
TEFE'ÜL: Fal açmak, bazı olayları uğurlu saymak, olacak şeyleri tahmin etmek.
TEFRİKA: Nifak, ayrılık, çözülme, dağılma.
TEFRİT: Ortanın altında kalmak, normalden aşağı olmak.
TEFSİR: 1. Örtülü bir şeyi açmak, yorumlamak. 2. Kur'ân-ı Kerim'in anlamını açıklayan bilim.
TEHADDİ: Meydan okuma.
TEHAKKÜM: Hükmetme, baskı yapma.
TEHECCÜD NAMAZI: Gece uyanıp namaz kılmak, gece namazı.
TEHEKKÜM: "Hekeme"den: 1. Alay etme, eğlenme. 2. Görünüşte ciddi, hakikatte alaydan ibaret olan eğlenme.
TEHLÎL: "Lâ ilâhe illâllah" demek.
TEHZİB: Islah etme, düzenleme.
TEKABÜL: Karşılıklı olma, bir şeyin karşılığı olma, yüzleşme, karşılık olma, karşılama.
TEKÂFÜL: Dayanışma, kefilleşme.
TEKBÎR: "Allahü ekber" demek.
TEKDÎR: Azarlama, kederlenme.
TEKEBBÜR: Kibirlenmek, kendini büyük saymak, nefsini büyük görmek.
TEKELLÜF: 1. Kendi isteği ile bir zorluğa katlanmak. 2. Gösterişe kapılmak. Özenmek. Yapmacık hâl ve hareket. Zoraki hareket.
TE'KÎD: 1. Sağlamlaştırma. 2. Bir iş için önce yazılanı bir daha tekrarlama.
TEKVÎN: Var etmek, meydana getirmek, yaratmak, Kelâm ilminde Allah'ın subûti bir sıfatıdır, yokluktan vücuda getirmesi, icad etmesidir.
TEKVİNÎ: Yaradılışla ilgili, var oluşla ilgili.
TEKZÎB: Yalan isnad etme, yalancı çıkarma, yalan olduğunu belirtme.
TELBİYE: "Lebbeyk Allahümme Lebbeyk" demek.
TELHÎS: Kısaltma, özetleme, hulâsa-sını alma.
TE'LÎF: "Ülfet"den. 1. Uzlaştırma, barıştırma. 2. Kitap, eser yazma.
TELKÎH: İlkah etmek, aşılamak, cinsinin üremesini sağlamak.

TELMÎH: Bir şeyi açıkca söylemeyip ibarede bahsi geçmeyen bir kıssaya, bir fıkraya, bir ata sözüne veya meşhur bir şiire, bir söze işaret etmek. Kapalı söylemek.
TELVÎN-İ HİTÂB: Sözün renklendirilmesi, çeşitlendirilmesi.
TEMÂYÜZ: Yükselme, üstün olma.
TEMCÎD: Allah'ın büyüklüğünü bildirmek. Ta'zim ve senâ etmek. Ramazan'da sahura kalkmak.
TEMDÎD: Devam ettirmek, uzatmak, sürdürmek, süre vermek.
TEMESSÜK: 1. Tutunma, sarılma. 2. Borç senedi.
TE'MÎN: 1. Korkusunu giderme, güvenlik duygusu verme. 2. Sağlamlaştırma. Kesin bir hale koyma. Sağlama.
TEMSÎL: 1. Bir şeyin aynını ya da mislini yapmak, benzetmek. 2. Örnek, nümune, söz. Canlandırma, piyes.
TEMYÎZ: Ayırma, seçme, iyiyi kötüden ayırd etme.
TENÂKUZ: Sözün birbirini tutmaması. Çelişki.
TENASUH: Bir ruhun bedenden bedene geçmesi, reankarnasyon.
TENASÜB: 1. Uygunluk, uyma, tutma. Yakınlaşma. 2. Anlamca birbirine uygun kelimeleri bir arada söze güzellik vermek amacı ile kullanmak.
TENASÜL: Birbirinden doğup üreme, türeme, nesil yetiştirme.
TENNÛR: Kapalı ocak, fırın, tandır.
TENZÎH: 1. Suç ve noksanlıktan uzak saymak. 2. Kabahatsiz olduğu anlaşılmak ve onu ifade etmek.
TERÂHÎ: 1. İşte gayretsizlik, gevşeklik, ihmal. 2. Sonraya bırakma. 3. Gecikme, geç kalma. 4. Geri durma, geri çekilme.
TERAKKÎ: 1. İlerleme, yukarı çıkma, yükselme. 2. Artma, çoğalma, gelişme.
TEREKE: Ölen bir kimsenin mallarının hepsi.
TERENNÜM: Güzel güzel anlatma, yavaş ve güzel sesle şarkı söylemek.
TERGÎB: Ümitlendirme, isteklendirme, şevklendirme, rağbet ettirme, özendirme.
TERKÎB-İ İZAFÎ: İsim tamlaması.
TERKÎB-İ VASFÎ: Sıfat tamlaması.
TERTÎB: 1. Düzeltme. Dizme, sıralama, düzene koyma. 2. Hile ile aldatmak.
TERTÎL: Kur'ân-ı Kerim'i iyi ve kaidelerine (kurallarına) uygun biçimde tane tane okuma.
TESHİR: 1. Büyüleme, sihir yapma, aldatma. 2. Zaptetme, hakim olma. Zorla ele geçirme. İtaat ettirme. Hakîr ve zelil etmek.
TESLİS: Üçleme, ekanim-i selâse, Allah'ı üç olarak kabul eden ve

sonradan uydurulan hıristiyan inancı.
TESNİYE: İkilenen, ikil kelime.
TEŞBİH: Benzetmek, benzetiş. Bir nitelikte saymak ve zannetmek.
TEŞBÎH-İ MA'KÛS: Tersine dönmüş benzetme, benzeyenle benzetilenin yer değiştirmesi.
TEŞCİ: Cesaret verme, şecaatlandırma.
TEŞDÎD: Şiddetlendirme, sağlamlaştırma, kuvvet verme, güç verme.
TEŞRİF: Onurlandırma, onur verme, bir yeri onurlandırma, şereflendirme.
TEŞRÎ'Î: 1. Şeriat hükümleriyle ilgili. 2. Kanun yapma kuvveti ve görevi ile ilgili.
TEŞRİK: Hz. İbrahim'e nisbet edilen ve yüksek sesle alınan tekbir.
TEŞRİK-İ MESAİ: İşbirliği.
TEŞYÎ': Uğurlama. Selametleme.
TETİMME: 1. Tamam etme, tamamlama. 2. Ek, noksanını tamamlamak için eklenen.
TEVATÜR: 1. Kuvvetli haber. 2. Bir haberin ağızdan ağıza geçerek yayılması. (Bakınız: Mütevatir).
TEVBİH: Azarlama, tekdîr.
TEVCİH: 1. Yöneltme, çevirme. 2. Verme.
TEVEKKÜL: Allah'a güvenmek, kadere razı olmak, işi Allah'a bırakmak.
TEVHİD: 1. Birkaç şeyi bir etme, birleştirme. 2. Birliğine inanma, bir sayma. 3. Lâ ilâhe sözünü tekrarlama.
TE'VİL: Bilinen anlamından başka bir anlamda yorumlama. Başka anlam verme.
TEVKİFÎ: Şeriatın belirlediği ve dondurduğu hüküm.
TEVKİL: Birini vekil atama, birini vekil etme, vekil tanıma.
TEVRAT: Hz. Musa'ya indirilen İlâhî kitap.
TEVRİYE: Örtüp gizlemek.
TEYAKKUZ: Uyanıklık, tedbir.
TEYEMMÜM: 1. Kast. 2. Su bulunmadığı veya bulunup ta kullanılması mümkün olmadığı takdirde temiz toprak cinsinden bir şeyle abdestsizliği veya gusülsüzlüğü giderme işi.
TE'YİD: Kuvvetlendirme. Sağlamlaştırma.
TEZAD: 1. İki şeyin birbirine zıt olması, aksilik, terslik. 2. Anlamca zıt olan kelimeleri bir arada toplamak.
TEZEKKÜR: 1. Akla getirme, hatırlama, anımsama. 2. Birkaç kişinin toplanarak bir işi konuşması, görüşme, müzakere etme.
TEZHİB: Yaldızlama, süsleme.
TEZKERE: 1. Pusla, betik. 2. Herhangi bir konuda izin verildiğini

bildirmek için hükümetten alınan kâğıt.
TEZKİYE: Temize çıkarma, aklama.
TEZYİN: Süslemek, donatmak.
TIBAK: Uyum, uygunluk. İki zıt olayın ortak özelliğini ifade sanatı.
TIFL: Küçük çocuk. Her şeyin cüz ve parçası. Batmaya yakın güneş..
TIYNET: Huy, yaratılış.
TİH: Çöl, susuz sahra. Sinâ yarımadasındaki çöl.
TİLAVET: 1. Okumak. 2. Takip etmek, arkasına düşmek izlemek.
TUBÂ: Cennet, cennette nimetlerle dolu olan ağaç.
TUĞYAN: Zulüm ve küfürde çok ileri gitmek, azgınlık, taşkınlık.
TUHUR: İki hayız arasındaki temizlik süresi.
TÛR: Dağ, cebel, Tûr-ı Sina denilen ünlü dağ, Hz. Musa'ya burada vahiy gelmiştir.
UBUDİYYET: Kulluk, kölelik, bağlılık, aşırı mensupluk.
UHREVÎ: Ahiretle ilgili, öteki dünyaya ait.
UHUVVET: Kardeşlik, dostluk, bağlılık.
UKALÂ: 1. Akıllılar. 2. Akıllılık iddia edenler, ukelalar.
UKDE: Düğüm, zor iş, muamma.
UKUBET: Ceza, azap, işkence, eziyet.
ULEMA: Âlimler, bilginler.
ULUHİYYET: Allahlık, ilâhlık.
ULUM: İlimler, bilimler.
ULUM-İ ÂLİYYE: 1. Sarf ve nahiv gibi âlet ve anahtar durumunda olan ilimler. 2. "ayn" ile yüce ilimler, din ilimleri.
ULÜ'L-EMR: Emir sahipleri, buyruk sahipleri, kadılar, idareciler, yöneticiler.
ULVÎ: Yüce, yüksek, göğe ve manevî âleme mensup.
UMDE: 1. Dayanacak, inanılacak şey. 2. Güvenilecek yer, kimse.
UMRE: Hac günleri dışında yapılan Kâbe ve diğer mukaddes yerlerin ziyareti.
UMUM: Genel olma, hep, herkes.
UMUMÎ: Umumî, herkese ait, herkesle ilgili, genel.
URYAN: Çıplak.
USUL: Bir ilmin veya tekniğin asıl konusundan önce öğrenilmesi gereken başlangıç bilgileri, başlangıç, tertip, düzen metod.
UZLET: Yalnızlık, bir tarafa çekilip kendi kendine tenha kalma.
UZV: Canlıyı meydana getiren parçaların her biri, organ.
ÜLFET: 1. Alışma, kaynaşma. 2. Görüşme, konuşma. 3. Dostluk.
ÜMERA: Emirler, beyler, yöneticiler.
ÜMİD: Umut, ümit.

ÜMMET: Bir Peygambere inanan insan topluluğu.
ÜMMÎ: Anasından doğduğu gibi kalıp, okuyup yazma öğrenmeyen kimse.
ÜMMÜ'L-HABÂİS: (Kötülüklerin anası) şarap, içki.
ÜMMÜ'L-KURA: Şehirlerin anası, Mekke-i Mükerreme.
ÜNSİYYET: Alışkanlık, sokulganlık, düşüp kalkma.
ÜNVAN: Lakap, ünvan.
ÜSLUB: Tarz, biçim, ifade yolu.
VÂCİB: Gerekli, zorunlu olan, yerine getirilmesi her müslüman için gerekli ve zorunlu olan Allah'ın emirleri.
VÂCİBÂT: Yapılması gerekli olan şeyler, farzlar.
VÂCİBU'L-VÜCÛD: Vücudu mutlak var olan, yokluğu mümkün olmayan Allah.
VADİ: 1. Bir nehrin yatağı. 2. İki dağ arasındaki uzun çukur. 3. Yol, tarz, metod, dere.
VAFTİZ: Hıristiyanlığa yeni girenin ve çocuğunun dine girmesi için gerekli sayılan, suya sokma töreni.
VAHDET: 1. Birlik, bir ve tek olma. 2. Yalnızlık, kendi kendine kalış.
VAHDET-İ VÜCUD: Varlıkların tek asıldan çıkma inanışı.. Tasavvufî bir görüş. Varoluşun tek kaynağa bağlılığı.
VAHİM: Ağır, sonu tehlikeli, çok korkulu.
VAHİY: İlâhî bilgi Allah'tan peygamberlere gelen özelliği, Allah'ın dilediği şeyleri peygambere bildirmesi.
VAÎD: İyiliğe sevk veya kötülükten kurtarmak için ileride olacak kesin hadiseleri haber vererek korkutmak, cehennemi haber vermek.
VAKAR: Ağırbaşlılık, kalp rahatlığı.
VÂKİ: 1. Vuku bulan, olan. 2. Olağan, olmuş, mevcut.
VÂLİD: Baba, doğurtan.
VALİDE: Ana, doğuran.
VALİDEYN: Ana-baba.
VÂRESTE: Afvedilmiş, halâs bulmuş, kurtulmuş, rahat, serbest.
VÂRİD: 1. Ulaşan, yetişen, gelen, erişen. 2. Akla gelen. 3. Bir şey hakkında söylenen, uygulanan.
VÂSIL: Ulaşan, erişen, kavuşan.
VASIYYET: Bir işi birisine havale etmek, emir, bir malı veya menfaati ölümden sonrası için bir kişiye veya hayır cihetine teberru yolu ile temlik etmek.
VASÎYLE: Cahiliye döneminde bir koyun dişi doğurursa yavru sahibinin, erkek doğurursa ilâhlarının olurdu. Koyun dişi ve erkek yavru doğurduğu takdirde dişi yüzünden erkek yavru da kurban edilmezdi.

Buna vasîyle denirdi.
VATI': Ayak altına alıp çiğneme, uygun hale getirme, cima.
VEBAL: Günah, zarar, ziyan, şiddet, ağırlık, azap, doğru olmayan bir hareketin manevî sorumluluğu.
VECD: 1. Aşk, muhabbet. 2. Kendinden geçmek, kendini unutacak kadar aşk hâli.
VECH: 1. Yüz, çehre, surat. 2. Tarz, üslub. 3. Alın, ön, satıh, cephe.
VECİBE: Çok gerekli ve şart olan şey. Borç hükmünde olan görev, yapılması mecburi iş.
VECİZ: 1. Özdeyiş. 2. Kısa, toplu.
VEDÛD: Çok şefkatli, kendisine çok sevgi beslenen. Esmâ-i hüsnâdan.
VEFD: 1. Delege, murahhas, elçi. 2. Gelme, vurma, ulaşma. 3. Hususi bir işle başkasının yanına varma, elçilik.
VEHBÎ: Doğuştan, Allah vergisi, çalışmakla kazanılmayıp Allah'ın lütfu ile olan.
VEHHAB: Çok fazla bağışlayan, ihsan eden, Allah'ın isimlerinden biri.
VELÂYET: Veli olan kimsenin hali, dervişlik, dostluk, sadakat, başkasına sözünü geçirmek.
VELED: Erkek çocuk, oğul, çocuk.
VELED-İ ZİNÂ: Meşru olmayan birleşmeden doğan çocuk, nikah dışı birleşmeden doğan çocuk.
VELİ: 1. Sahip, malik, evliya, koruyucu, muhafaza eden, küçük çocukların durumundan sorumlu kişi, baba, ata. 2. Velâkin, fakat, amma.
VELİYYÜ'L-EMİR: Emir veren, emir sahibi olan.
VELYETME: Birbiri ardı sıra gitmek birini takip etmek.
VESÎLE: Bahane, sebep, fırsat, uygun durum.
VESVESE: Kuşku, kuruntu, tereddüt.
VETER: Yay kirişi.
VEYL: Vay haline, yazık, hüzün ve hüsran. Cehennemde bir çukurun adı.
VEYLETTİRMEK: Birbiri ardı sıra götürmek, birbiri ardı sıra gelmeyi sağlamak.
VİKAYE: Koruma, koruyuculuk, sahip olma, arka çıkma, kayırma.
VİLÂDET: Doğmak, doğuş, dünyaya gelmek, doğurmak.
VİLÂYET: 1. İl. 2.Velilik, ermişlik. 3. Veli olan kimsenin hali. 4. Başkasına sözünü geçirme.
VİRD: Sık sık ve devamlı okunan dua.
VİSÂL: Kavuşma, sevdiğine ulaşma, ayrılıktan kurtulma.
VİZR: Günah, yük, ağırlık, yük götürmek, sırta vurulan ağır yük.
VUKUF: Bir şeyi bilme, öğrenmiş olma.

VUSTÂ: Orta.
VÜCÛD: Varlık, var olmak, bulunmak, cesed, cisim, ten, gövde.
YÂD: 1. Anma, hatırda tutma, zikretme. 2. Hediye. 3. Hatıra. 4. Hatır gönül.
YAKAZA: Uyanıklık, dikkatli olma, uyku ile uyanıklık arasındaki hal.
YÂRÂN: Dostlar, sadık arkadaşlar, sevgililer.
YE'CÜC VE ME'CÜC: Kur'ân-ı Kerim'de bahse konu edilen ve kısa boylu olacakları söylenen, ortalığı fitne ve anarşiye boğacak olan bir kavmin adı.
YED: El, (mecazen) güç, kudret, yardım.
YEMÎN-İ GAMÛS: Yalan yere bile bile yapılan yemin.
YEMÎN-İ MÜN'AKİDE: Akit yemini, and içme.
YETÎM: Babası ölmüş çocuk.
YEÛS: "Ye's"den: Ümitsiz.
YEVM: Gün.
YEVM-İ KIYÂMET: Kıyamet günü.
YEZDÂN: 1. Allah (c.c.). 2. Mecûsilere göre hayırları yaratan hayır tanrısı.
ZABT: 1. Sıkı tutma. 2. İdaresi altına alma, kendine mal etme. 3. Silah zoru ile bir yeri alma. 4. Anlama, kavrama. 5. Kaydetme, özetini yazma.
ZÂHİB: 1. Gidici, giden. 2. Bir fikre veya zanna uyan, kapılan.
ZÂHİR: Açık, belli, görünür, meydanda olan.
ZÂHİRÎ: Dıştan görünen, meydanda olan.
ZAİL: Sona eren, sürekli olmayan.
ZAMİR: 1. Her şeyin iç yüzü. 2. Yürek, vicdan. 3. Gizli fikir. 4. Zamir, ismin yerini tutan kelime.
ZÂNİ: Zina eden erkek.
ZÂNİYE: Zina eden kadın.
ZARAR: Ziyan, eksiklik, kayıp.
ZARF: Yer ve zaman bildiren edat.
ZAT: Kendi, asıl, öz, cevher, saygıdeğer kişi.
ZAYİ': Elden çıkan, yitik, kaybolan.
ZAYİAT: Kayıplar, yitikler.
ZEBÂNÎ: Zebanî, cehennemlikleri cehenneme atan melek.
ZEBERCED: Zümrütten daha açık renkte bir süs taşı.
ZEBH: Boğazlama, kesme, kurban kesme.
ZECR: 1. Yasaklama, yaptırmama. 2. Zorlama, zorla yaptırma, angarya işletme sıkma, eziyet.
ZEKER: Erkek, erkeklik organı.
ZELİL: Hor, hakir, alçak.

ZELLE: 1. Ayak sürçüp kayma. 2. Hata, suç.
ZEM (ZEMM): Birinin kötülüğünü söyleme, ayıplama, yerme, çekiştirme.
ZEMHERİR: Karakış.
ZEMZEME: 1. Ezgili ses, terennüm, teganni. 2. Mezamir'i okuyanların teranesi (Zebur).
ZENB: Günah, suç, kabahat.
ZEVAL: 1. Zail olma, sona erme. 2. Aşağılama, inme. 3. Güneşin başucunda, tam tepeden bulunma zamanı zeval vakti, öğle vakti.
ZEVC: Çift, eş.
ZEVCYEN: Karı-koca, iki eş.
ZEVİ'L-UKUL: Akıl sahipleri, akıllılar.
ZİKR: 1. Zikir, anma, hatıra getirme. 2. Ağıza alma, adını söyleme. 3. Anlatma, ifade etme. 4. Övme, iyilikle anma. 5. Tasavvufi anlamıyla Allah adını anarak zikretme.
ZİKR-İ CEMİL: Güzel zikir, övgü.
ZİKRULLAH: Allah'ı anma.
ZİLLET: Alçaklık, aşağılık.
ZİMMÎ: 1. İslâm devletinde yaşayan gayr-i müslim. 2. Haraç veren, raiyye.
ZİNET: Süs eşyası, bezek.
ZİRA': Dirsekten orta parmak ucuna kadar olan uzunluk ölçüsü, 75-90 santim arasında değişir.
ZÎRAHİM-İ MAHREM: Nikah düşmeyen akraba kadın.
ZİŞAN: Şanlı, ünlü, gösterişli.
ZİYA: Işık, aydınlık.
ZUHR: Öğle zamanı, öğle namazı.
ZULM: Zulüm, haksızlık, eziyet.
ZULMET: Karanlık.
ZÜBDE: Bir şeyin en seçkin parçası, öz, özet.
ZÜBUR-ZÜBÜR: Kitaplar, yazılı şeyler.
ZÜHD: Dünya lezzetlerinden el çekerek ibadetle meşgul olma, sofuluk.
ZÜHÛL: İsteyerek veya elde olmayarak unutma, geçiştirme, yanılma.
ZÜLCELAL: Celal sahibi, Allah.
ZÜLKARNEYN: İki boynuz sahibi, Kur'ân-ı Kerim'de adı geçen bir hükümdar, iki yönlü.
ZÜLL: Horluk, hakirlik, alçaklık.
ZÜRRİYET: Soy, nesil, kuşak.

From the same author on Feedbooks

Peygamberler Tarihi *(2010)*
islami kaynaklara gore Peygamberlerin Hayati

ilham Veren Hikayeler *(2010)*
HAYATTAN HIKAYELER

SAHABELERiN HAYATI *(2010)*
SAHABELERIN HAYATI

feedbooks